

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu 2010

Medling i brott- och tvistemål 2010

Mediation in Criminal and Civil Cases 2010

Aune Flinck
+358 20 610 7208
aune.flinck@thl.fi

Salla Säkkinen
+358 20 610 7064
salla.sakkinen@thl.fi

Tuula Kuoppala
+358 20 610 7234
tuula.kuoppala@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)
00271 Helsinki
Puhelin: + 358 20 610 6000
www.thl.fi

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu 2010

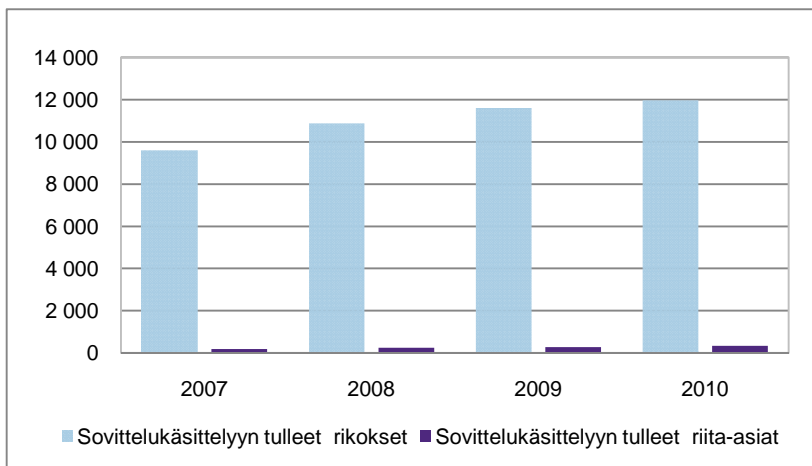
9.6.2011

Rikos- ja riita-asioiden sovittelukäsittelyyn tuotiin yhteensä 12 313 rikostapausta ja riita-asiaa vuoden 2010 aikana. Tapausmäärät kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4 prosenttia. Rikoksiin liittyviä sovitteluja oli 11 971 ja riita-asioihin liittyviä sovitteluja 342. Sovitteluun ohjatuista rikoksista ja riita-asioista oli 46 prosenttia väkivaltarikoksia. Kaikista rikoslakirikoksista noin 2 prosenttia tuotiin rikosten sovittelukäsittelyyn.

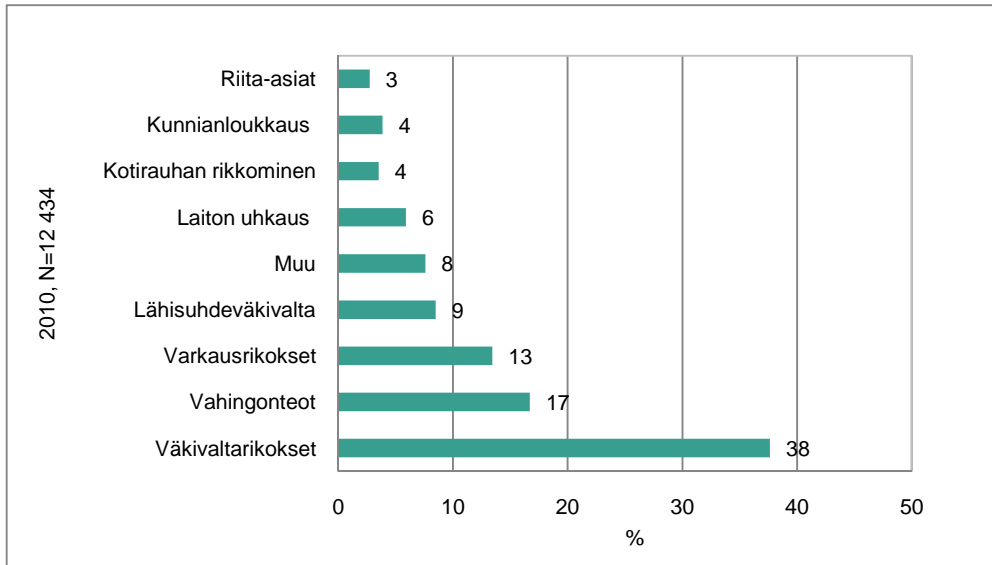
Sovittelu käynnistettiin 71 prosentissa kaikista vuonna 2010 sovittelukäsittelyyn tulleista rikoksista. Käynnistyneistä rikossovittelutapauksista keskeytyi 16 prosenttia.

Sovitteluun osallistui erityisesti nuoria rikoksen tekijöiksi epäiltyjä henkilöitä. Sovitteluun osallistuneista rikosten ja riita-asioiden tekijöiksi epäillyistä vajaat puolet (48 prosenttia) oli alle 21-vuotiaita ja alle 15-vuotiaiden osuus oli 15 prosenttia. Sovittelun piirissä käsitellyt teot kohdistuivat selvästi aikuisväestöön.

Kuvio 1. Sovittelukäsittelyyn tuodut rikostapaukset ja riita-asiat 2007–2010

Kuvio 2. Sovittelukäsittelyyn tuodut rikokset ja riita-asiat 2010, %

Taulukko 1. Sovittelukäsittelyyn tuodut rikokset ja riita-asiat 1.6.–31.12.2006, 2007–2010, % *)

	1.6.- 31.12.2006	2007	2008	2009	2010	2010, %- osuudet
Väkivalta	1 719	4 450	5 277	5 634	5 738	46,1
josta lähisuhdeväkivallan osuus	305	775	940	1 017	1 058	8,5
Laiton uhkaus	122	408	594	641	736	5,9
Varkaus	527	1 478	1 507	1 655	1 670	13,4
Vahingonteko	723	1 983	2 086	2 060	2 078	16,7
Kotirauhan rikkominen	154	421	384	450	440	3,5
Kunnianloukkaus	184	353	368	429	483	3,9
Muu	282	736	789	882	947	7,6
Riita-asiat	38	186	244	276	342	2,8
Yhteensä	3 749	10 015	11 249	12 027	12 434	100

*) Valtakunnallinen tilastointi on aloitettu sovittelua koskevan lain voimaantulopäivästä 1.6.2006.

Sovitteluun tulleiden rikosten ja riita-asioiden kokonaismäärä kasvoi 4 prosenttia vuonna 2010. Sovitteluun tulleiden tapausmäärien kasvu hidastui aikaisempiin vuosiin verrattuna. Vuonna 2009 kasvua oli 7 prosenttia. Rikossovittelulain valmisteluvaiheessa arvioitiin, että vuositasolla käsitteilyyn tuotaisiin noin 12 000 rikosta, kun toiminta ja viranomaisten välinen yhteistyö saataisiin hyvin järjestettyä. Tämä tavoite on nyt saavutettu, sillä vuonna 2010 tuotiin rikossovittelukäsittelyyn 11 971 rikostapauksen lisäksi 342 riita-asiata. (Taulukko 3.)

Vuonna 2010 oli sovitteluun ohjatuista rikos- ja riita-asioista 46 prosenttia väkivaltarikoksia. Tärkeiden pahoinpitelyjen osuus sovitteluun tuoduista rikos- ja riita-asioista oli 0,7 prosenttia. Toiseksi eniten sovitteluun tuotiin vahingontekoja, joiden osuus oli 17 prosenttia. Lähisuhdeväkivaltarikosten osuus kaikista sovittelukäsittelyyn tulleista rikoksista oli 9 prosenttia. (Kuvio 2.) Muiden, tarkemmin erittelemättömien rikostapausten osuus oli 8 prosenttia. Muu tapaus -luokkaan kirjataan ne rikostapaukset, jotka eivät sisälly kyselylomakkeella esitettyjen rikosten luetteloon. Yleisimpiä esimerkkejä muu tapaus -luokassa ovat vammantuottamus, eläimen vartioimatta jättäminen, moottorikulkuneuvon käyttövarkaus tai järjestystä ylläpitävän henkilön vastustaminen. Sovittelukäsittelyyn tuotujen rikos- ja riita-asioiden osuuksissa ei ole tapahtunut muutoksia verrattaessa vastaavia prosentiosuuksia edellisiin vuosiin 2009 ja 2008.

Ennen sovittelutoiminnan käynnistymistä on sovittelutoimistossa arvioitava kunkin rikoksen tai riita-asian soveltuvuus sovitteluun ja tehtävä kirjallinen, valituskelpoinen päätös rikoksen soveltuvuudesta sovitteluprosessiin. Sovittelu käynnistettiin noin 71 prosentissa kaikista vuonna 2010 sovittelutoimistoihin tulleista rikoksista. Sovitteluprosessin kuluessa keskeytyneiden rikossovittelutapausten osuus oli 16 prosenttia. (Liitetaulukko 1.)

Rikoksia ja riita-asioita sovitteli vuoden 2010 aikana yhteensä 1 211 tehtävään vaadittavan koulutuksen saanutta sovittelijaa. Tämän lisäksi reservissä¹ oli 399 sovittelijaa.

Tapausten lähettäminen sovitteluun

Valtaosa eli 81 prosenttia rikoksista tulee käsittelyyn poliisilta. Poliisien sovitteluun lähettämien rikostapausten osuus kasvoi 3 prosenttiyksikköä vuodesta 2009. Syyttäjiltä sovitteluun ohjautui rikostapauksista noin 15 prosenttia. Syyttäjien rikossovitteluun lähettämien tapausten osuus pieneni 2 prosenttiyksikköä vuodesta 2009. Tämä osoittaa syyttäjän ja poliisin välisen työnjaon ja yhteistyön selkiytyneen siten, että poliisi arvioi jo esitutkintavaiheessa tapausten soveltuvuuden sovitteluun ja selvittää osapuolten halukkuuden ja vapaaehtoisuuden ja mikäli sovittelun edellytykset täyttyvät, lähettää jutun sovitteluun.

Sovittelulain (1015/2005) 13 §:n mukaan rikoksesta epäillyn tai uhrin olleessa alaikäinen myös hänen huoltajallaan tai muulla laillisella edustajallaan on oikeus tehdä aloite sovitteluun ryhtymisestä. Sovitteluun tulleista aloitteista kuitenkin vain 0,1 prosenttia (15 aloitetta) oli vanhempien tekemiä. Vanhempien tekemien sovittelualoitteiden osuus alle 15-vuotiaiden rikostapauksissa on pieni kun huomioi, että alle 15-vuotiaita tekijöiksi epäiltyjä on 15 prosenttia (2 015) kaikista sovitteluun ohjatuista tekijöiksi epäillyistä henkilöistä. Vanhempien sovitteluun esittämien, alaikäisten tekijöiksi epäiltyjen rikosten vähyyttä selittää kuitenkin se, että kaikki rikokset ilmoitetaan poliisille, jolloin poliisi voi ehdottaa sovittelua ja viedä sovitteluehdotuksen eteenpäin keskusteltuaan ala-ikäisen huoltajan kanssa.

Vuoden 2010 aikana oli sovitteluun tulleista rikoksista 52 prosenttia virallisen syytteen alaisia, ja asianomistajarikosten osuus oli 48 prosenttia. Asianomistajarikosten määrän osuus kasvoi 2 prosenttiyksikköä verrattuna edelliseen vuoteen. Riita-asioita tuotiin sovitteluun yhteensä 342 kpl, mikä tarkoittaa noin 3 prosentin osuutta kaikista sovitteluun tulleista tapauksista. Riita-asioiden osuus sovittelukäsittelyyn ohjatuista tapauksista kasvoi yhden prosenttiyksikön verran.

Sovittelukäsittelyyn ohjattiin vuoden 2010 aikana 13 230 tekijäksi epäiltyjä, asianomistajia kirjattiin yhteensä 9 950. Tekijäksi epäillyistä 79 prosenttia oli miehiä ja 21 prosenttia naisia. Asianomistajista 62 prosenttia oli miehiä ja 38 prosenttia naisia. Sovitteluissa oli 1 530² oikeushenkilöä³ asianomistajana.

Lähisuhdeväkivalta sovittelussa

Vuonna 2010 sovittelukäsittelyyn tuoduista lähisuhdeväkivaltatapauksista (1 063) sovittelu käynnistyi 710 esitetyn tapauksen osalta. Käynnistetyistä lähisuhdeväkivallan sovitteluista keskeytyi 23 prosenttia (160). Valtaosa käsittelyyn tulleista lähisuhdeväkivaltarikoksista oli pahoinpitelyjä (79 prosenttia). Kaikkiaan virallisen syytteen alaisten rikosten osuus lähisuhdeväkivallassa oli 83 prosenttia ja asianomistajarikosten osuus 17 prosenttia. Lähisuhdeväkivaltatapaukset tuodaan sovittelukäsittelyyn poliisin kirjaamien rikosnimikkeiden mukaisesti, sovittelutoimistot eivät muuta poliisin kirjaamistapaa. Vuonna 2010 sovittelukäsittelyyn tuotua kolmea seksuaalirikosta ei sovitteltu.

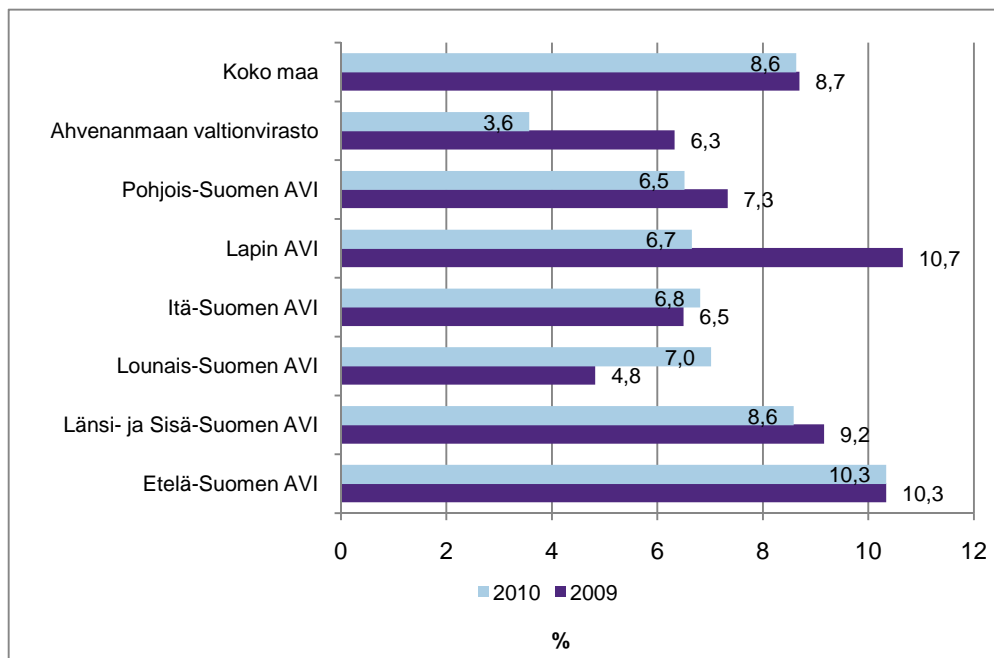
¹ Reservissä olevilla tarkoitetaan joko äitiys- tai vanhempainlomalla, opintovapaalla, vuorotteluvapaalla tai pitemmällä sairauslomalla olevia sovittelijoita.

² Vuonna 2009 asianomistajina olleiden oikeushenkilöiden lukumäärä oli 1 620. Vuoden 2009 tilastoraportissa määrä oli virheellisesti 100.

³ Tyypillisimpiä oikeushenkilöitä sovittelutapauksissa ovat taloyhtiöt, vakuutusyhtiö tai muu vastaava.

Valtaosa lähisuhdeväkivaltarikoksista tulee käsittelyyn poliisilta (80 prosenttia) syyttäjän osuuden ollessa vajaa neljäsosa (20 prosenttia). Poliisin ja syyttäjän lähisuhdeväkivaltarikoksien sovitteluun lähettämisen käytännöissä näyttää olevan alueellisia eroja. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Sovittelukäsittelyyn tuotujen lähisuhdeväkivaltarikosten osuus sovittelukäsittelyyn tulleista rikoksista ja riita-asioista aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti, 2009 ja 2010, %

Sovitteluun lähetetyistä lähisuhdeväkivaltarikoksista puolet tulee Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueelta. Muiden alueiden osuudet vaihtelevat vajaasta yhdestä prosentista 23 prosenttiin. Aluehallintovirastojen alueilla lähisuhdeväkivaltarikosten osuus sovittelukäsittelyyn lähetetyistä rikoksista vaihtelee 4 prosentista 11 prosenttiin (Kuvio 3).

Poliisi oli vuonna 2010 useimmiten sovittelun aloitteentekijänä myös lähisuhdeväkivaltarikoksissa. Poliisin tekemiä aloitteita oli 88 prosenttia Lapin aluehallintoviraston alueella. Pienin osuus oli Lounais-Suomessa, tosin sielläkin poliisin tekemiä aloitteita oli lähes 71 prosenttia sovittelukäsittelyyn tuoduista lähisuhdeväkivaltarikoksista. (Liitetaulukko 1.)

Lähisuhdeväkivaltarikosten sovitteluun lähettämisen painottuminen poliisin tehtäväksi on käytännön sanelema asia. Useimmiten poliisi ja syyttäjät ovat paikallisesti sopineet työnjaosta. Poliisilla on kuulustelutehtävän myötä ensikäden tieto väkivallan luonteesta, sen vakavuudesta ja toistuvuudesta. Tältä pohjalta poliisin on mahdollista arvioida tapauksen sovittelukelpoisuutta myös pahoinpitelyissä (virallisen syytteen alainen rikos). Syyttäjät puolestaan saattavat lähettää sovitteluun harkintansa mukaan rikoksen, jota poliisi ei ole lähettänyt, esimerkiksi juuri rikoksen luonteesta johtuen. Tämä työnjako toimii vähintäänkin tyydyttävästi.⁴

⁴ Iivari 2010

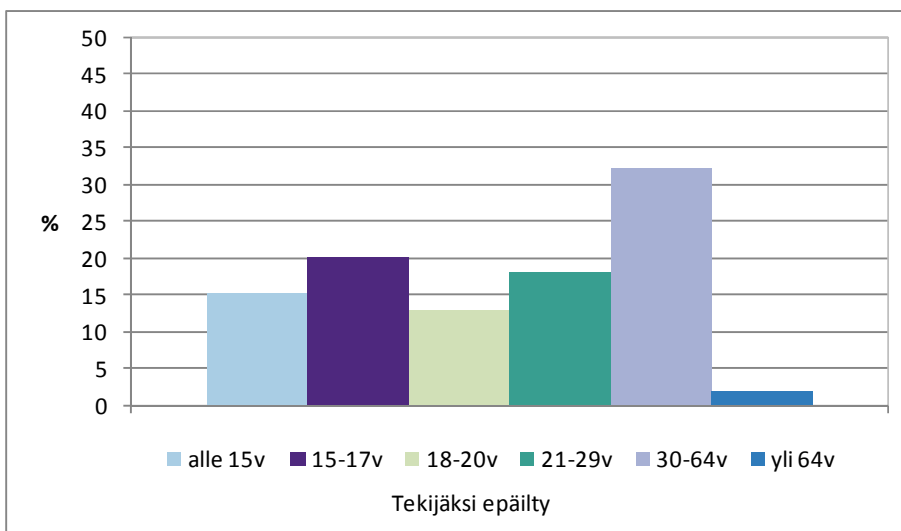
Eri ikäryhmät sovittelussa

Alle 15-vuotiaiden osuus tekijöiksi epäillyistä oli noin 15 prosenttia vuonna 2010. Tekijöiksi epäiltyjä alle 21-vuotiaita oli kaikkiaan 48 prosenttia. Alle 15-vuotiaiden osuus on kasvanut hitaasti vuosittain, mutta muutoin epäiltyjen ikäjakaumat noudattavat edellisten vuosien tuloksia. Asianomistajista oli alle 21-vuotiaita 29 %. Sovittelun piirissä käsitellyt teot kohdistuvat selkeästi aikuisväestöön. (Kuviot 4 ja 5.)

Rikossovittelulain täytäntöönpanon arviointitutkimuksessa⁵ tehdyn havainnon mukaan sovitteluun tulevat rikoksesta epäillyt nuoret ovat lähes kaikki rikoslakirikoksesta epäiltyjä. Sovittelussa alle 21-vuotiaiden osuus korostuu voimakkaasti verrattuna rikoslakirikoksista epäiltyihin nuoriin. Alle 15-vuotiaita sovitteluun ohjattuja on viisinkertainen määrä poliisin valtakunnalliseen rikostilastoon verrattuna. Myös 15–20-vuotiaita on sovittelussa lähes kaksinkertainen määrä verrattuna poliisin tietoon tulleisiin rikoslakirikoksiin. Sovittelu tavoittaa suuremman joukon nuoria rikoksesta epäiltyjä kuin mitä heitä on suhteessa poliisin tietoon tulleissa rikoslakirikoksissa. (Kuvio 6.)

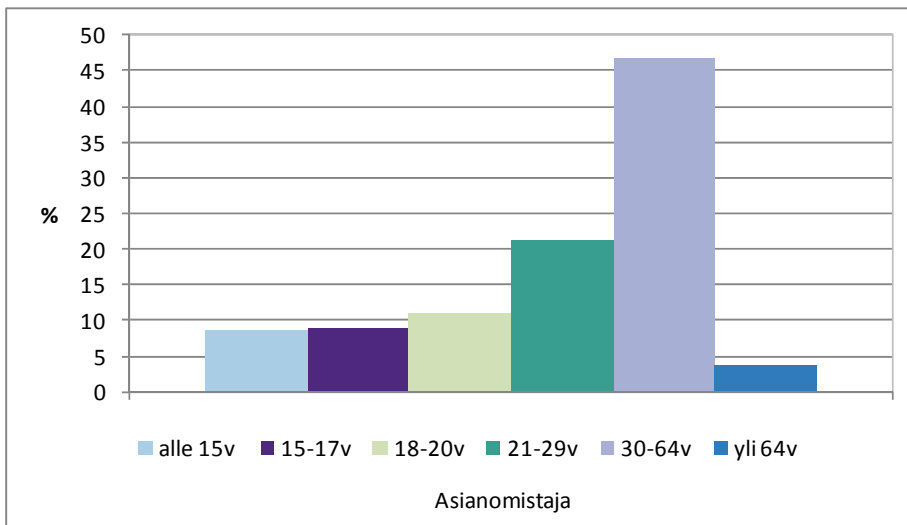
Nuorten näinkin suuri osuus rikosten sovittelussa ei ole sattumaa. Sovittelutoimintaa käynnistettäessä korostettiin, että sovittelun mahdollisuutta täytyisi tarjota erityisesti nuorille rikoksen tekijöille rikosseuraamusjärjestelmän vaihtoehtona: nimenomaan vaihtoehtojen vähäisyys nuorten kohdalla rikosseuraamusvalikoimassa vaikuttaa siihen, että sovittelua halutaan kohdistaa tähän ryhmään. Viranomaisten näkemysten mukaan sovittelutoiminnalla myös pystytään vaikuttamaan nuoriin rikoksentekijöihin siten, että vaikutuksille alttiissa iässä oleva nuori kohtaa rikoksen uhrin ja joutuu vastuuseen aiheuttamastaan vahingosta. Lisäksi alle 15-vuotiaiden ryhmän valikoitumista sovitteluun selittää tarve kohdistaa heihin niin sanottua varhaisen puuttumisen periaatetta, sovittelun nähdään edistävän nuoren vastuunottoa sekä vähentävän ja ennaltaehkäisevän nuoren rikollista käyttäytymistä. Elonheimon (2010) nuorisoriikollisuutta ja sovittelua koskevassa tutkimuksessa todettiin rikosten sovittelun tarjoavan keinon puuttua nuoren ongelmiin varhaisessa vaiheessa ilman leimaamista. Tutkimuksen mukaan nuoren kohdalla erityisiä sovittelun kehitystehtäviä ovat erillistapaamisten ja sovittelun dialogisuuden kehittäminen, sovittelun valmistelujen parantaminen, tukihenkilöiden käyttö sovittelussa sekä nuorten tehokkaampi ohjaaminen jatkopalveluihin.

Kuvio 4. Sovittelukäsittelyyn tulleet, rikosten ja riita-asioiden tekijöiksi epäillyt ikäryhmittäin 2010, %

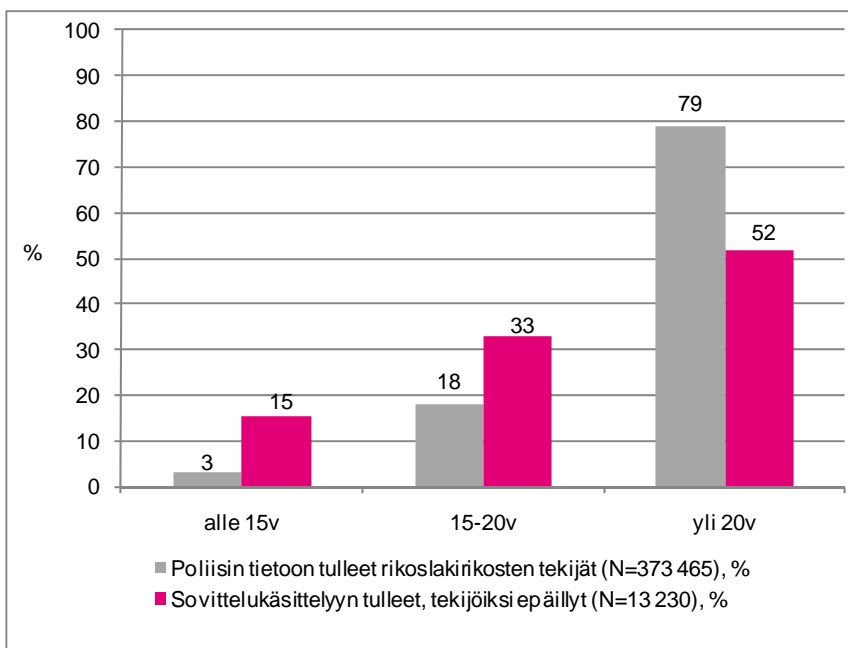

⁵ livari 2010

Kuvio 5. Sovittelukäsittelyyn tulleet, rikosten ja riita-asioiden asianomistajat ikäryhmittäin 2010, %

Kuvio 6. Poliisin tietoon tulleet rikoslakirikosten tekijät sekä sovittelukäsittelyyn tulleet, tekijöiksi epäillyt ikäryhmittäin 2010, %

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus.

Sopimukset

Käynnistyneissä rikossovittelutapauksissa (8 459) sopimukseen päästiin 82 prosentissa (6 908) tapauksissa. Lähisuhdeväkivallan osalta käynnistyneissä tapauksissa (710) sopimukseen päästiin 83 prosentissa (591) tapauksessa vuoden 2010 aikana. On kuitenkin huomioitava, että kun tiedonkoontia aletaan vuoden vaihteen jälkeen kerätä, on osa vuoden aikana käynnistyneistä sovitteluprosesseista vielä kesken ja sen vuoksi täsmällisiä prosentiosuuksia ei saada. Sovittelun käynnistyminen ja sovitteluprosessin päätyminen saattavat siis ajoittua eri kalenterivuosille.

Sovitteluissa tehtiin vuoden aikana erilaisia korvaussopimuksia yhteensä 11 271 kappaletta (Liite-
taulukko 1). Näistä erilaisista korvausmuodoista rahallisia korvauksia oli 40 prosenttia ja työkorva-

uksia 5 prosenttia. Rahakorvausten ja työkorvausten yhteenlaskettu rahallinen arvo oli 1 940 459 € (Taulukko 2).

Kaikkiaan 55 prosenttia sopimuksista oli niin sanottuja aineettomia sopimuksia, joista 36 prosenttia oli anteeksipyyntöjä, 11 prosenttia vaatimuksista luopumisia, 7 prosenttia käyttäytymissopimuksia ja yhden prosentin verran omaisuuden palautuksia. Sopimusmuodot noudattavat samanlaista ja-kaumaa kuin aiempien vuosien sopimusmuodot.

Taulukko 2. Rikos- ja riita-asioiden sovittelussa sovittujen korvausten rahallinen arvo aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2007–2010, €

Aluehallintovirasto (AVI)	Rahakorvausten yhteisarvo, €				Työkorvausten rahallinen arvo, €				Yhteensä, €			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Etelä-Suomen AVI	631 355	690 461	660 845	803 159	22 691	31 647	51 494	27 548	654 046	722 108	712 339	830 707
Lounais-Suomen AVI	134 662	213 984	240 829	178 860	7 434	8 603	5 374	6 499	142 096	222 587	246 203	185 359
Itä-Suomen AVI	293 986	286 687	273 277	349 429	23 135	7 748	15 680	20 512	317 121	294 435	288 957	369 941
Länsi- ja Sisä-Suomen AVI	269 299	310 971	271 097	260 788	26 344	27 782	12 615	25 594	295 643	338 754	283 712	286 382
Pohjois-Suomen AVI	122 962	194 438	174 327	174 770	16 742	10 559	21 132	6 441	139 704	204 997	195 459	181 211
Lapin AVI	116 112	120 765	128 949	72 951	6 046	8 855	10 833	10 035	122 158	129 619	139 782	82 986
Ahvenanmaan valtionvirasto	4 723	14 691	12 143	3 874	440	3 000	0	0	5 164	17 691	12 143	3 874
Koko maa	1 573 099	1 831 998	1 761 467	1 843 831	102 832	98 194	117 128	96 628	1 675 932	1 930 192	1 878 595	1 940 459

Erot eri aluehallintovirastojen alueiden välillä

Alueellisesti tarkasteltuna 41 prosenttia sovitteluun tuoduista rikosjutuista käsiteltiin Etelä-Suomessa. Koko maassa sovittelukäsittelyyn tuoduista lähisuhdeväkivaltarikoksista puolet käsiteltiin niin ikään Etelä-Suomen alueella. (Taulukko 3.)

Aluehallintovirastojen alueiden välillä havaitaan kuitenkin eroja tarkasteltaessa väkivaltarikosten osuutta sovitteluun tulleista tapauksista. Ahvenanmaalla väkivaltarikosten osuus sovittelukäsittelyyn tulleista rikostapauksista oli 52 prosenttia, pienin vastaava osuus oli Lounais-Suomen ja Pohjois-Suomen alueella, joskin sielläkin osuus oli 42 prosenttia. (Liitetaulu 1.)

Taulukko 3. Sovitteluun tulleet juttukokonaisuudet ja niistä purettu yksittäiset rikokset, lähisuhdeväkivaltarikokset ja riita-asiat aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2007–2010 *)

Aluehallinto-virasto (AVI)	Soviteltavat jutut					Soviteltavista jutuista oli														
						yksittäisiä rikoksia ¹⁾					lähisuhdeväkivalta-rikoksia ²⁾					riita-asioita				
	2007	2008	2009	2010	%	2007	2008	2009	2010	%	2007	2008	2009	2010	%	2007	2008	2009	2010	
	N	N	N	N	%	N	N	N	N	%	N	N	N	N	%	N	N	N	N	
Etelä-Suomi	2 886	3 402	3 504	3 831	43	3 326	4 021	4 182	4 498	41	4 498	498	493	533	50	93	81	92	123	36
Lounais-Suomi	621	848	860	898	10	985	1035	1131	1103	10	94	86	59	87	8	13	28	33	50	15
Itä-Suomi	1081	1248	1311	1257	14	1380	1492	1545	1481	14	50	101	112	114	11	29	51	67	78	23
Länsi- ja Sisä-Suomi	1306	1734	1571	1684	19	1827	1978	2 268	2 290	21	111	145	233	218	21	23	40	42	32	9
Pohjois-Suomi	533	732	749	863	10	667	902	913	1075	10	51	69	74	78	7	15	28	22	44	13
Lappi	360	362	407	365	4	583	451	464	436	4	48	42	57	32	3	13	13	14	13	4
Ahvenanmaan valtionvirasto	38	59	56	27	0	40	47	68	25	0	2	9	5	1	0	0	3	6	2	1
Koko maa	6 825	8 385	8 458	8 925	100	8 808	9 926	10 571	10 908	100	775	950	1033	1063	100	186	244	276	342	100

*) Ks. soviteltavat jutut ja niistä purettujen rikosten määritelmät kappaleesta Käsitteet ja määritelmät.

1) Vuoden 2007 ohjeistuksessa soviteltavat rikokset pyydettiin rikosnimikkeittäin. Vuonna 2008 ohjeita tarkennettiin niin, että soviteltavat rikokset pyydettiin ilmoittamaan poliisin esitutkimateriaaliin kirjattujen rikosnimikkeiden asianumeroiden lukumäärien mukaisesti.

2) Vuoden 2008 ohjeistuksessa tarkennettiin, että lähisuhdeväkivaltaan ei tule pääsääntöisesti sisällyttää muita kuin henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia.

Lähisuhdeväkivallan sovittelussa on yhtenäiset käytännöt

Vain syyttäjällä tai poliisilla on sovittelulain (1015/2005) 13 §:n mukaan oikeus lähettää lähisuhdeväkivaltatapaus sovitteluun. Lähisuhdeväkivallan sovittelu toteutetaan tutkitun ja koetellun tiedon perusteella laaditun hyvän käytännön mukaisesti, valtakunnallisesti yhtenevällä tavalla. Lähisuhdeväkivaltaa sovittelevat vain tarkoin valintakriteerein valitut, laajan erityiskoulutuksen käyneet sovittelijat, jotka toimivat sovittelun ammattihenkilöstön ohjauksessa, valvonnassa tai heidän työparinaan.

Saatuun sovittelulähetteen sovittelutoimiston vastaava selvittää ja arvioi lähisuhdeväkivaltatapausten soveltuvuuden sovitteluun ottaen huomioon muun muassa osapuolten vapaaehtoisuuden, väkivallan toistuvuuden, rikoksen luonteen, uhrin voimavarat ja osapuolten välisen suhteen. Mikäli tapauksessa ilmenee toistuvaa väkivaltaa, painostusta, tekijä vähättelee rikosta tai pitää väkivaltaa hyväksyttävänä tai kieltää väkivallan, tapauksessa tehdään kielteinen päätös. Sovittelu voidaan myös keskeyttää joko sovittelijan tai osapuolten aloitteesta, mikäli prosessin kuluessa käy ilmi, että edellytykset sovittelun jatkamiselle eivät täyty. Lähisuhdeväkivallan sovittelu käynnistetään aina erillistapaamisilla, joissa muun muassa asianomistajan vapaaehtoisuutta arvioidaan, osapuolten kertomukset kuullaan ja tarpeet kartoitetaan. Mikäli sovittelun edellytykset edelleen täyttyvät, järjestetään osapuolten yhteistapaamiset, joita voi olla useampia. Lähisuhdeväkivallan sovitteluun kuuluu aina myös jatkopalveluihin motivoiminen ja ohjaaminen, jolla tuetaan osapuolten väkivallatonta tulevaisuutta. Sovitteluun liitetään myös sopimuksen täyttymisen seuranta.

Sovittelulain täytäntöönpanoa koskevassa tutkimuksessa⁶ ilmeni, että 80–85 prosenttia lähisuhdeväkivallan sovitteluun osallistuneista piti kokemusta positiivisena. Heillä oli myönteisin kokemus puolueettomuudesta, luottamuksellisuudesta ja sovittelun vapaaehtoisuudesta. He kokivat myös, että heillä oli sovittelussa mahdollisuus vaikuttaa sovittelun lopputulokseen. Vain kahden muuttujan kohdalla 15:sta lähisuhdeväkivallan sovittelussa olleiden tyytyväisyys verrattuna muissa rikostyypeissä (esim. varkaudet ja pahoinpitelyt) sovitteleisiin oli pienempi. Kuitenkin myös näiden muuttujien kohdalla sovitteluun oli tyytyväisiä 63–70 prosenttia vastaajista. Tämä osoittaa menettelyyn liittyvän myönteisiä mahdollisuuksia. Kuitenkin lähisuhdeväkivallan sovitteluun soveltuvuuden arviointi on tehtävä aina tapauskohtaisesti ja sovitteluprosessi on toteutettava huolellisesti..

Taustaa

Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta astui voimaan 1.6.2006 (1015/2005). Lain mukaan sovittelutoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle⁷. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos vastaa rikos- ja riita-asioiden sovittelun seurannasta, tutkimuksesta ja kehittämistyön koordinaatiosta sekä tilastoviranomaisena rikos- ja riita-asioiden sovittelun tilastoinnista. Aluehallintovirastot ovat velvollisia järjestämään sovittelutoiminnan siten, että palvelua on saatavissa asianmukaisesti toteutettuna kaikilla toimialueilla. Aluehallintovirastojen tehtävä on huolehtia myös sovitteluhenkilöstön täydennyskoulutuksen järjestämisestä.

Sovittelutoiminnan järjestämisestä aiheutuneet kustannukset korvataan valtion varoista. Aluehallintovirastojen kesken jaettavaksi myönnetty summa, 6,3 miljoonaa euroa, on pysynyt samana vuodesta 2006 lähtien. Määrärahan jakoperusteena ovat aluehallintoviraston toimialueen asukasluku, pinta-ala ja rikollisuustilanne varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden lopussa⁸.

⁶ Iivari 2010

⁷ Vuoden 2008 alussa sovittelutoiminnan valtakunnallinen kehittämistyön koordinaatio siirtyi silloiseen Stakesiin sovittelutoiminnan yleisen johdon, ohjauksen ja valvonnan pysyessä edelleen Sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla.

⁸ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain muuttamisesta 966/2010 (2 luku, 12§)

Maassa on kaikkiaan 25 rikossovittelun ja eräiden riita-asioiden sovittelun toimialuetta.

Sovittelutoimisto vastaa sovittelulähetteen vastaanottamisesta, sovittelun edellytysten arvioinnista, sovittelijoiden valinnasta ja yhteistyöstä eri viranomaisten kanssa. Lähetteen saavuttua sovittelu-toimistoon vastaava työntekijä tekee kirjallisena joko myönteisen tai kielteisen päätöksen sovitteluun ottamisesta arvioituaan tapauksen soveltuvuuden ja edellytykset sovitteluun. Törkeän tekoluonon rikoksia, monimutkaisia tai vaikeasti selvitettäviä jengirikoksia, talous- ja elinkeinotoimintaan liittyviä rikoksia, huumausainerikoksia ja ammattimaisia rikoksia ei sovitteluun lähetetä.

Rikoslakirikosten osuus sovitteluun tuoduista rikoksista on noin 2 prosenttia. Sovittelun käyttöalaa voitaisiin nykyisestäään laajentaa. Se edellyttää sovittelua koskevan tiedon lisäämistä eri toimijatahoilla, käytäntöjen yhdenmukaistamista ja viranomaisyhteistyön tehostamista.

Yhteistyössä sovittelun palveluntuottajien ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kesken on laadittu sovittelua koskevan viranomaisyhteistyön, monikulttuurisen sovittelun, lähisuhdeväkivallan sovittelun ja lapset rikosten ja riitojen sovittelussa hyvien käytäntöjen mallinnukset, joilla pyritään valtakunnallisesti yhteneviin käytäntöihin ja kunkin asiakasryhmän erityistarpeiden ja aihealueen erityiskysymysten huomioon ottamiseen sovittelussa. Lisäksi on laadittu dialogisen sovittelun hyvän käytännön kuvaus, jonka myötä pyritään varmistamaan vuoropuhelu sovitteluprosessissa asiakkaiden tavoitteiden tunnistamiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi.

Valtakunnallinen tilastointi on aloitettu sovittelua koskevan lain voimaantulopäivästä (1.6.2006) alkaen. Sitä ennen toiminnan laajuudesta on tehty erillisselvityksiä.

Käsitteet ja määritelmät

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu on maksuton palvelu, jossa rikoksesta epäilty ja rikoksen uhri voivat kohdata toisensa luottamuksellisesti puolueettoman sovittelijan välityksellä. Sovittelussa käsitellään rikoksesta sen uhrille aiheutuneita henkisiä ja aineellisia haittoja ja pyritään löytämään rikoksen osapuolia tyydyttävä ratkaisu niiden hyvittämiseksi. Sovittelu on aina osapuolille vapaaehtoista.

Sovittelun tarkoituksena on lieventää tai poistaa rikoksen tai riidan osapuolille aiheutuneita henkisiä ja aineellisia haittoja. Sovittelun päämääränä on vaikuttaa yhteisössä rikollisuutta hillitsevästi ja vähentävästi ja lisätä samalla yleistä sovinnollisuutta.

Sovittelutoimisto selvittää ensin tapauskohtaisesti sovittelun edellytykset ja tekee sitten kirjallisen, valituskelpoisen päätöksen sovitteluun ottamisesta. Sovitteluprosessin aikana sovittelijat tai osapuolet voivat keskeyttää sovittelun, jos sovittelun edellytykset eivät täyty tai osapuolet niin haluavat. Asia palautuu tällöin lähettävälle oikeusviranomaiselle tai muulle sovittelualoitteen tekijälle jatkotoimenpiteitä varten.

Soviteltavat rikokset

Sovittelulain mukaan sovittelussa voidaan käsitellä rikoksia, joiden arvioidaan rikoksen laatu ja tekotapa, rikoksesta epäillyn ja uhrin keskinäinen suhde sekä muut seikat huomioon ottaen soveltuvan soviteltaviksi.

Soviteltavat riita-asiat

Sovitteluun soveltuvat erilaiset ihmisten väliset riita-asiat, jos niiden sovittelua voidaan pitää tarkoituksenmukaisena. Tavallisimpia soviteltavia riita-asioita ovat esimerkiksi taloyhtiössä tapahtuva jätteiden lajittelukäsittely tai parvekkeella tupakointi.

Toimialue

Sovittelun alueellisesta organisoimisesta vastaavat aluehallintovirastot, joita on kuusi ja lisäksi Ahvenanmaan valtionvirasto. Aluehallintovirastot ovat organisoineet alueidensa sovittelutoiminnan perustamalla sovittelun toimialueet. Koko maassa toimialueita on kaikkiaan 25, joista osa on perustanut vielä alue- tai sivutoimipisteitä. Sovittelun tilastot pyydetään toimialuekohtaisesti.

Juttu / rikos

Sovittelun tilastoissa jutut ja rikokset on tilastoitu erikseen. Tilastoinnin lähtökohta on juttu, joka voi sisältää useita eri tapauksia (rikostapaus, lähisuhdeväkivaltatapaus tai riita-asia). Yleensä poliisi lähettää sovittelutoimistoon niin sanotun jutun. Juttu voi sisältää useita rikosnimikkeitä, esimerkiksi vahingonteon, varkauden ja pahoinpitelyn, joihin yksi tai useampi tekijä on syyllistynyt yhtäaikaista, mutta eri kokoonpanoissa. Tästä syystä juttu täytyy itse sovitteluprosessin ja sopimustoiminnan takia purkaa yksittäisiksi rikoksiksi. Vuodesta 2008 alkaen ohjeita tarkennettiin niin, että rikokset ilmoitetaan poliisin esitutkintamateriaaliin kirjattujen rikosnimikkeiden asianumeroiden mukaisesti.

Lähisuhdeväkivaltarikos

Rikoslaki ei tunne käsitettä lähisuhdeväkivaltarikos. Lähisuhdeväkivaltarikos on kuitenkin aivan jokapäiväisessä käytössä sosiaali- ja terveydenhuollossa, ja käsitteen tunnusmerkit täyttävä rikos omaa aivan erityisen tiedonintressin rikossovittelulaissa. Rikossovittelun yhteydessä lähisuhdeväkivaltarikoksella tarkoitetaan väkivaltarikosta, joka on tapahtunut lähisuhteessa elävien tai lähisuhteessa eläneiden ja perheenjäsenten kesken. Lähisuhdeväkivaltarikoksen osapuolina voivat olla aviopuolisot, avopuolisot, perheenjäsenet, lähisukulaiset, kihlaparit, eronneet tai eroamassa olevat pariskunnat sekä nykyiset että entiset seurustelukumppanit. Lähisuhdeväkivaltatapaukset tuodaan sovittelukäsittelyyn poliisin kirjaamien rikosnimikkeiden mukaisesti.

Tyypillisiä lähisuhteessa tapahtuvia väkivaltarikoksia ovat RL 21. luvun tarkoittamat pahoinpitelyrikokset.

Sopimukset

Yksi rikos voi johtaa korkeintaan yhteen sopimukseen. Vaihtoehtoina ovat joko syntyneet sopimukset, syntyneet osasopimukset tai sopimusta ei syntynyt. Osasopimus tarkoittaa sitä, että rikoksista on päästy sovintoon osittain tai osa osallistuneista on päässyt sopimukseen.

Sopimusten korvausmuodot

Yhdestä rikoksesta tehtyyn sopimukseen voi sisältyä erilaisia hyvitysmuotoja osapuolten tahdon ja tarpeiden mukaan. Tilastoinnissa mukaan otetaan kaikki sopimusmuodot. Esimerkiksi sopimuksessa tavaran palauttaminen ja käyttäytymissopimus saattavat edellyttää toisiaan. Kahdesta tekijästä toinen suorittaa rahakorvauksen, ja toinen hyvittää tekonsa tekemällä työtä.

Kirjallisuus

Elonheimo, Henrik (2010): Nuorisirikollisuuden esiintyvyys, taustatekijät ja sovittelu. Turun yliopiston julkaisuja C 299. Turun Yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta.

Iivari, Juhani: Oikeutta oikeuden varjossa. Rikossovittelulain täytäntöönpanon arviointitutkimus. Raportti 5/2010. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki

Iivari, Juhani (toim.): Rikos- ja riita-asioiden sovittelijan opas. Stakes Oppaita 66. Helsinki 2007.

Liitteet

Rikos- ja riita-asioiden sovittelukäsittelyn prosessikaavio

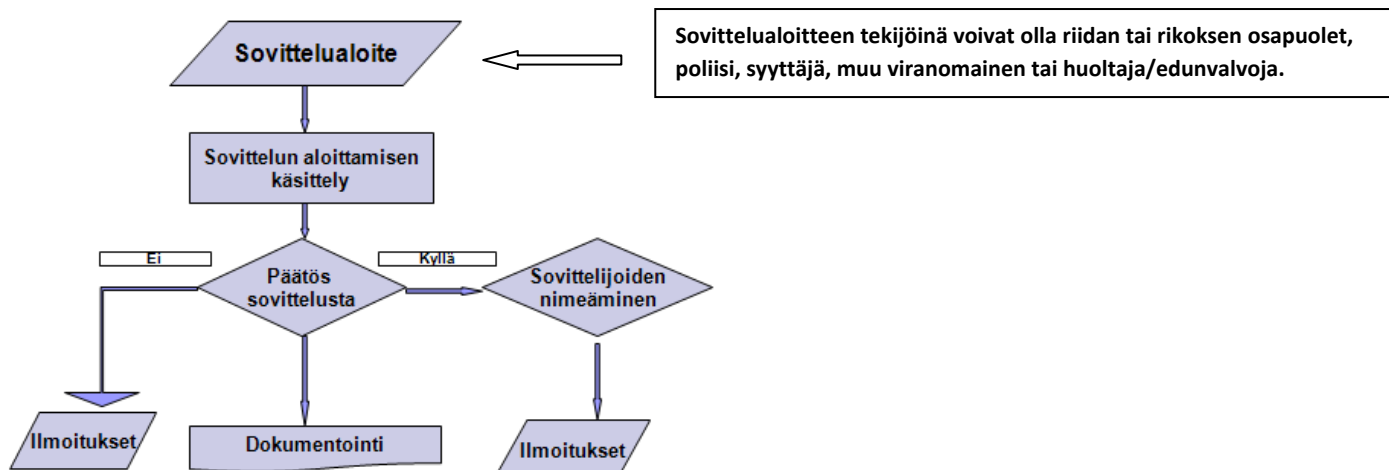
Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2009–2010

Kyselylomake

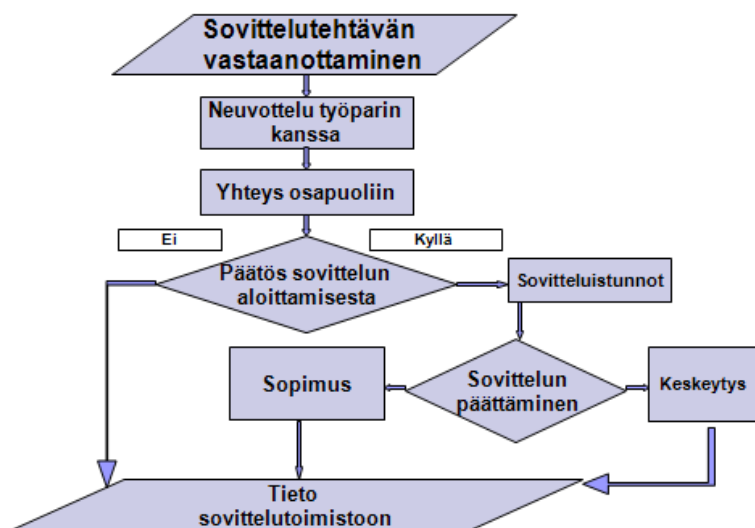
Laatuseloste

Rikos- ja riita-asioiden sovittelukäsittelyn prosessikaavio

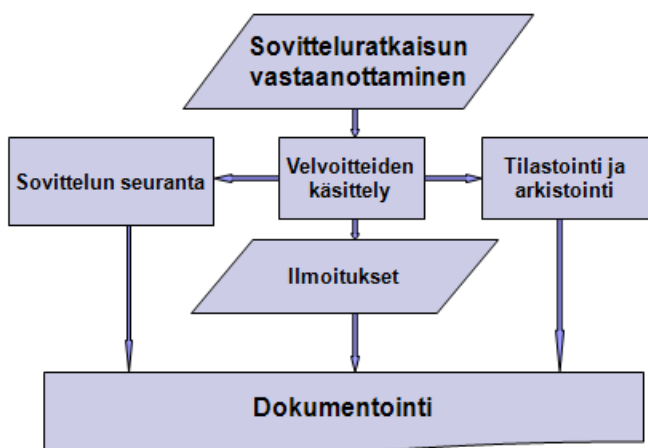
Sovittelutehtävän vastaanottaminen

Sovittelun kulku

Sovittelun päättäminen

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2009 - 2010

	Koko maa			Etelä-Suomen AVI			Lounais-Suomen AVI			Itä-Suomen AVI			Länsi- ja Sisä-Suomen AVI			Pohjois-Suomen AVI			Lapin AVI			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
Vuoden aikana sovittelutoimistoon tulleet jutut	8 458	8 925		3 504	3 831		860	898		1 311	1 257		1 571	1 684		749	863		407	365		56	27	
Jutuista purettujen rikostapausten määrät	10 571	10 908	89	4 182	4 498	87	1 131	1 103	89	1 545	1 481	89	2 268	2 290	90	913	1 075	90	464	436	91	68	25	89
Jutuista purettujen lähisuhdeväkivaltatapausten määrät	1 033	1 063	9	493	533	10	59	87	7	112	114	7	233	218	9	74	78	7	57	32	7	5	1	4
Jutuista purettujen riita-asioiden määrät	276	342	3	92	123	2	33	50	4	67	78	5	42	32	1	22	44	4	14	13	3	6	2	7
Jutuista puretut rikos- ja riita-asiat yhteensä	11 880	12 313	100	4 767	5 154	100	1 223	1 240	100	1 724	1 673	100	2 543	2 540	100	1 009	1 197	100	535	481	100	79	28	100
Sovittelutoimistossa vuoden aikana...																								
Käynnistyneet rikostapausten sovittelut yhteensä (lkm)	..	7 749	71	..	3 199	71	..	711	64	..	1 319	89	..	1 480	65	..	694	65	..	325	75	..	21	84
Käynnistyneet lähisuhdeväkivaltatapausten sovittelut yhteensä (lkm)	..	710	67	..	364	68	..	48	55	..	100	88	..	113	52	..	56	72	..	29	91	..	-	-
Käynnistyneet rikos- ja lähisuhdeväkivaltatapausten sovittelut yhteensä (lkm)	8 034	8 459	71	3 225	3 563	71	888	759	64	1 368	1 419	89	1 524	1 593	64	689	750	65	307	354	76	33	21	81
Keskeytyneet rikostapausten sovittelut yhteensä (lukumäärä)	..	1 172	15	..	575	18	..	91	13	..	171	13	..	204	14	..	93	13	..	36	11	..	2	10
Keskeytyneet lähisuhdeväkivaltatapausten sovittelut yhteensä (lkm)	..	160	23	..	87	24	..	12	25	..	20	20	..	28	25	..	13	23	..	-	-	..	-	-
Keskeytyneet rikos- ja lähisuhdeväkivaltatapausten sovittelut yhteensä (lkm)	1 290	1 332	16	574	662	19	102	103	14	315	191	13	172	232	15	68	106	14	56	36	10	3	2	10
Sopimukset *																								
Rikostapausten sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset	6 107	6 254	81	2 335	2 528	79	765	644	91	1 040	918	70	1 178	1 260	85	510	647	93	251	243	75	28	14	67
Rikostapausten sovittelussa vuoden aikana syntyneet osasopimukset	99	63	1	42	22	1	8	9	1	17	8	1	9	7	0,5	9	13	2	14	3	1	-	1	5
Lähisuhdeväkivallan sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset	615	591	83	335	305	84	35	42	88	55	61	61	128	101	89	34	54	96	25	28	97	3	-	-
Rikosten sovittelussa vuoden aikana syntyneet kaikki sopimukset yhteensä	6 821	6 908	82	2 712	2 855	80	808	695	92	1 112	987	70	1 315	1 368	86	553	714	95	290	274	77	31	15	71
Riitatapausten sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset	109	122		32	43		14	15		28	32		22	10		5	17		3	5		5	-	
Käynnistyneissä sovittelussa ei päästy sopimukseen																								
Rikosten ja riita-asioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen	495	621		219	341		64	60		72	108		90	61		29	28		20	21		1	2	
Lähisuhdeväkivallan sovittelussa ei päästy sopimukseen	33	46		12	19		2	6		3	7		15	13		-	-		1	1		-	-	

* Vuoden 2010 sovittelukäsittelyssä sopimukseen johtaneiden tapausten laskutapaa on tarkennettu.

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2009 - 2010

	Koko maa			Etelä-Suomen AVI			Lounais-Suomen AVI			Itä-Suomen AVI			Länsi- ja Sisä-Suomen AVI			Pohjois-Suomen AVI			Lapin AVI			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
Rikossovittelutapausten aloitteet																								
poliisilta	8 179	8 692	81	3 165	3 479	79	898	894	81	1 372	1 323	89	1 538	1 665	74	782	948	88	381	361	83	43	22	88
syöttäjältä	1 837	1 575	15	836	660	15	191	183	17	128	119	8	502	451	20	100	94	9	74	68	16	6	-	-
asianosaisilta	138	127	1	36	40	1	12	16	1	45	25	2	25	14	1	17	29	3	3	1	0,2	-	2	8
<i>asianosaisilta, joista uhrit</i>	79	61		23	21		3	7		30	15		9	8		12	8		2	1		-	1	
<i>asianosaisilta, joista tekijät</i>	62	67		15	19		9	9		15	10		17	7		5	21		1	-		-	1	
sosiaaliviranomaisilta	273	305	3	114	200	5	15	3	0,3	9	3	0,2	124	95	4	4	-	-	6	3	1	1	1	4
vanhemmalta/huoltajalta	20	15	0,1	11	8	0,2	3	2	0,2	-	1	0,1	2	4	0,2	4	-	-	-	-	-	-	-	-
edunvalvojalta	-	3	-	-	2	0,0	-	-	-	-	1	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
muulta	61	70	1	22	28	1	12	5	0,5	15	10	1	6	20	1	6	4	0,4	-	3	1	-	-	-
Rikostapausten sovitteluun liittyvät aloitteet yhteensä	10 508	10 787	100	4 184	4 417	100	1 131	1 103	100	1 569	1 482	100	2 197	2 249	100	913	1 075	100	464	436	100	50	25	100
Lähisuhdeväkivaltatapauksiin liittyvät aloitteet																								
poliisilta	824	849	80	402	424	80	49	62	71	103	99	87	160	173	79	62	62	79	43	28	88	5	1	100
syöttäjältä	205	214	20	91	109	20	10	25	29	9	15	13	69	45	21	12	16	21	14	4	13	-	-	
Lähisuhdeväkivaltatapauksiin liittyvät aloitteet yhteensä	1 029	1 063	100	493	533	100	59	87	100	112	114	100	229	218	100	74	78	100	57	32	100	5	1	50
Riita-asiassa aloite tuli																								
yksityiseltä henkilöltä	171	207	61	57	76	62	14	25	50	45	48	62	22	18	64	18	26	59	12	12	92	3	2	100
oikeushenkilöltä	99	131	39	35	47	38	19	25	50	20	30	38	16	10	36	4	18	41	2	1	8	3	-	-
Riita-asiassa aloitteet yhteensä	270	338	100	92	123	100	33	50	100	65	78	100	38	28	100	22	44	100	14	13	100	6	2	100
Sovitteluun ohjatut rikostapaukset purettuna rikosnimikkeisiin																								
lievä pahoinpity	776	864	8	347	380	8	94	103	9	110	120	8	137	150	6	45	77	7	40	34	8	3	-	-
pahoinpity	3 720	3 713	34	1 478	1 567	34	363	332	30	485	478	32	929	833	36	305	342	32	143	148	33	17	13	46
törkeä pahoinpity	75	63	1	28	18	0	9	2	0,2	16	17	1	11	16	1	6	4	0,4	4	4	1	1	2	7
ryöstö	46	40	0,4	24	12	0,3	1	2	0,2	6	4	0,3	7	15	1	7	5	0,5	1	2	0,5	-	-	-
varkaus	974	1 007	9	339	380	8	113	81	7	152	133	9	235	252	11	91	123	11	33	34	8	11	4	14
petos/kavallus	635	595	5	231	225	5	70	67	6	107	95	6	140	107	5	51	71	7	32	29	7	4	1	4
vahingonteko	2 060	2 078	19	828	867	19	236	257	23	318	287	19	417	351	15	161	220	20	89	93	21	11	3	11
luvaton käyttö	46	68	1	24	32	1	1	5	0,5	7	10	1	9	6	0,3	4	14	1	1	1	0,2	-	-	-
kotirauhan rikkominen	450	440	4	148	170	4	63	48	4	91	63	4	82	93	4	47	39	4	16	26	6	3	1	4

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2009 - 2010

	Koko maa			Etelä-Suomen AVI			Lounais-Suomen AVI			Itä-Suomen AVI			Länsi- ja Sisä-Suomen AVI			Pohjois-Suomen AVI			Lapin AVI			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
laiton uhkaus	641	736	7	261	300	7	63	82	7	83	99	7	135	175	8	65	58	5	29	20	5	5	2	7
kunnianloukkaus	429	483	4	158	179	4	43	40	4	88	90	6	77	123	5	39	36	3	19	15	3	5	-	-
muu tapaus	882	947	9	322	452	10	77	78	7	119	85	6	211	208	9	92	86	8	53	36	8	8	2	7
Sovitteluun ohjatut rikostapaukset purettuna rikosnimikkeittäin yhteensä	10 734	11 034	100	4 188	4 582	100	1 133	1 097	100	1 582	1 481	100	2 390	2 329	100	913	1 075	100	460	442	100	68	28	100
Sovitteluun ohjautuneet lähisuhdeväkivaltatapaukset purettuna rikosnimikkeisiin																								
lievä pahoinpity	134	193	18	71	113	21	6	22	25	16	13	11	26	28	13	11	12	15	3	5	16	1	-	-
pahoinpity	859	839	79	411	408	77	53	65	75	90	93	82	199	181	85	61	65	83	40	26	81	5	1	100
törkeä pahoinpity	18	23	2	9	11	2	-	-	-	3	6	5	1	4	2	1	1	1	4	1	3	-	-	-
väkivaltainen seksuaalirikos	6	3	0,3	2	1	0,2	-	-	-	-	2	2	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Sovitteluun ohjautuneet lähisuhdeväkivaltatapaukset purettuna rikosnimikkeisiin yhteensä	1 017	1 058	100	493	533	100	59	87	100	109	114	100	229	213	100	74	78	100	47	32	100	6	1	100
Väkivaltarikokset yhteensä	5 588	5 698	46	2 346	2 498	48	525	524	42	720	729	44	1 306	1 212	47	430	501	42	234	218	45	27	16	52
Rikos- ja/tai lähisuhdeväkivaltatapauksen tyyppi																								
Rikostapaus: asianomistajarikos (AOR)	4 781	5 176	48	1 885	2 171	49	561	591	54	797	752	51	897	951	42	376	494	46	245	213	49	20	4	17
Rikostapaus: virallisen syytteen alainen rikos (VSR)	5 666	5 663	52	2 289	2 297	51	570	512	46	748	729	49	1 296	1 301	58	512	581	54	219	223	51	32	20	83
Lähisuhdeväkivaltatapaus: asianomistajarikos (AOR)	165	185	17	76	116	22	5	22	25	16	13	11	32	17	8	25	12	15	10	5	16	1	-	-
Lähisuhdeväkivaltatapaus: virallisen syytteen alainen rikos (VSR)	893	876	83	417	418	78	54	65	75	96	101	89	201	198	92	74	66	85	47	27	84	4	1	100
Sovittelijoiden lukumäärä																								
Aktiivisten sovittelijoiden määrä	1 234	1 211		515	491		142	154		152	143		207	209		117	117		88	83		13	14	
Reservissä olevien sovittelijoiden määrä	365	399		143	156		6	11		60	79		23	30		53	70		77	47		3	6	

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2009 - 2010

	Koko maa			Etelä-Suomen AVI			Lounais-Suomen AVI			Itä-Suomen AVI			Länsi- ja Sisä-Suomen AVI			Pohjois-Suomen AVI			Lapin AVI			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
Asianosaiset rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitapauksissa																								
Tekijäksi epäiltyjä miehiä	10 355	10 835	79	4 129	4 424	78	1 008	995	71	1 487	1 500	82	2 293	2 413	82	927	1 035	80	438	420	83	73	48	91
Tekijäksi epäiltyjä naisia	2 675	2 874	21	1 114	1 277	22	307	407	29	370	326	18	526	513	18	224	258	20	121	88	17	13	5	9
Tekijäksi epäiltyjä yhteensä	13 030	13 709	100	5 243	5 701	100	1 315	1 402	100	1 857	1 826	100	2 819	2 926	100	1 151	1 293	100	559	508	100	86	53	100
Vahingonkärsijöinä/asianomistajina miehiä	5 711	6 193	62	2 307	2 574	60	623	644	62	832	850	63	1 125	1 240	64	495	615	68	268	246	65	61	24	80
Vahingonkärsijöinä/asianomistajina naisia	3 523	3 740	38	1 513	1 715	40	373	396	38	465	497	37	738	706	36	285	288	32	127	132	35	22	6	20
Vahingonkärsijöitä/asianomistajia yhteensä	9 234	9 933	100	3 820	4 289	100	996	1 040	100	1 297	1 347	100	1 863	1 946	100	780	903	100	395	378	100	83	30	100
Vahingon kärsijänä oikeushenkilö	1 620	1 530		641	645		159	122		209	212		344	296		162	168		89	79		16	8	
Tekijäksi epäillyn ikä tekohetkellä rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitapauksissa																								
alle 15-vuotta	1 876	2 015	15	813	906	16	167	213	15	202	260	14	402	315	12	233	235	19	49	69	14	10	17	30
15 – 17 – vuotta	2 684	2 654	20	1 131	1 162	21	276	271	19	294	266	15	675	602	23	192	279	22	104	63	13	12	11	20
18 - 20 – vuotta	1 760	1 709	13	649	652	12	205	205	15	269	258	14	425	349	13	118	177	14	84	65	13	10	3	5
21 – 29 – vuotta	2 413	2 379	18	884	948	17	269	230	17	390	352	20	528	502	19	212	218	17	110	109	22	20	20	36
30 – 64 - vuotta	3 935	4 239	32	1 635	1 849	33	368	427	31	629	625	35	748	824	31	339	328	26	187	181	36	29	5	9
65 -vuotta tai vanhempi	224	234	2	76	103	2	30	46	3	50	35	2	30	26	1	26	13	1	12	11	2	-	-	-
Tekijäksi epäillyt tekohetken iän mukaan, yhteensä	12 892	13 230	100	5 188	5 620	100	1 315	1 392	100	1 834	1 796	100	2 808	2 618	100	1 120	1 250	100	546	498	100	81	56	100
Vahingonkärsijän/asianomistajan ikä tapahtumahetkellä rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitapauksissa																								
alle 15-vuotta	793	857	9	398	419	10	71	103	10	87	92	7	133	132	7	66	89	10	27	22	6	11	-	-
15-17 – vuotta	844	882	9	319	369	9	106	105	10	89	92	7	225	188	10	74	99	11	27	24	6	4	5	17
18 - 20 – vuotta	1 047	1 101	11	411	444	10	113	107	11	174	153	11	205	231	12	84	117	13	51	48	13	9	1	3
21 – 29 – vuotta	1 913	2 104	21	781	877	20	218	233	23	257	279	21	401	429	22	161	179	20	85	92	24	10	15	52
30 – 64 - vuotta	4 385	4 642	47	1 820	2 063	48	451	406	40	658	679	50	853	913	47	367	396	43	192	177	47	44	8	28
65 - vuotta tai vanhempi	325	364	4	113	130	3	37	59	6	66	58	4	59	67	3	31	34	4	18	16	4	1	-	-
Vahingonkärsijät/asianomistajat tekohetken iän mukaan, yhteensä	9 307	9 950	100	3 842	4 302	100	996	1 013	100	1 331	1 353	100	1 876	1 960	100	783	914	100	400	379	100	79	29	100

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2009 - 2010

	Koko maa			Etelä-Suomen AVI			Lounais-Suomen AVI			Itä-Suomen AVI			Länsi- ja Sisä-Suomen AVI			Pohjois-Suomen AVI			Lapin AVI			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
Rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitatapausten sopimusten korvausmuodot																								
Rahakorvausten lukumäärät (kpl)	4 435	4 523	40	1 554	1 835	40	642	573	43	776	737	53	799	733	34	415	471	36	237	166	45	12	8	27
Työkorvausten yhteismäärä (kpl)	495	528	5	207	166	4	42	69	5	74	90	6	78	103	5	76	64	5	18	33	9	-	3	10
Omaisuuksien palauttamisten yhteismäärä (kpl)	63	65	1	42	33	1	4	4	0	9	8	1	4	13	1	3	1	0,1	-	3	1	1	3	10
Käyttätymissopimukset yhteensä (kpl)	654	834	7	265	283	6	56	43	3	71	186	13	130	121	6	99	131	10	25	65	18	8	5	17
Anteeksipyynnöt yhteensä (kpl)	3 709	4 101	36	1 641	1 839	40	530	485	36	168	228	16	895	868	40	392	585	44	83	85	23	-	11	37
Ei vaatimuksia / vaatimuksista luopumiset yhteensä	1 393	1 220	11	481	477	10	208	167	12	160	141	10	445	349	16	53	71	5	36	15	4	10	-	-
Rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitatapausten sopimusten korvausmuodot yhteensä	10 749	11 271	100	4 190	4 633	100	1 482	1 341	100	1 258	1 390	100	2 351	2 187	100	1 038	1 323	100	399	367	100	31	30	100
Rahakorvausten yhteisarvo€	1 761 467	1 843 832	95	660 845	803 160	97	240 829	178 860	96	273 277	349 429	94	271 097	260 788	91	174 327	174 770	96	128 949	72 951	88	12 143	3 874	100
Työkorvausten rahallinen arvo yhteensä,€	117 128	96 627	5	51 494	27 547	3	5 374	6 499	4	15 680	20 512	6	12 615	25 594	9	21 132	6 441	4	10 833	10 035	12	-	-	-
Korvausten rahallinen määrä yhteensä,€	1 878 595	1 940 459	100	712 339	830 707	100	246 203	185 359	100	288 957	369 941	100	283 712	286 382	100	195 459	181 211	100	139 782	82 986	100	12 143	3 874	100

Taulukossa käytetyt symbolit

- Ei yhtään

.. Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi

Tietojen antaminen vuoden 2010 rikos- ja riita-asioiden sovittelun tilastointia varten

Ohessa seuraa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuosittaiseen tilastoon tarkoitettujen muuttujien tiedonkoontilomake. Vuotuiseen perustiedonkoontilomakkeeseen tuotetaan ns. summaarista tietoa.

Tilastotietojen keruu toteutetaan internetkyselynä. Sähköinen tilastolomake löytyy **1.12.2010** alkaen osoitteessa: **<http://www.thl.fi/fi/tilastot/rikossovittelulomake>**

Katso tarkemmin kysymykset ja ohjeet.

Tietojen toimittaminen 28.2.2011 mennessä

Lisätietoja:

Suunnittelija Tuula Kuoppala, puh. 020 610 7234

Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi

Lomake: Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilaston tiedonkeruu 2010

1. Aluehallintovirasto (AVI)	
4. Sovittelutoimiston sijaintikunta	
6. Sovittelutoimiston henkilöstö	
60. Johtaja (nimi)	
61. Sovittelun ohjaajat (kokopäivätoimiset)	lkm
62. Sovittelun ohjaajat (osa-aikaiset)	lkm
63. Muu henkilöstö (kanslia- vahtimestari jne.)	lkm
64. Aktiivisten sovittelijoiden määrä	lkm
65. Reservissä olevien sovittelijoiden määrä	lkm
11. Vuoden aikana toimistoon tulleet jutut	kpl
111. Pura jutuista rikostapausten määrät	kpl
112. Pura jutuista riita-asioiden määrät	kpl
113. Pura jutuista lähisuhdeväkivaltatapausten määrät	kpl
13. Aloitteentekijä	
Rikostapauksessa aloite tuli	
131. poliisilta	kpl
132. syyttäjältä	kpl
133. asianosaisilta	kpl
joista	
1331. uhrilta	kpl
1332. tekijältä	kpl
134. sosiaaliviranomaisilta	kpl
135. vanhemmalta/huoltajalta	kpl
136. edunvalvojalta	kpl
137. muulta	kpl
Riita-asiassa aloite tuli	
138. yksityiseltä henkilöltä	kpl
139. oikeushenkilöltä	kpl

Lähisuhdeväkivaltatapauksessa aloite tuli			
140.	poliisilta		kpl
141.	syyttäjältä		kpl
14. Sovittelutoimistossa vuoden aikana			
14.1.	<u>käynnistyneet</u> rikostapaukset yhteensä		kpl
14.2.	<u>käynnistyneet</u> lähisuhdeväkivaltatapaukset yhteensä		kpl
14.3.	<u>keskeytyneet</u> rikostapaukset yhteensä		kpl
14.4.	<u>keskeytyneet</u> lähisuhdeväkivaltatapaukset yhteensä		kpl
15. Rikos- ja/tai lähisuhdeväkivaltatapauksen tyyppi			
151.	Rikostapaus: asianomistajarikos (AOR)		kpl
152.	Rikostapaus: virallisen syytteen alainen rikos (VSR)		kpl
153.	Lähisuhdeväkivaltatapaus: asianomistajarikos (AOR)		kpl
154.	Lähisuhdeväkivaltatapaus: virallisen syytteen alainen rikos (VSR)		kpl
16. Asianosaiset rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitatapauksissa			
161.	Tekijäksi epäiltyjä	Mies	Nainen
162.	Vahingonkärsijöitä/asianomistajia	Mies	Nainen
163.	Vahingon kärsijänä oikeushenkilö		
17. Sovitteluun ohjautuneet rikostapaukset purettuna rikosnimikkeittäin			
171.	lievä pahoinpitely		kpl
172.	pahoinpitely		kpl
173.	törkeä pahoinpitely		kpl
174.	ryöstö		kpl
175.	varkaus		kpl
176.	petos/kavallus		kpl
177.	vahingonteko		kpl
178.	luvaton käyttö		kpl
179.	kotirauhan rikkominen		kpl
1710.	laiton uhkaus		kpl
1711.	kunnianloukkaus		kpl
1712.	muu tapaus		kpl
Esimerkkitapauksia muu tapaus luokassa:			

18. Sovitteluun ohjautuneet lähisuhdeväkivaltatapaukset purettuna rikosnimikkeittäin

181.	lievä pahoinpitely	kpl
182.	pahoinpitely	kpl
183.	törkeä pahoinpitely	kpl
184.	väkivaltainen seksuaalirikos	kpl

20. Tekijäksi epäillyn ikä tekohetkellä rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitatapauksissa

201.	alle 15-vuotta
201.	15 – 17 – vuotta
203.	18 - 20 – vuotta
204.	21 – 29 – vuotta
205.	30 – 64 - vuotta
206.	65 -vuotta tai vanhempi

21. Asianomistajan/vahingonkärsijän ikä tapahtumahetkellä rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitatapauksissa

211.	alle 15-vuotta
212.	15-17 – vuotta
213.	18 - 20 – vuotta
214.	21 – 29 – vuotta
215.	30 – 64 - vuotta
216.	65 - vuotta tai vanhempi

26. Sopimukset

261.	Rikostapauksissa vuoden aikana syntyneet sopimukset	kpl
262.	Rikostapauksissa vuoden aikana syntyneet osasopimukset	kpl
263.	Riitatapauksissa vuoden aikana syntyneet sopimukset	kpl
264.	Rikos- ja riita-asioissa ei sopimusta	kpl
265.	Lähisuhdeväkivallan osalla vuoden aikana syntyneet sopimukset	kpl
266.	Lähisuhdeväkivallan osalla ei sopimusta	kpl

27. Rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitatapausten sopimusten korvausmuodot		
271. Rahakorvaukset, lukumäärä		kpl
272. Rahakorvausten yhteisarvo		€
273. Työkorvaukset, lukumäärä		kpl
274. Työkorvausten rahallinen arvo yhteensä		€
275. Omaisuuden palauttamiset, lukumäärä		kpl
276. Käyttätymissopimukset, lukumäärä		kpl
277. Anteeksipyynnöt, lukumäärä		kpl
278. Ei vaatimuksia / vaatimuksista luopumiset, lukumäärä		kpl

Lomake: Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilaston tiedonkeruu 2010 - Käsitteet ja määritelmät

6. Sovittelutoimiston henkilöstö

64. Aktiivisten sovittelijoiden määrä: Vuoden aikana sovitelleet.

11. Vuoden aikana toimistoon tulleet jutut:

Tutkintailmoitukset, esitutkintapöytäkirjat, riita-asiat tai muuta kautta, esim. suoraan asianosaiselta tulleet jutut. "Jutulla" tarkoitetaan esim. esitutkintapöytäkirjasta ilmenevien soviteltavien rikosnimikkeiden muodostamaa kokonaisuutta. "Juttu" voi siis käsittää yhden tai useamman rikos- (mukaan lukien lähisuhdeväkivalta) ja /tai riitatapauksen muodostaman kokonaisuuden.

111. Pura jutuista rikostapausten määrät:

Rikostapaukset ilmoitetaan poliisin esitutkintamateriaaliin kirjattujen rikosnimikkeiden asianumeroiden lukumäärien mukaisesti. Esitutkintapöytäkirjassa voi olla useita rikosnimikkeitä, mutta tähän merkitään lukumäärät vain soviteltavien rikosnimikkeiden osalta. Esimerkiksi huumausainerikos tai lapsen kohdistuva väkivaltarikos ei voine olla soviteltava rikos. Lähisuhdeväkivaltatapaukset ilmoitetaan kohdassa 113.

113. Pura jutuista lähisuhdeväkivaltatapauksen määrät:

Lähisuhdeväkivalta (fyysinen väkivalta, kuten lievä pahoinpitely, pahoinpitely, törkeä pahoinpitely tai väkivaltainen seksuaalirikos) on tapahtunut perheenjäsenten tai laajemmin lähisuhteessa eläneiden kesken, jolloin tapauksen osapuolina ovat aviopuolisot, avopuolisot, perheenjäsenet, kihlaparit, eronneet ja eroamassa olevat pariskunnat ja entiset seurusteluparit.

Lähisuhdeväkivaltamuuttujaan ei merkitä edellä mainittujen henkilöiden välillä tapahtunutta kunnianloukkausta, kotirauhan rikkomista tai esimerkiksi laitonta uhkaamista, sillä ne merkitään muuttujaan 17. asianmukaisesti kohtiin.

Lähisuhdeväkivaltaan ei tule pääsääntöisesti sisällyttää muita kuin henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia, tyypillisimmillään lievät pahoinpitelyt, pahoinpitelyt ja törkeät pahoinpitelyt. Jos kysymykseen tulee seksuaalirikos, jossa on käytetty väkivaltaa, tulee nämä sisällyttää lähisuhdeväkivaltatapauksiin (RL 20 luku). Tämä selkeyttää varsinaisen väkivallan sisällyttämisen lähisuhdeväkivallan käsitteeseen. Muille rikoksille on rikoslaissakin omat pykälänsä. Huomioi lähisuhdeväkivallan määritelmä myös muissa, lähisuhdeväkivaltaa koskevissa kysymyskohdissa.

13. Aloitteentekijät rikos- ja riita- ja lähisuhdeväkivaltatapauksissa:

Merkitään ao. kohtaan lukumäärät yhteensä. Muuttujan tittelöinnissä käytetään termiä "TAPAUS" sen takia, että alakohtiin merkitään myös sosiaaliviranomaisilta tulleet rikosasiat ja myös eri tahoilta tulleet riita-asiat. Rikosten ja lähisuhdeväkivallan osalta tässä tarkoitetaan yksittäisiä rikosasioita, jotka edellä on purettu jutuista. Huomioi ja vertaa lukumääriä kysymyskohdissa 111., 112. ja 113. annettuihin lukumääriin.

14. Sovittelutoimistossa vuoden aikana...

14.1. ja 14.2 käynnistyneet rikos- ja lähisuhdeväkivaltatapaukset:

Rikos- ja/tai lähisuhdeväkivaltatapauksen käsittelystä on tehty myönteinen päätös, ja tapaus on lähetetty sovittelijoille. Sovitteluprosessi on käynnistynyt, osapuolet ovat sopineet sovittelusta. Epäselvissä tilanteissa toimiston johtajan päätös ratkaisee, onko tapauksen käsittely käynnistynyt. Pelkkä tapauksen toimistoon tuleminen ei riitä merkitsemään sovittelun käynnistymistä. Huom! Toimistoon tulleet rikos- tai lähisuhdeväkivaltatapaukset eivät välttämättä käynnisty saman vuoden aikana (vrt. kysymys 111. ja 113.)

14.3 ja 14.4 keskeytyneet rikos- ja lähisuhdeväkivaltatapaukset:

Tapauksen käsittelystä on tehty myönteinen päätös, jonka jälkeen käsittely keskeytyy. Sovitteluprosessi keskeytyy sovittelulain 19 § mukaisesti: Sovittelutoimiston on keskeytettävä sovittelu välittömästi, jos osapuoli peruuttaa suostumuksensa tai jos on syytä epäillä, ettei suostumus ole vapaaehtoinen. Sovittelutoimisto voi myös keskeyttää sovittelun, jos osoittautuu, että muusta kuin 1 momentissa tarkoitettua syytä sovittelun onnistumiselle ei ole edellytyksiä. Lukumäärään ei lasketa mukaan niitä tapauksia, joissa ei päästä sovittelun osapuolia tyydyttävään sopimukseen, ne kirjataan ao. kohtaan 26. ei sopimusta.

15. Rikos- ja/tai lähisuhdeväkivaltatapauksen tyyppi:

Merkitään tapausten määrät yhteensä. Huomio ja vertaa lukumääriä kysymyskohdissa 111. ja 113. annettuihin lukumääriin.

16. Asianosaiset rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitatapauksissa:

Mukaan luetaan tekijöiksi epäiltyjen henkilöiden ja asianomistajien - miesten ja naisten - lukumäärät yhteensä. Esimerkki: Kaksi henkilöä tappelee keskenään, molemmat ovat sekä tekijän että uhrin roolissa. Tilastoidaan kaksi uhria ja kaksi tekijää.

Tässä annetut lukumäärät eivät välttämättä täsmää kysymyskohtien 20 ja 21 kanssa, tarkan iän saaminen ei ole aina mahdollista.

163. Vahingon kärsijänä oikeushenkilö.

Oikeushenkilöä edustaneen sukupuolta ei kirjata.

Jos toinen osapuoli on kaupunki, jonka sisällä on monta yksikköä, voidaan kaikki eri yksiköt laskea omiksi oikeushenkilöikseen (Espoon kaupunki/Päiväkehrän koulu tai Espoon kaupunki/Matinkylän koulu). Tai, jos rakennusvirasto on ollut vuoden aikana viidessä tapauksessa asianomistajana, niin se myös ilmoitetaan oikeushenkilönä viisi kertaa tilastossa.

17. Sovitteluun ohjautuneet rikostapaukset purettuna rikosnimikkeittäin:

Merkitse ao. kohtaan tapausten lukumäärät. Huomioi rikostapauksen määritelmä kysymyskohdassa 11. eli rikosnimikkeitä purettaessa noudatetaan esitutkintapöytäkirjan mukaista kirjaustapaa: Esimerkiksi, jos poliisi on merkannut tapahtuneen pahoinpitelyn yhdeksi rikosasianimikkeeksi, niin se ilmoitetaan yhtenä pahoinpitelynä tai jos kahdeksi rikosasianimikkeeksi niin kahtena pahoinpitelynä. Vertaa kokonaislukumäärää kysymyskohdassa 111. annettuihin lukumääriin.

174. Ryöstö: Sisältää ryöstön ja kiristyksen.

175. Varkaus: Sisältää varkauden, törkeän varkauden, näpistyksen, kätkemisrikoksen.

176. Petos/kavallus: Sisältää lievän petoksen, petoksen, törkeän petoksen, lievän maksuvälinepetoksen, maksuvälinepetoksen, lievän kavalluksen, kavalluksen ja törkeän kavalluksen sekä vakuutuspetoksen, luottamusaseman väärinkäytön ja kiskontarikokset.

177. Vahingonteko: Sisältää lievän vahingonteon, vahingonteon ja törkeän vahingonteon.

178. Luvaton käyttö: Sisältää lievän luvattoman käytön, luvattoman käytön ja törkeän luvattoman käytön.

179. Kotirauhan rikkominen: Sisältää kotirauhan rikkomisen, törkeän kotirauhan rikkomisen, yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämisen ja erityyppiset julkisrauhan rikkomiset.

1710. Laiton uhkaus: Sisältää laittoman uhkauksen ja pakottamisen.

1711. Kunnianloukkaus: Sisältää kunnianloukkauksen ja törkeän kunnianloukkauksen.

1712. Muu tapaus: Tämä on kaatoluokka, johon kirjaan edellisiin kategorisoimattomat nimikkeet kuten esim.: liikenne rikkomus, vammantuottamus, yleisvaaran tuottamus, eläinsuojelurikos, seksuaalinen hyväksikäyttö, järjestystä ylläpitävän henkilön vastustaminen, väärennys, virkamiehen vastustaminen, vapaudenriisto, moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, liikenneturvallisuuden vaarantaminen, luonnonsuojelurikos, maastoliikenne rikkomus, tuhotyön yritys, tuhotyö, hallinnan loukkaus. väärä ilmianto, järjestyssääntörikkomus, eläimen vartioimatta jättäminen, tavaramerkkirikkomus, työsopimuslakirikkomus, tekijänoikeusrikkomus, omankäden oikeus, väärän henkilötiedon antaminen.

Muu tapaus: Kerro esimerkkejä muu tapaus –luokkaan kuuluvista sovitelluista rikostapauksista (luettelo).

18. Sovitteluun ohjautuneet lähisuhdeväkivaltatapaukset purettuna rikosnimikkeittäin:

Merkitse ao. kohtaan tapausten lukumäärät. Vertaa kokonaislukumäärää kysymyskohdassa 113. annettuihin lukumääriin.

20. Tekijäksi epäillyn ikä tekohetkellä rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitatapauksissa:

Merkitään asiakohtaan lukumäärät yhteensä. Esimerkki: Kaksi henkilöä tappelee keskenään, molemmat ovat sekä tekijän että uhrin roolissa. Tilastoidaan kaksi uhria ja kaksi tekijää.

Lukumäärä ei välttämättä täsmää kysymyksen 16 kohdalla, tarkan iän saaminen ei ole aina mahdollista.

21. Asianomistajan/vahingonkärsijän ikä tapahtumahetkellä rikos- ja riitatapauksissa:

Merkitään asiakohtaan lukumäärät yhteensä. Esimerkki: Kaksi henkilöä tappelee keskenään, molemmat ovat sekä tekijän että uhrin roolissa. Tilastoidaan kaksi uhria ja kaksi tekijää.

Lukumäärä ei välttämättä täsmää kysymyksen 16 kohdalla, tarkan iän saaminen ei ole aina mahdollista.

26. Sopimukset:

Yksi rikostapaus voi johtaa korkeintaan yhteen sopimukseen. Vaihtoehtoina ovat joko syntyneet sopimukset (261.), syntyneet osasopimukset (262.) tai sopimusta ei syntynyt (264.)

261. Rikostapauksissa vuoden aikana syntyneet sopimukset

Merkitään sovitelluissa rikostapauksissa syntyneiden sopimusten lukumäärä.

262. Rikostapauksissa vuoden aikana syntyneet osasopimukset

Rikostapauksissa on asiassa päästy sovintoon osittain, tai osa osallistuneista on päässyt sopimukseen.

263. Riitatapauksissa vuoden aikana syntyneet sopimukset

Merkitään sovitelluissa riitatapauksissa syntyneiden sopimusten lukumäärä.

264. Rikos- ja riita-asioissa ei sopimusta

Merkitään lukumäärä niiltä osin, kun sopimusta ei ole syntynyt. Esimerkiksi sovitteluneuvottelu on käynnistynyt, mutta sopimusta ei syntynyt. Tässä ei ilmoiteta niitä tapauksia, joissa sovittelu on vielä kesken. Tässä ei ilmoiteta niitä tapauksia, joiden sovittelu on keskeytynyt. Keskeytyneet rikos- ja lähisuhdeväkivaltatapaukset ilmoitetaan kohdassa 14.2.

265. Lähisuhdeväkivallan osalla vuoden aikana syntyneet sopimukset

Merkitään sovitelluissa lähisuhdeväkivaltatapauksissa syntyneiden sopimusten lukumäärä

266. Lähisuhdeväkivallan osalla ei sopimusta

Merkitään lukumäärä niiltä osin, kun sopimusta ei ole syntynyt. Esimerkiksi sovitteluneuvottelu on käynnistynyt, mutta sopimusta ei syntynyt. Tässä ei ilmoiteta niitä tapauksia, joissa sovittelu on vielä kesken. Tässä ei ilmoiteta niitä tapauksia, joiden sovittelu on keskeytynyt. Keskeytyneet rikos- ja lähisuhdeväkivaltatapaukset ilmoitetaan kohdassa 14.2.

27. Rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riitatapausten sopimusten korvausmuodot

Yksi ja sama rikostapaus voidaan sopia usealla eri tavalla, mukaan otetaan kaikki sopimusmuodot. Esimerkiksi sopimuksessa tavaran palauttaminen ja käyttäytymissopimus saattavat edellyttää toisiaan (tulee kaksi merkintää). Kahdesta tekijästä toinen suorittaa rahakorvauksen, ja toinen korvaa tekemällä työtä (tulee kaksi merkintää).

Sovittelun kannalta tärkeät päärikosnimikkeet.

Huomaa, että RL 24 luvun kotirauhan rikkominen etc. ja kunnianloukkaus etc. on eroteltu myös edellä omiksi nimikkeikseen:

Pahoinpitelyt: lievä pahoinpitely, pahoinpitely, törkeä pahoinpitely (RL 21 luku)

Ryöstö: sisältää ryöstön ja kiristyksen (RL 31 luku).

Varkaus: sisältää varkauden, törkeän varkauden, näpistyksen, lievän luvattoman käytön, luvattoman käytön ja törkeän luvattoman käytön (RL 28 luku) ja kätkemisrikokset (RL 32 luku).

Petos/kavallus: sisältää lievän petoksen, petoksen, törkeän petoksen, lievän maksuvälinepetoksen, maksuvälinepetoksen, lievän kavalluksen, kavalluksen ja törkeän kavalluksen sekä vakuutuspetoksen, luottamusaseman väärinkäytön ja kiskontarikokset (RL 36 ja 37 luku).

Vahingonteko: sisältää lievän vahingonteon, vahingonteon ja törkeän vahingonteon (RL 35 luku).

Luvatton käyttö: sisältää lievän luvattoman käytön, luvattoman käytön ja törkeän luvattoman käytön (RL 28 luku).

Kotirauhan rikkominen: sisältää kotirauhan rikkomisen ja törkeän kotirauhan rikkomisen, yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämisen ja erityyppiset julkisrauhan rikkomiset (RL 24 luku).

Laiton uhkaus: sisältää laittoman uhkauksen ja pakottamisen (RL 25 luku).

Kunnianloukkaus: sisältää kunnianloukkauksen (antaa toisesta valheellisen tiedon ja vihjauksen tai muuten halventaa toista) ja törkeän kunnianloukkauksen (RL 24 luku).

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu

Laatuseloste

Tilastotietojen relevanssi

Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilasto sisältää tietoja sovittelutoimistoon tuotujen juttukokonaisuuksien ja niistä purettujen rikoslakirikosten, lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosten sekä riita-asioiden lukumäärät. Rikoslakirikokset, samoin kuin lähi suhdeväkivaltaan liittyvät rikokset saadaan eriteltyinä rikosnimikkeittäin sekä sen mukaan, kuka on tehnyt rikoksesta aloitteen sovittelutoimistoon. Sovitteluun tuotua riita-asiaa ei tilastolomakkeella pyydetä tarkemmin erittelemään.

Rikosten ja riita-asioiden osapuolista kerätään tiedot ikäryhmittäin sekä asianosaisten sukupuolen mukaan. Tiedot saadaan myös tilastovuoden aikana käynnistyneistä sekä keskeytyneistä rikossovittelutapauksista samoin saadaan lukumäärätieto niistä rikoksen sovittelutapauksista jolloin asianosaiset pääsevät sopimukseen rikoksesta aiheutuneiden vahinkojen korvausmuodoista ja korvauksiin käytettävistä rahamääristä (euroista, €).

Tiedot saadaan kultakin 25 rikos- ja riita-asioiden sovittelun toimialueelta erikseen.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää tilastotiedot rikos- ja riita-asioiden sovittelutilastoa varten ja toimittaa ja julkaisee tilastoraportin kerran vuodessa.

Käytetyt käsitteet ja määritelmät on selitetty tilastoraportin tekstiosassa sekä kyselylomakkeella.

Raportti on tarkoitettu hallintoviranomaisille, sovittelun palveluntuottajille, tutkijoille, opiskelijoille ja heille joilla on tarve saada tietoa ja lukumääriä rikos- ja riita-asioihin liittyvästä sovittelusta.

Sovittelutoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Aluehallintovirastot vastaavat palvelujen järjestämisestä koko maahan. THL kokoaa rikos- ja riita-asioiden sovittelua koskevaa tilastotietoa, seuraa ja tutkii sovittelutoimintaa sekä koordinoi sen kehittämistä. Työn tukena toimii valtioneuvoston asettama rikos- ja riita-asioiden sovittelun neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tehtävistä säädetään asetuksella (267/2006, 1805/2009)

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään vuosittain kultakin 25 rikos- ja riita-asioiden sovittelun toimialueelta koko maata kattavasti. Sovittelutoimistoille lähetetään kerran vuodessa tietopyyntö, ja tiedot pyydetään palauttamaan määräaikaan mennessä..

Sovittelutoimistot toimittavat tiedot sähköisesti webropol –vastauslomakkeella THL:n pyytämään tietuekuvauksen mukaisesti.

Niille, jotka eivät vastaa määräaikaan mennessä, lähetetään huomautus. Tilasto laaditaan vasta, kun tarvittavat tiedot on saatu kaikilta sovittelutoimistoilta. Tilaston kattavuus on lähes aina 100 %.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilasto sisältää summatietoa, joten sen eri osioiden ristiintaulukoiminen ei ole mahdollista. Yksittäisen rikoksen sovitteluprosessia ei voida tilastoinnissa selvittää. Samasta syystä ei tuloksien perusteella voida tehdä kovin pitkälle meneviä päätelmiä. Tilastoihin liittyy joitakin epävarmuustekijöitä. Esimerkiksi sovitteluun tulleiden rikosten purkamisessa nimikkeisiin, tapausten lähettäjätahon kirjaamisessa ja osapuolten iän rekisteröimisessä on joissakin kohdissa tietovajeita.

Tiedot ovat oikeita, jos tiedonantajat ovat antaneet ne oikein. Tilastoa päivitetään ja korjataan tarvittaessa taaksepäin sovittelutoimistojen antamien muutostietojen perusteella. Näin ollen myös vuosittaiset aikasarjatiedot muuttuvat ja päivittyvät korjausten myötä.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilasto on THL:n kerran vuodessa tuottama tilasto. Tilasto ilmestyy kesäkuussa.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilastosta julkaistu tilastoraportti päivitetään THL:n www-sivuille osoitteeseen www.thl.fi/fi/tilastot/rikossovittelu

Tietoja palauttaneet sovittelutoimistot saavat sähköpostilla ilmoituksen tilaston julkistamisesta.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Terveystieteiden tutkimuskeskus (Stakes 31.12.2008 asti) on kerännyt tietoa ja toimittanut rikos- ja riita-asioiden sovittelun tilastoraporttia rikossovittelulain (1015/2005) voimaantulusta, 1.6.2006, alkaen. Tästä ajankohdasta lähtien on saatu vertailukelpoista tietoa sovittelutoimistoon tulleiden rikosten ja riita-asioiden lukumäärästä, rikosnimikkeistä, sovittelun piirissä olleiden henkilöiden lukumäärästä sekä rikosten ja riitojen sovitteluun liittyvistä hyvitysmuodoista ja korvausten rahallisista arvoista.

Tilastolomakkeen sisältöä ollaan parhaillaan uudistamassa niin, että paikoin uuden kysyttävän tiedon ohella säilytetään keskeisimpien lukumäärien aikasarjatieto..

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastotiedote sisältää koko maan kattavat tiedot rikos- ja riita-asioiden sovitteluun tuoduista rikos- ja riita-asioista.

Medling i brott- och tvistemål 2010

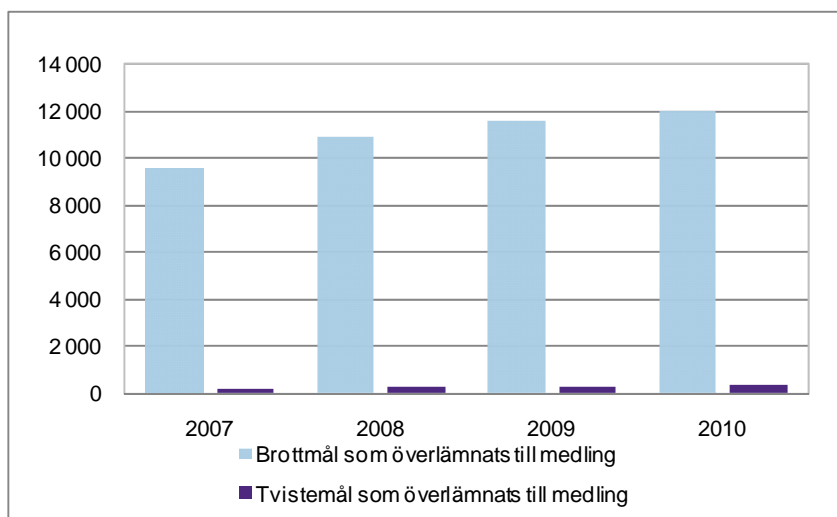
9.6.2011

År 2010 överlämnades totalt 12 313 brott- och tvistemål till medling. Antalet fall ökade med 4 procent jämfört med året innan. Antalet medlingar med anknytning till brott var 11 971 och antalet medlingar med anknytning till tvistemål 342. Av de brott- och tvistemål som hänsköts till medling var 46 procent våldsbrott. Av samtliga brott enligt strafflagen överlämnades cirka 2 procent till medling.

Medling påbörjades i 71 procent av alla de brottmål som överlämnades till medling år 2010. Av de inledda medlingarna i brottmål avbröts 16 procent.

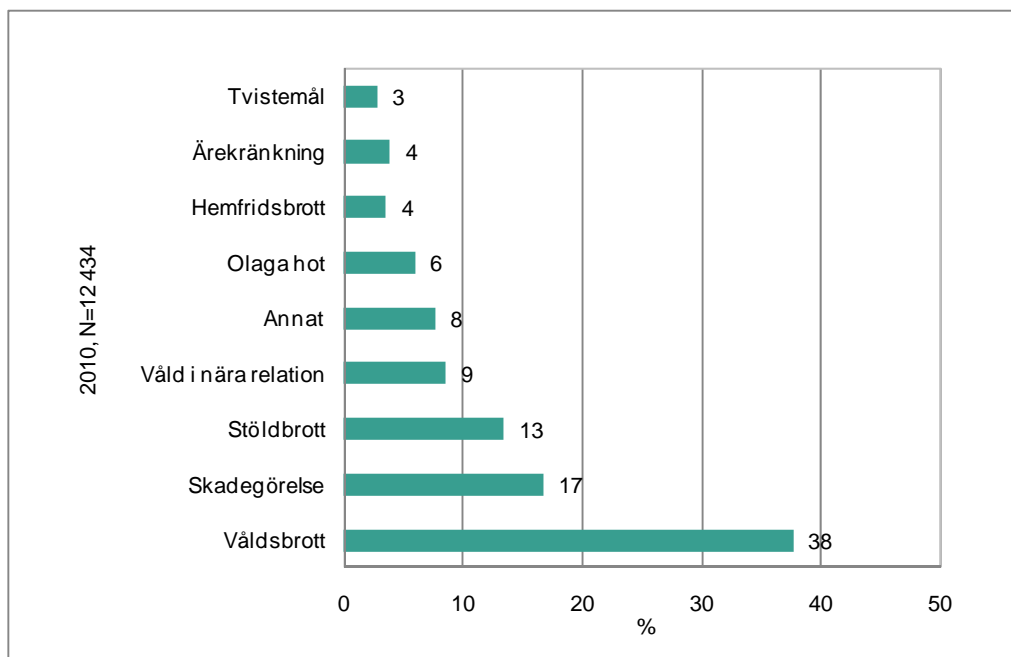
I medling deltog framför allt unga personer som misstänktes för brott. Knappt hälften (48 procent) av samtliga misstänkta gärningsmän i brott- och tvistemål som deltog i medling var under 21 år. Andelen misstänkta gärningsmän under 15 år var 15 procent. De gärningar som behandlades vid medling riktade sig tydligt mot den vuxna befolkningen.

Diagram 1. Brott- och tvistemål som överlämnades till medling 2007–2010

Diagram 2. Brott- och tvistemål som överlämnades till medling 2010, %

Tabell 1. Brott- och tvistemål som överlämnades till medling 1.6–31.12.2006, 2007–2010, % *)

	1.6.- 31.12.2006	2007	2008	2009	2010	2010, %- andelar
Våld	1 719	4 450	5 277	5 634	5 738	46,1
av vilket våld i nära relation	305	775	940	1 017	1 058	8,5
Olaga hot	122	408	594	641	736	5,9
Stöld	527	1 478	1 507	1 655	1 670	13,4
Skadegörelse	723	1 983	2 086	2 060	2 078	16,7
Hemfridsbrott	154	421	384	450	440	3,5
Ärekränkning	184	353	368	429	483	3,9
Annat	282	736	789	882	947	7,6
Tvistemål	38	186	244	276	342	2,8
Totalt	3 749	10 015	11 249	12 027	12 434	100

Den nationella statistikföringen påbörjades samma dag som lagen om medling trädde i kraft (1.6.2006).

Det sammanlagda antalet brott- och tvistemål som överlämnades till medling ökade med 4 procent under år 2010. Ökningen av antal fall som överlämnades till medling var inte lika stor som under tidigare år. År 2009 ökade antalet fall med 7 procent. Vid beredningen av lagen om medling vid brott uppskattades att cirka 12 000 brott kommer att överlämnas till medling årligen i och med att verksamheten och samarbetet mellan myndigheterna börjat löpa. Detta mål har nu nåtts; under år 2010 överlämnades 11 971 brottsfall och 342 tvistemål till medling. (Tabell 3).

Av de brott- och tvistemål som hänsköts till medling år 2010 var 46 procent våldsbrott. Andelen grov misshandel av samtliga brott- och tvistemål som överlämnades till medling var 0,7 procent. Den näst största gruppen av brott som överlämnades till medling var skadegörelser med en andel på 17 procent. Andelen våldsbrott i nära relation var 9 procent av samtliga brott som överlämnades till medling. (Diagram 2). Andelen övriga brottsfall som inte specificerats närmare var 8 procent. I kategorin Övriga fall registreras sådana brottsfall som inte inkluderas i listan på brott som anges i enkäten. De vanligaste exemplen på denna kategori är vållande av personskada, underlåtenhet att vakta djur, bruksstöld av motordrivet forskaffningsmedel eller motstånd mot person som upprätt-

håller ordningen. Andelarna brott- och tvistemål som överlämnades till medling har inte förändrats i jämförelse med motsvarande procentandelar år 2009 och 2008.

Innan medlingsverksamheten påbörjas ska det på medlingsbyrån bedömas huruvida brottet eller tvistemålet är lämpligt för medling och ett skriftligt, överklagbart beslut ska fattas om detta. Medling påbörjades i cirka 71 procent av alla de brottsfall som överlämnades till medlingsbyråerna år 2010. Andelen brottsfall som avbröts under medlingens gång var 16 procent. (Tabellbilaga 1).

Sammanlagt 1 211 medlare med lämplig utbildning för uppgiften handhade medlingen av brott och tvistemål under år 2010. Därtill fanns 399 medlare i reserv¹.

Överlämnande av fall till medling

Största delen av brotten, dvs. 81 procent, överlämnas till medling av polisen. Andelen brottsfall som överlämnas av polisen ökade med 3 procentenheter jämfört med år 2009. Åklagarna överlämnade cirka 15 procent av brottsfallen, vilket innebär en minskning på 2 procentenheter från år 2009. Detta visar på att arbetsfördelningen och samarbetet mellan åklagaren och polisen har förändrats så att polisen redan i förundersökningsskedet bedömer om ett fall är lämpligt för medling och utreder parternas frivillighet och vilja att påbörja medling. Om förutsättningarna för medling uppfylls överlämnar polisen fallet till medling.

Enligt 13 § i lagen om medling (1015/2005) har även minderåriga misstänkta eller offers vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare rätt att ta initiativ till medling. Av samtliga initiativ till medling togs dock endast 0,1 procent (15 initiativ) av föräldrarna. Andelen initiativ som togs av föräldrarna i brottsfall som begåtts av gärningsmän under 15 år är liten med beaktande av att andelen misstänkta gärningsmän under 15 år är 15 procent (2 015) av samtliga misstänkta gärningsmän som hänvisas till medling. En förklaring är dock att samtliga brott anmäls till polisen, varvid polisen kan föreslå medling och föra medlingsförslaget vidare efter att ha diskuterat med den minderårigas vårdnadshavare.

År 2010 var 52 procent av de brott som överlämnades till medling brott som faller under allmänt åtal, medan andelen målsägandebrott var 48 procent. Andelen målsägandebrott ökade med 2 procentenheter jämfört med året innan. Totalt 342 tvistemål överlämnades till medling, vilket är cirka 3 procent av samtliga fall som överlämnades till medling. Andelen tvistemål av de fall som hänvisades till medling ökade med en procentenhet.

Under år 2010 hänvisades 13 230 misstänkta gärningsmän och 9 950 målsägande till medling. Av de misstänkta gärningsmännen var 79 procent män och 21 procent kvinnor. Av de målsägande var 62 procent män och 38 procent kvinnor. Vid medlingarna var 1 530² juridiska personer³ målsägande.

Våld i nära relation vid medling

Av samtliga fall av våld i nära relation (1 063) som överlämnades till medling under år 2010 påbörjades medlingsprocessen i 710 fall. Av de påbörjade medlingarna av våld i nära relation avbröts 23 procent (160). Majoriteten av de våldsbrott i nära relation som överlämnades till medling gällde misshandel (79 procent). I fråga om våld i nära relation var den totala andelen brott som faller under allmänt åtal 83 procent och andelen målsägandebrott 17 procent. Fall av våld i nära relation överlämnas till medling enligt de brottsbeteckningar som polisen registrerat och medlingsbyråerna ändrar inte polisens registrerings sätt. Medling genomfördes inte i tre sexualbrott som överlämnades till medling år 2010.

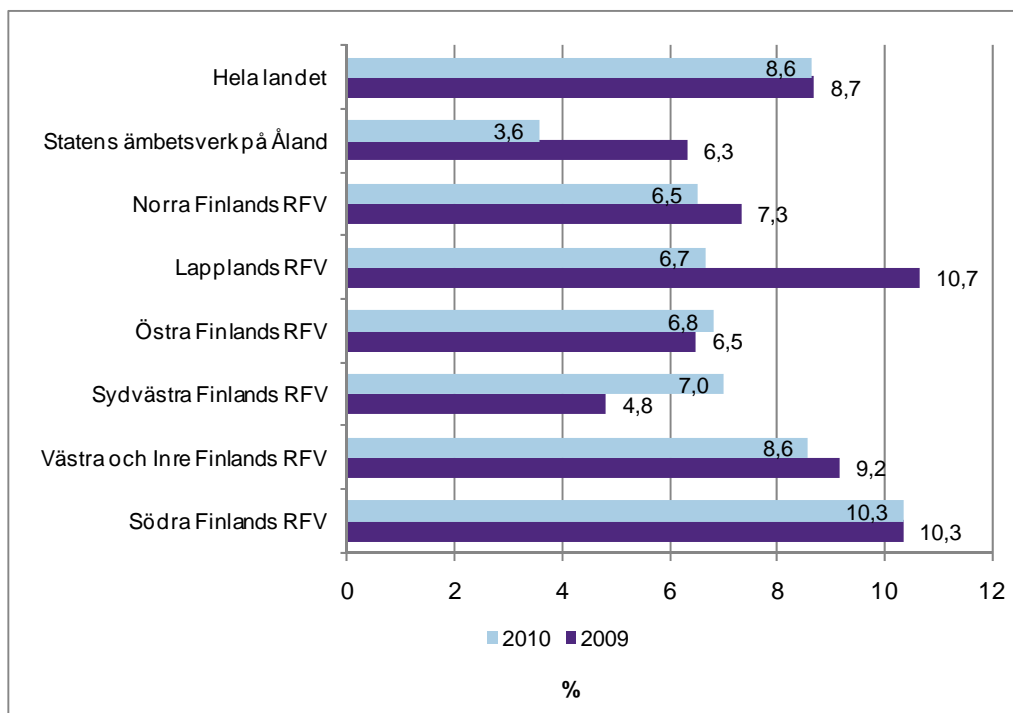
¹ Med reserv avses medlare som har moderskaps- eller föräldraledighet, studieledighet, alterneringsledighet eller längre sjukledighet.

² År 2009 var antalet juridiska personer som varit målsägande 1 620. I statistikrapporten för 2009 var antalet felaktigt 100.

³ Typiska juridiska personer i medlingsfall är husaktiebolag, försäkringsbolag eller motsvarande.

Största delen av våldsbrotten i nära relation överlämnas till medling av polisen (80 procent), medan åklagarens andel var en knapp fjärdedel (20 procent). Det verkar finnas regionala skillnader när det gäller polisens och åklagarens praxis att överlämna våldsbrott i nära relation till medling. (Diagram 3).

Diagram 3. Andelen våldsbrott i nära relation av de brott- och tvistemål som överlämnats till medling enligt regionförvaltningsverkens regionindelning, 2009 och 2010, %

Hälften av våldsbrotten i nära relation som överlämnas till medling kommer från Södra Finlands regionförvaltningsverk. Inom de övriga regionerna varierar andelarna från en knapp procent till 23 procent. Andelen våldsbrott i nära relation av det totala antalet brott som överlämnades till medling inom regionförvaltningsverkens områden varierar från 4 procent till 11 procent (Diagram 3).

År 2010 överlämnades även största delen av våldsbrotten i nära relation till medling på initiativ av polisen. Inom Lapplands regionförvaltningsverks område togs 88 procent av initiativen av polisen. I Sydvästra Finland var denna andel minst, även om polisen också där tog initiativ till närmare 71 procent av alla våldsbrott i nära relation som överlämnades till medling. (Tabellbilaga 1).

Att det i huvudsak är polisen som överlämnar våldsbrott i nära relation till medling beror på praktiska orsaker. Vanligen har polisen och åklagarna avtalat om arbetsfördelningen lokalt. Genom sin förhörsuppgift får polisen förstahandsuppgifter om vilken typ av våld det är fråga om, hur allvarligt det är och hur ofta det upprepas. Utgående från detta kan polisen bedöma om även misshandelsfall (ett brott som faller under allmänt åtal) lämpar sig för medling. Åklagarna i sin tur kan eventuellt efter eget gottfinnande överlämna ett brott till medling som inte överlämnats av polisen till exempel på grund av brottets karaktär. Denna arbetsfördelning fungerar åtminstone tillfredsställande.⁴

⁴ livari 2010

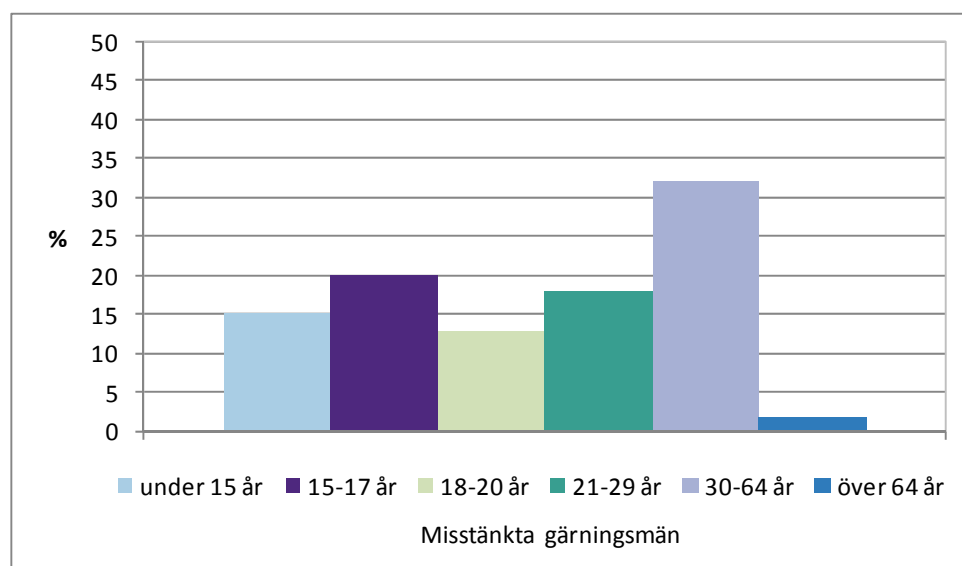
Olika åldersgrupper i medlingen

Andelen misstänkta gärningsmän under 15 år var cirka 15 procent år 2010. De misstänkta gärningsmännen bestod till sammanlagt 48 procent av personer under 21 år. Andelen misstänkta gärningsmän under 15 år har gradvis ökat varje år, men i övrigt överensstämmer åldersfördelningen bland de misstänkta med resultaten för tidigare år. Av de målsägande var 29 procent under 21 år. De gärningar som behandlades vid medling riktade sig helt klart mot den vuxna befolkningen. (Diagram 4 och 5).

I en utvärderingsundersökning⁵ om verkställigheten av lagen om medling vid brott konstaterades att nästan alla brottsmisstänkta ungdomar som kommer till medling misstänks för ett brott enligt strafflagen. Vid medling är andelen personer under 21 år betydande jämfört med antalet ungdomar som misstänks för ett brott enligt strafflagen. Antalet personer under 15 år som deltagit i medling är femdubbelt i jämförelse med polisens riksomfattande brottsstatistik. Också antalet personer mellan 15 och 20 år som deltar i medling är nästan dubbelt större än antalet brott enligt strafflagen som kommer till polisens kännedom. Medlingen når således ett större antal brottsmisstänkta ungdomar än det antal brott enligt strafflagen som kommer till polisens kännedom. (Diagram 6).

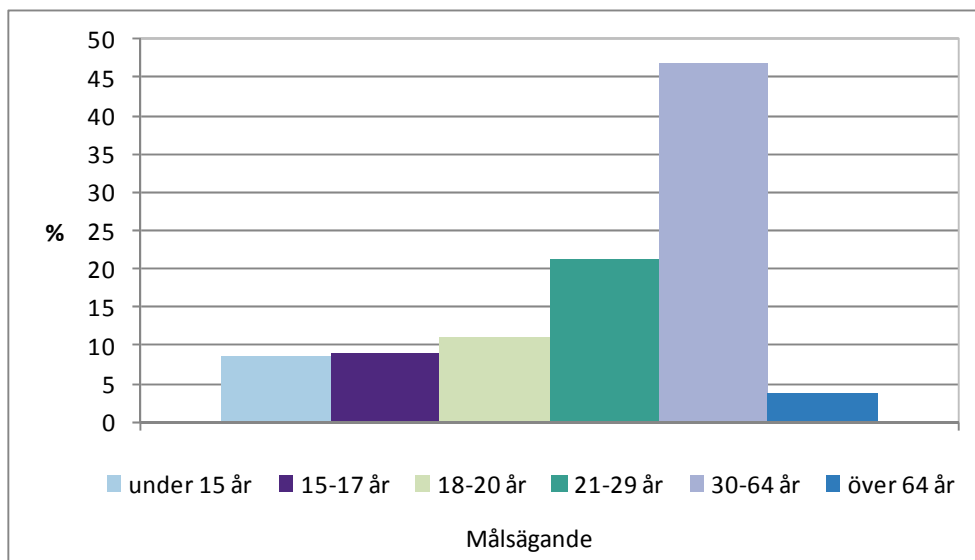
Det är ingen tillfällighet att andelen ungdomar inom medlingen av brott är så stor. När medlingsverksamheten inleddes framhövdes att möjligheten till medling skulle erbjudas särskilt unga gärningsmän som ett alternativ till brottspåföljdssystemet: en orsak till att man vill hänvisa denna grupp till medling är uttryckligen att det finns så få alternativ för unga inom brottspåföljdssystemet. Ur myndigheternas synvinkel är medlingsverksamheten också en möjlighet att påverka gärningsmän i ung ålder, då de fortfarande lättare kan influeras, i en situation där de ställs ansikte mot ansikte med sitt offer och tvingas ta ansvar för den skada de orsakat. En annan orsak till att personer under 15 år hänvisas till medling är den s.k. principen om tidigt ingripande. Medling anses öka den ungas ansvarstagande och minska och förebygga kriminellt beteende bland unga. Enligt en undersökning av ungdomsbrottslighet och medling som utfördes av Elonheimo (2010) konstaterades medling vara en metod för att ingripa i ungas problem i ett tidigt skede utan att den unga stämplas. Enligt undersökningen borde medlingen bland unga utvecklas särskilt i fråga om de separata mötena och medlingens dialog, förberedelserna inför medling, användningen av stödpersoner vid medling samt hänvisningen av den unga till fortsatta stödtjänster.

Diagram 4. Misstänkta gärningsmän i brott- och tvistemål som överlämnats till medling enligt åldersgrupper 2010, %

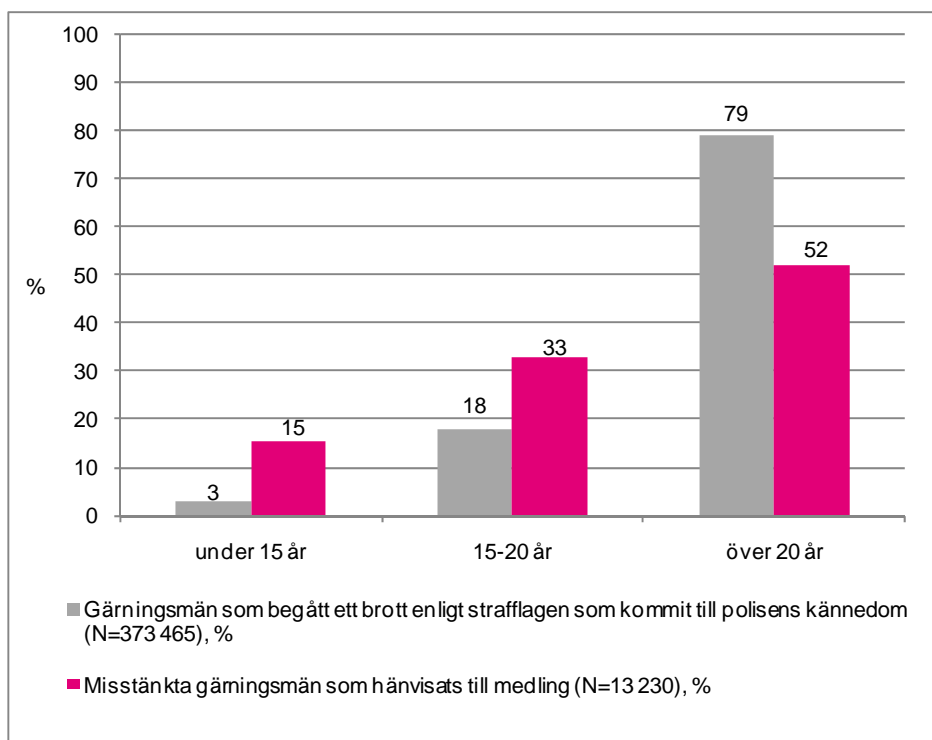

⁵ livari 2010

Diagram 5. Målsägande i brott- och tvistemål som överlämnats till medling enligt åldersgrupper 2010, %

Diagram 6. Gärningsmän som begått ett brott enligt strafflagen som kommit till polisens kännedom samt misstänkta gärningsmän som hänvisats till medling enligt åldersgrupper 2010, %

Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. SVT. Statistikcentralen.

Avtal

I de påbörjade medlingsprocesserna (8 459) nåddes ett avtal i sammanlagt 82 procent (6 908) av fallen. I fråga om våldsbrott i nära relation nåddes ett avtal i 83 procent (591) av de påbörjade fallen (710) under år 2010. Det bör dock beaktas att då uppgifter börjar samlas in efter årsskiftet, pågår ännu en del av de medlingsprocesser som påbörjats under årets lopp och därför är det inte

möjligt att få några exakta procentandelar. Det kan alltså hända att medlingen inleds och avslutas under olika kalenderår.

Under året ingicks sammanlagt 11 271 olika ersättningsavtal genom medling (tabellbilaga 1). Av dessa olika ersättningsformer var 40 procent penningersättningar och 5 procent arbetsersättningar. Det sammanräknade värdet för penningersättningarna och arbetsersättningarna var 1 940 459 euro (tabell 2).

Totalt 55 procent av avtalen var så kallade immateriella avtal, av vilka 36 procent gällde ursäkter, 11 procent avstående från yrkande, 7 procent beteende och en procent återbördande av egendom. De olika typerna av avtal hade mer eller mindre samma fördelning som avtalen under tidigare år.

Tabell 2. Penningvärdet för ersättningar som avtalats vid medling i brott- och tvistemål enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2007–2010, €

Regionförvaltningsverket (RFV)	Penningersättningarnas sammanräknade värde, €				Arbetsersättningarnas penningvärde, €				Totalt, €			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Södra Finlands RFV	631 355	690 461	660 845	803 159	22 691	31 647	51 494	27 548	654 046	722 108	712 339	830 707
Sydvästra Finlands RFV	134 662	213 984	240 829	178 860	7 434	8 603	5 374	6 499	142 096	222 587	246 203	185 359
Ostra Finlands RFV	293 986	286 687	273 277	349 429	23 135	7 748	15 680	20 512	317 121	294 435	288 957	369 941
Västra och Inre Finlands RFV	269 299	310 971	271 097	260 788	26 344	27 782	12 615	25 594	295 643	338 754	283 712	286 382
Norra Finlands RFV	122 962	194 438	174 327	174 770	16 742	10 559	21 132	6 441	139 704	204 997	195 459	181 211
Lapplands RFV	116 112	120 765	128 949	72 951	6 046	8 855	10 833	10 035	122 158	129 619	139 782	82 986
Statens ämbetsverk på	4 723	14 691	12 143	3 874	440	3 000	0	0	5 164	17 691	12 143	3 874
Hela landet	1 573 099	1 831 998	1 761 467	1 843 831	102 832	98 194	117 128	96 628	1 675 932	1 930 192	1 878 595	1 940 459

Skillnader mellan de olika regionförvaltningsverkens områden

Regionalt sett behandlades 41 procent av de brottsfall som överlämnades till medling i Södra Finland. Också hälften av alla de våldsbrott i nära relation som överlämnades till medling i hela landet behandlades i Södra Finland. (Tabell 3).

Det förekommer dock skillnader mellan regionförvaltningsverken när det gäller andelen våldsbrott som överlämnats till medling. På Åland var andelen våldsbrott av alla brottsfall om överlämnades till medling 52 procent, medan Sydvästra Finland och Norra Finland hade den minsta motsvarande andelen, även om den också där var 42 procent. (Tabellbilaga 1)

Tabell 3. Medlingsärenden och deras indelning i enskilda brott, våldsbrott i nära relation och tvistemål enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2007–2010 *)

Regionförvaltningsverket (RFV)	Medlingsärenden					Av medlingsärendena var														
						enskilda brott ¹⁾				våldsbrott i nära relation ²⁾				tvistemål						
	2007	2008	2009	2010	%	2007	2008	2009	2010	%	2007	2008	2009	2010	%	2007	2008	2009	2010	%
	N	N	N	N	%	N	N	N	N	%	N	N	N	N	%	N	N	N	N	%
Södra Finlands RFV	2 886	3 402	3 504	3 831	43	3 326	4 021	4 182	4 498	41	4 19	498	493	533	50	93	81	92	123	36
Sydvästra Finlands RFV	621	848	860	898	10	985	1035	1131	1103	10	94	86	59	87	8	13	28	33	50	15
Östra Finlands RFV	1081	1248	1311	1257	14	1380	1492	1545	1481	14	50	101	112	114	11	29	51	67	78	23
Västra och Inre Finlands RFV	1306	1734	1571	1684	19	1827	1978	2 268	2 290	21	111	145	233	218	21	23	40	42	32	9
Norra Finlands RFV	533	732	749	863	10	667	902	913	1075	10	51	69	74	78	7	15	28	22	44	13
Lapplands RFV	360	362	407	365	4	583	451	464	436	4	48	42	57	32	3	13	13	14	13	4
Statens ämbetsverk på Åland	38	59	56	27	0	40	47	68	25	0	2	9	5	1	0	0	3	6	2	1
Hela landet	6 825	8 385	8 458	8 925	100	8 808	9 926	10 571	10 908	100	775	950	1033	1063	100	186	244	276	342	100

*) Se definitionerna av medlingsärende och enskilda brott under rubriken Begrepp och definitioner.

1) Enligt anvisningarna 2007 skulle de brott som är medlingsbara anges indelade efter brottsbeteckning. År 2008 preciserades anvisningarna, och antalet brott som är medlingsbara skulle anges enligt de ärendenummer för brottsbeteckningar som registrerats i polisens förundersökningsmaterial.

2) I anvisningarna 2008 preciserades det att våld i nära relation i regel inte inbegriper andra brott än sådana som rör liv och hälsa.

Enhetlig praxis vid medling av våld i nära relation

Enligt 13 § i lagen om medling (1015/2005) har endast åklagaren eller polisen rätt att överlämna ett fall av våld i nära relation till medling. Medling av våld i nära relation ska genomföras enligt god praxis som grundar sig på undersökt och prövad information samt enligt samma modell i hela landet. Medlarna i fall av våld i nära relation ska uppfylla strikta urvalskriterier och ha en omfattande specialutbildning och de ska arbeta under ledning och översikt av yrkesutbildade personer inom medling eller som deras kollegor.

Efter att medlingsbyrån mottagit en medlingsremiss ska en ansvarig person på medlingsbyrån utreda och bedöma om fallet av våld i nära relation är lämpligt för medling med beaktande av bl.a. parternas frivillighet, våldets upprepade karaktär, brottets karaktär, offrets resurser och parternas förhållande. Om det framgår upprepat våld och påtryckning i fallet eller om gärningsmannen ringaktar brottet eller godkänner eller förnekar våldet ska ett negativt beslut fattas i ärendet. Medlingsprocessen kan även avbrytas på medlarens eller parternas initiativ om det under processens gång framgår att förutsättningarna för medling inte uppfylls. Medling av våld i nära relation inleds alltid med separata möten, där bl.a. den målsägandes frivillighet bedöms, parterna hörs och behoven kartläggs. Om förutsättningarna för medling fortfarande uppfylls anordnas för parterna ett eller flera gemensamma möten. I samband med medling av våld i nära relation ska parterna alltid motiveras och hänvisas till fortsatta stödtjänster för att främja en våldsfri framtid. Till medlingsresultatet hör också att uppfölja medlingsavtalet.

I en undersökning⁶ om verkställigheten av lagen om medling framgick att 80–85 procent av de parter som deltagit i medling av våld i nära relation betraktade erfarenheten som positiv. De positiva omdömena gällde processens opartiskhet, konfidentialitet och frivillighet. Respondenterna upplevde också att de hade möjlighet att påverka medlingens resultat. Endast i fråga om två variabler av 15 var tillfredsställdheten hos de personer som deltagit i medling av våld i nära relation mindre än hos de personer som deltagit i medling av andra brottstyper (t.ex. stölder, misshandel). Också i fråga om dessa variabler var dock 63–70 procent av respondenterna nöjda med medlingen. Detta visar att det finns positiva möjligheter med medling. Det är dock alltid nödvändigt att från fall till fall bedöma huruvida ett våldsbrott i nära relation är lämpligt för medling och att genomföra medlingsprocessen omsorgsfullt.

⁶ livari 2010

Bakgrundsfakta

Lagen om medling vid brott och i vissa tvister (1015/2005) trädde i kraft den 1 juni 2006. Enligt lagen ansvarar social- och hälsovårdsministeriet⁷ för den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av medlingsverksamheten. Institutet för välfärd och hälsa svarar för uppföljningen, forskningen och koordineringen av utvecklingsarbetet i anslutning till medling i brott- och tvistemål samt i egenskap av statistikmyndighet för statistikföringen av medling i brott- och tvistemål. Regionförvaltningsverken är skyldiga att anordna medlingsverksamhet så att servicen är tillgänglig i ändamålsenlig form inom alla verksamhetsområden. Regionförvaltningsverken har även som uppgift att organisera fortbildning för medlingspersonalen.

Kostnaderna för anordnandet av medlingsverksamhet ersätts med statliga medel. Den summa som fördelats mellan regionförvaltningsverken, 6,3 miljoner euro, har förblivit oförändrad sedan 2006. Utdelningsgrunderna för anslaget är verksamhetsområdets invånarantal, areal och brottsituation vid utgången av det år som föregått året före budgetåret⁸.

I Finland finns sammanlagt 25 verksamhetsområden för medling vid brott och vissa tvistemål.

Medlingsbyrån svarar för mottagandet av medlingsremissen, bedömningen av förutsättningarna för medling, valet av medlare och samarbetet med olika myndigheter. När remissen har anlänt till medlingsbyrån bedömer en ansvarig anställd fallets lämplighet och förutsättningar för medling samt fattar skriftligen ett positivt eller negativt beslut om medling. Grova brott, komplicerade eller svårutredda brott som begåtts av gäng, brott i anslutning till ekonomisk verksamhet och näringsverksamhet, narkotikabrott och brott med koppling till yrkesbrottslighet överlämnas inte till medling.

Andelen brott enligt strafflagen av alla brott som överlämnas till medling är cirka 2 procent. Det vore möjligt att tillämpa medling i allt större skala. Det förutsätter dock ökad information om medling bland olika aktörer, enhetligare praxis och effektivare myndighetssamarbete.

De aktörer som erbjuder medling och Institutet för hälsa och välfärd har i samarbete utarbetat modeller för bästa praxis kring myndighetssamarbetet vid medling, mångkulturell medling, medling vid våld i nära relation samt barn i medlingen i brott- och tvistemål. Målet med dessa är att åstadkomma enhetlig praxis i hela landet och att vid medlingen beakta olika kundgruppers specialbehov och specialfrågor kring olika teman. Dessutom har en dialogmodell för medling utformats i syfte att säkerställa en sådan dialog under medlingsprocessen att kundens mål kan identifieras och lösningar hittas.

Den nationella statistikföringen påbörjades samma dag som lagen om medling trädde i kraft (1.6.2006). Före det hade omfattningen av verksamheten utretts genom särskilda utredningar.

Begrepp och definitioner

Medling i brott- och tvistemål

Medling i brott- och tvistemål är en gratis tjänst där den brottsmisstänkte och brottsoffret kan träffas i förtrolighet med hjälp av en opartisk medlare. Vid medlingen behandlas de psykiska och materiella skador brottet orsakat offret med målet att finna en lösning på hur skadorna kan gottgöras på ett sätt som tillfredsställer parterna i brottet. Medling är alltid frivilligt för parterna.

---

⁷ I början av år 2008 överfördes samordningen av det riksomfattande utvecklingsarbetet för medlingsverksamheten på dåvarande Stakes, medan den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av medlingsverksamheten förblev på Social- och hälsovårdsministeriets ansvar.

⁸ Lagen om ändring av lagen om medling vid brott och i vissa tvister 966/2010 (2 kap., 12 §)

Syftet med medlingen är att lindra eller eliminera de psykiska och materiella skador som parterna i brottet eller tvisten orsakats. Målet för medlingen är att tygla och minska brottsligheten i samhället och att samtidigt öka den allmänna försonligheten.

Medlingsbyrån utreder först förutsättningarna för medling och fattar sedan ett skriftligt, överklagbart beslut om huruvida medling ska inledas. Under medlingsprocessens gång kan medlarna eller parterna avbryta medlingen om förutsättningarna för medling inte uppfylls eller parterna så önskar. Då återsänds ärendet till den rättsmyndighet som överlämnat ärendet eller den som tagit initiativ till medlingen för fortsatta åtgärder.

Medlingsbara brott

Enligt lagen om medling kan det medlas vid brott som bedöms vara lämpliga för medling med beaktande av brottets art och tillvägagångssätt, förhållandet mellan den misstänkte och brottsoffret samt övriga omständigheter.

Medlingsbara tvistemål

Medling är lämpligt vid olika tvistemål mellan människor, om medlingen kan betraktas om ändamålsenlig. Bland de vanligaste medlingsbara tvistemålen kan nämnas t.ex. avfallssortering i husaktiebolag eller rökning på balkongen.

Verksamhetsområde

För den regionala organiseringen av medling svarar de sex regionförvaltningsverken och statens ämbetsverk på Åland. Regionförvaltningsverken har organiserat medlingsverksamheten på sina områden genom att upprätta verksamhetsområden för medling. I hela landet finns det totalt 25 verksamhetsområden, av vilka en del har inrättat områdeskontor eller filialer. Uppgifter för statistiken över medling begärs per verksamhetsområde.

Ärende/brott

I statistiken över medling har ärenden och brott statistikförts separat. Statistiken utgår från ett ärende som kan inkludera flera fall (brottsfall, våldsbrott i nära relation eller tvistemål). I allmänhet överlämnar polisen ett s.k. ärende till medlingsbyrån. Ärendet kan inbegripa många olika brottsbeteckningar, till exempel skadegörelse, stöld och misshandel, som en eller flera gärningsmän har gjort sig skyldig/skyldiga till samtidigt men i olika sammansättningar. Därför måste ärendet på grund av själva medlingsprocessen och avtalsverksamheten delas upp i enskilda brott. Från och med 2008 preciserades anvisningarna och brotten anges enligt de ärendenummer för brottsbeteckningar som registrerats i polisens förundersökningsmaterial.

Våldsbrott i nära relation

Strafflagen känner inte till begreppet våldsbrott i nära relation. Begreppet våldsbrott i nära relation används emellertid varje dag inom socialvården och hälso- och sjukvården. Ett brott som motsvarar definitionen av begreppet är av särskilt stort intresse när det gäller lagen om medling vid brott. I samband med medling vid brott avses med våldsbrott i nära relation ett våldsbrott som skett mellan familjemedlemmar eller mellan människor som har eller har haft nära relationer till varandra. Parterna i våldsbrott i nära relation kan vara äkta makar, sambopar, familjemedlemmar, nära släktingar, förlovade par, frånskilda par eller par som håller på att skilja sig samt par som har eller har haft ett stadigt förhållande. Fall av våld i nära relation överlämnas till medling enligt de brottsbeteckningar som polisen registrerat.

Typiska våldsbrott i nära relation är sådana misshandelsbrott som avses i 21 kap. i strafflagen.

Avtal

Ett brott kan leda till högst ett avtal. Alternativen är avtal som ingåtts, delavtal som ingåtts eller inget avtal. Ett delavtal avser att man nått enighet delvis, eller att vissa av deltagarna har nått enighet.

Avtalens ersättningsformer

Ett avtal om ett brott kan innehålla olika gottgörelseformer enligt parternas vilja och behov. I statistiken inkluderas samtliga avtalsformer. I avtalet kan till exempel återställande av varor och betendeavtal så att säga förutsätta varandra. Av två gärningsmän kan den ena betala en penningersättning och den andra utföra ersättningen i form av arbete.

Litteratur

Elonheimo, Henrik (2010): Nuorisirikollisuuden esiintyvyys, taustatekijät ja sovittelu. Turun yliopiston publikationer C 299. Turun Yliopisto, rättsvetenskapliga fakulteten.

Iivari, Juhani: Oikeutta oikeuden varjossa. Rikossovittelulain täytäntöönpanon arviointitutkimus. Rapport 5/2010. Institutet för hälsa och välfärd, Helsingfors

Iivari, Juhani (red.): Rikos- ja riita-asioiden sovittelijan opas. Stakes Handböcker 66. Helsingfors 2007.

Bilagor

Processchema över medling i brott- och tvistemål

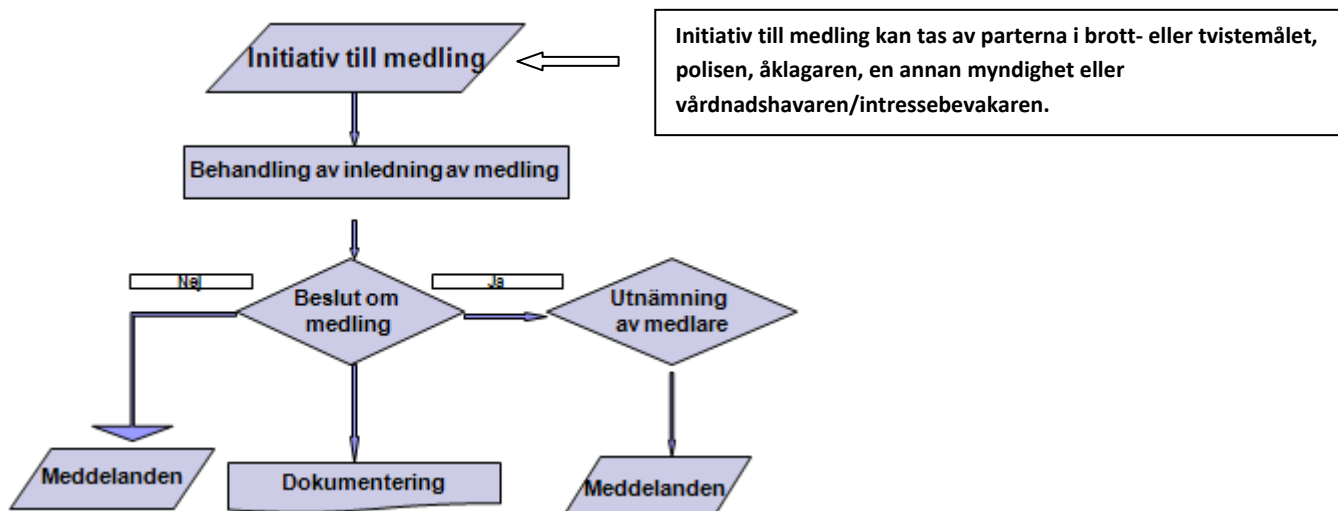
Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2009–2010

Frågeformulär

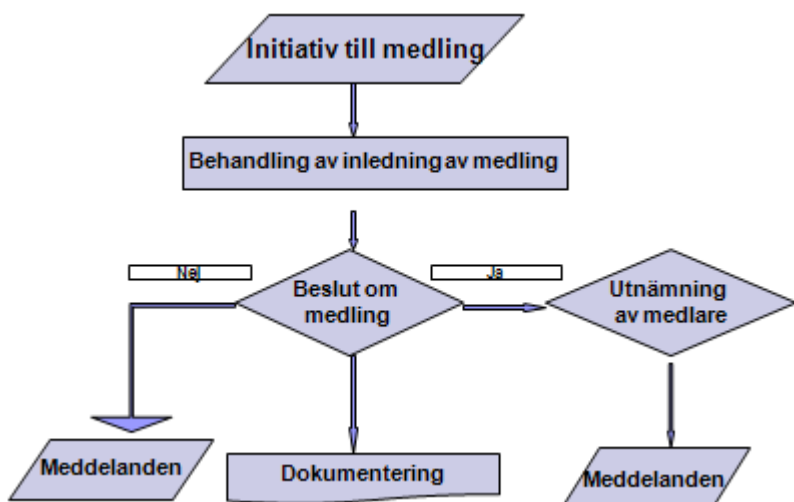
Kvalitetsbeskrivning

Processchema över medling i brott- och tvistemål

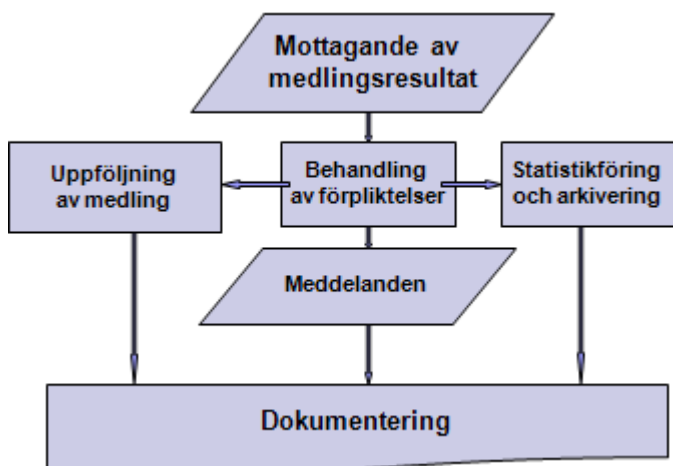
Mottagande av medlingsuppdrag

Medlingens förlopp

Avslutande av medling

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelningi 2009 - 2010*

	Hela landet			Södra Finlands RFV			Sydvästra Finlands RFV			Östra Finlands RFV			Västra och Inre Finlands RFV			Norra Finlands RFV			Lapplands RFV			Statens ämbetsverk på Åland		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
De ärenden som byrån mottagit under året	8 458	8 925		3 504	3 831		860	898		1 311	1 257		1 571	1 684		749	863		407	365		56	27	
Antal brottsfall i ärendena	10 571	10 908	89	4 182	4 498	87	1 131	1 103	89	1 545	1 481	89	2 268	2 290	90	913	1 075	90	464	436	91	68	25	89
Antal fall av våld i nära relation i ärendena	1 033	1 063	9	493	533	10	59	87	7	112	114	7	233	218	9	74	78	7	57	32	7	5	1	4
Antal tvistemål i ärenden	276	342	3	92	123	2	33	50	4	67	78	5	42	32	1	22	44	4	14	13	3	6	2	7
Totalt	11 880	12 313	100	4 767	5 154	100	1 223	1 240	100	1 724	1 673	100	2 543	2 540	100	1 009	1 197	100	535	481	100	79	28	100
Under året på medlingsbyrån...																								
påbörjade brottsfall totalt (antal)	..	7 749	71	..	3 199	71	..	711	64	..	1 319	89	..	1 480	65	..	694	65	..	325	75	..	21	84
påbörjade fall av våld i nära relation totalt (antal)	..	710	67	..	364	68	..	48	55	..	100	88	..	113	52	..	56	72	..	29	91	..	-	-
påbörjade brottsfall och fall av våld i nära relation totalt (antal)	8 034	8 459	71	3 225	3 563	71	888	759	64	1 368	1 419	89	1 524	1 593	64	689	750	65	307	354	76	33	21	81
avbrutna brottsfall totalt (antal)	..	1 172	15	..	575	18	..	91	13	..	171	13	..	204	14	..	93	13	..	36	11	..	2	10
avbrutna fall av våld i nära relation totalt (antal)	..	160	23	..	87	24	..	12	25	..	20	20	..	28	25	..	13	23	..	-	-	..	-	-
avbrutna brottsfall och fall av våld i nära relation totalt (antal)	1 290	1 332	16	574	662	19	102	103	14	315	191	13	172	232	15	68	106	14	56	36	10	3	2	10
Avtal *																								
Avtal som ingåtts under året i brottsfall	6 107	6 254	81	2 335	2 528	79	765	644	91	1 040	918	70	1 178	1 260	85	510	647	93	251	243	75	28	14	67
Delavtal som ingåtts under året i brottsfall	99	63	1	42	22	1	8	9	1	17	8	1	9	7	0,5	9	13	2	14	3	1	-	1	5
Avtal som under året ingåtts när det gäller våld i nära relation	615	591	83	335	305	84	35	42	88	55	61	61	128	101	89	34	54	96	25	28	97	3	-	-
Totalt	6 821	6 908	82	2 712	2 855	80	808	695	92	1 112	987	70	1 315	1 368	86	553	714	95	290	274	77	31	15	71
Avtal som ingåtts under året i tvistefall	109	122		32	43		14	15		28	32		22	10		5	17		3	5		5	-	
Inget avtal																								
Inget avtal i brott- och tvistemål	495	621		219	341		64	60		72	108		90	61		29	28		20	21		1	2	
Inget avtal när det gäller våld i nära relation	33	46		12	19		2	6		3	7		15	13		-	-		1	1		-	-	

* Beräkningssättet för medlingsfall som lett till avtal år 2010 har preciserats.

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2009 - 2010*

	Hela landet			Södra Finlands RFV			Sydvästra Finlands RFV			Östra Finlands RFV			Västra och Inre Finlands RFV			Norra Finlands RFV			Lapplands RFV			Statens ämbetsverk på Åland		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
Initiativ till medling vid brottsfall																								
polisen	8 179	8 692	81	3 165	3 479	79	898	894	81	1 372	1 323	89	1 538	1 665	74	782	948	88	381	361	83	43	22	88
åklagaren	1 837	1 575	15	836	660	15	191	183	17	128	119	8	502	451	20	100	94	9	74	68	16	6	-	-
parterna	138	127	1	36	40	1	12	16	1	45	25	2	25	14	1	17	29	3	3	1	0,2	-	2	8
<i>av vilka, offret</i>	79	61		23	21		3	7		30	15		9	8		12	8		2	1		-	1	
<i>av vilka, gärningsmannen</i>	62	67		15	19		9	9		15	10		17	7		5	21		1	-		-	1	
de sociala myndigheterna	273	305	3	114	200	5	15	3	0,3	9	3	0,2	124	95	4	4	-	-	6	3	1	1	1	4
en förälder/vårdnadshavare	20	15	0,1	11	8	0,2	3	2	0,2	-	1	0,1	2	4	0,2	4	-	-	-	-	-	-	-	-
intressebevakaren	-	3	-	-	2	0,0	-	-	-	-	1	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
någon annan	61	70	1	22	28	1	12	5	0,5	15	10	1	6	20	1	6	4	0,4	-	3	1	-	-	-
Initiativ till medling vid brottsfall, totalt	10 508	10 787	100	4 184	4 417	100	1 131	1 103	100	1 569	1 482	100	2 197	2 249	100	913	1 075	100	464	436	100	50	25	100
Initiativ till medling vid fall av våld i nära relation																								
polisen	824	849	80	402	424	80	49	62	71	103	99	87	160	173	79	62	62	79	43	28	88	5	1	100
åklagaren	205	214	20	91	109	20	10	25	29	9	15	13	69	45	21	12	16	21	14	4	13	-	-	
Initiativ till medling vid fall av våld i nära relation, totalt	1 029	1 063	100	493	533	100	59	87	100	112	114	100	229	218	100	74	78	100	57	32	100	5	1	50
I tvistemålet togs initiativet av																								
en privat person	171	207	61	57	76	62	14	25	50	45	48	62	22	18	64	18	26	59	12	12	92	3	2	100
en juridisk person	99	131	39	35	47	38	19	25	50	20	30	38	16	10	36	4	18	41	2	1	8	3	-	-
Totalt	270	338	100	92	123	100	33	50	100	65	78	100	38	28	100	22	44	100	14	13	100	6	2	100
Till medling överlämnade brottsfall indelade efter brottsbeteckning																								
lindrig misshandel	776	864	8	347	380	8	94	103	9	110	120	8	137	150	6	45	77	7	40	34	8	3	-	-
misshandel	3 720	3 713	34	1 478	1 567	34	363	332	30	485	478	32	929	833	36	305	342	32	143	148	33	17	13	46
grov misshandel	75	63	1	28	18	0	9	2	0,2	16	17	1	11	16	1	6	4	0,4	4	4	1	1	2	7
rån	46	40	0,4	24	12	0,3	1	2	0,2	6	4	0,3	7	15	1	7	5	0,5	1	2	0,5	-	-	-
stöld	974	1 007	9	339	380	8	113	81	7	152	133	9	235	252	11	91	123	11	33	34	8	11	4	14
bedrägeri/försnillning	635	595	5	231	225	5	70	67	6	107	95	6	140	107	5	51	71	7	32	29	7	4	1	4
skadegörelse	2 060	2 078	19	828	867	19	236	257	23	318	287	19	417	351	15	161	220	20	89	93	21	11	3	11
olovligt brukande	46	68	1	24	32	1	1	5	0,5	7	10	1	9	6	0,3	4	14	1	1	1	0,2	-	-	-
hemfridsbrott	450	440	4	148	170	4	63	48	4	91	63	4	82	93	4	47	39	4	16	26	6	3	1	4

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2009 - 2010*

	Hela landet			Södra Finlands RFV			Sydvästra Finlands RFV			Östra Finlands RFV			Västra och Inre Finlands RFV			Norra Finlands RFV			Lapplands RFV			Statens ämbetsverk på Åland		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
olaga hot	641	736	7	261	300	7	63	82	7	83	99	7	135	175	8	65	58	5	29	20	5	5	2	7
ärekränkning	429	483	4	158	179	4	43	40	4	88	90	6	77	123	5	39	36	3	19	15	3	5	-	-
annat fall	882	947	9	322	452	10	77	78	7	119	85	6	211	208	9	92	86	8	53	36	8	8	2	7
Till medling överlämnade brottsfall indelade efter brottsbeteckning, totalt	10 734	11 034	100	4 188	4 582	100	1 133	1 097	100	1 582	1 481	100	2 390	2 329	100	913	1 075	100	460	442	100	68	28	100
Till medling överlämnade fall av våld i nära relation indelade efter brottsbeteckning																								
lindrig misshandel	134	193	18	71	113	21	6	22	25	16	13	11	26	28	13	11	12	15	3	5	16	1	-	-
misshandel	859	839	79	411	408	77	53	65	75	90	93	82	199	181	85	61	65	83	40	26	81	5	1	100
grov misshandel	18	23	2	9	11	2	-	-	-	3	6	5	1	4	2	1	1	1	4	1	3	-	-	-
våldsamt sexualbrott	6	3	0,3	2	1	0,2	-	-	-	-	2	2	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Till medling överlämnade fall av våld i nära relation indelade efter brottsbeteckning, totalt	1 017	1 058	100	493	533	100	59	87	100	109	114	100	229	213	100	74	78	100	47	32	100	6	1	100
Våldsbrott, totalt	5 588	5 698	46	2 346	2 498	48	525	524	42	720	729	44	1 306	1 212	47	430	501	42	234	218	45	27	16	52
Typ av brottsfall och/eller fall av våld i nära relation																								
Brottsfall: målsägandebrott	4 781	5 176	48	1 885	2 171	49	561	591	54	797	752	51	897	951	42	376	494	46	245	213	49	20	4	17
Brottsfall: brott som faller under allmänt åtal	5 666	5 663	52	2 289	2 297	51	570	512	46	748	729	49	1 296	1 301	58	512	581	54	219	223	51	32	20	83
Fall av våld i nära relation: målsägandebrott	165	185	17	76	116	22	5	22	25	16	13	11	32	17	8	25	12	15	10	5	16	1	-	-
Fall av våld i nära relation: brott som faller under allmänt åtal	893	876	83	417	418	78	54	65	75	96	101	89	201	198	92	74	66	85	47	27	84	4	1	100
Antal medlare																								
Antal aktiva medlare	1 234	1 211		515	491		142	154		152	143		207	209		117	117		88	83		13	14	
Antal medlare som finns i reserv	365	399		143	156		6	11		60	79		23	30		53	70		77	47		3	6	

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2009 - 2010*

	Hela landet			Södra Finlands RFV			Sydvästra Finlands RFV			Östra Finlands RFV			Västra och Inre Finlands RFV			Norra Finlands RFV			Lapplands RFV			Statens ämbetsverk på Åland		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
De berörda parterna i brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation																								
Misstänkta gärningsmän: man	10 355	10 835	79	4 129	4 424	78	1 008	995	71	1 487	1 500	82	2 293	2 413	82	927	1 035	80	438	420	83	73	48	91
Misstänkta gärningsmän: kvinna	2 675	2 874	21	1 114	1 277	22	307	407	29	370	326	18	526	513	18	224	258	20	121	88	17	13	5	9
Misstänkta gärningsmän totalt	13 030	13 709	100	5 243	5 701	100	1 315	1 402	100	1 857	1 826	100	2 819	2 926	100	1 151	1 293	100	559	508	100	86	53	100
Skadelidande/målsägande: man	5 711	6 193	62	2 307	2 574	60	623	644	62	832	850	63	1 125	1 240	64	495	615	68	268	246	65	61	24	80
Skadelidande/målsägande: kvinna	3 523	3 740	38	1 513	1 715	40	373	396	38	465	497	37	738	706	36	285	288	32	127	132	35	22	6	20
Skadelidande/målsägande totalt	9 234	9 933	100	3 820	4 289	100	996	1 040	100	1 297	1 347	100	1 863	1 946	100	780	903	100	395	378	100	83	30	100
Juridisk person som skadelidande	1 620	1 530		641	645		159	122		209	212		344	296		162	168		89	79		16	8	
Den misstänkta gärningsmannens ålder vid tidpunkten för gärningen (brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation), antal																								
under 15 år	1 876	2 015	15	813	906	16	167	213	15	202	260	14	402	315	12	233	235	19	49	69	14	10	17	30
15 – 17 – åriga	2 684	2 654	20	1 131	1 162	21	276	271	19	294	266	15	675	602	23	192	279	22	104	63	13	12	11	20
18 - 20 – åriga	1 760	1 709	13	649	652	12	205	205	15	269	258	14	425	349	13	118	177	14	84	65	13	10	3	5
21 – 29 – åriga	2 413	2 379	18	884	948	17	269	230	17	390	352	20	528	502	19	212	218	17	110	109	22	20	20	36
30 – 64 – åriga	3 935	4 239	32	1 635	1 849	33	368	427	31	629	625	35	748	824	31	339	328	26	187	181	36	29	5	9
65 -år eller äldre	224	234	2	76	103	2	30	46	3	50	35	2	30	26	1	26	13	1	12	11	2	-	-	-
Totalt	12 892	13 230	100	5 188	5 620	100	1 315	1 392	100	1 834	1 796	100	2 808	2 618	100	1 120	1 250	100	546	498	100	81	56	100
Den målsägandes/skadelidandes ålder vid tidpunkten för gärningen (brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation), antal																								
under 15 år	793	857	9	398	419	10	71	103	10	87	92	7	133	132	7	66	89	10	27	22	6	11	-	-
15 – 17 – åriga	844	882	9	319	369	9	106	105	10	89	92	7	225	188	10	74	99	11	27	24	6	4	5	17
18 - 20 – åriga	1 047	1 101	11	411	444	10	113	107	11	174	153	11	205	231	12	84	117	13	51	48	13	9	1	3
21 – 29 – åriga	1 913	2 104	21	781	877	20	218	233	23	257	279	21	401	429	22	161	179	20	85	92	24	10	15	52
30 – 64 – åriga	4 385	4 642	47	1 820	2 063	48	451	406	40	658	679	50	853	913	47	367	396	43	192	177	47	44	8	28
65 -år eller äldre	325	364	4	113	130	3	37	59	6	66	58	4	59	67	3	31	34	4	18	16	4	1	-	-
Totalt	9 307	9 950	100	3 842	4 302	100	996	1 013	100	1 331	1 353	100	1 876	1 960	100	783	914	100	400	379	100	79	29	100

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2009 - 2010*

	Hela landet			Södra Finlands RFV			Sydvästra Finlands RFV			Östra Finlands RFV			Västra och Inre Finlands RFV			Norra Finlands RFV			Lapplands RFV			Statens ämbetsverk på Åland		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
Avtalens ersättningsformer i brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation																								
Antal penningersättningar	4 435	4 523	40	1 554	1 835	40	642	573	43	776	737	53	799	733	34	415	471	36	237	166	45	12	8	27
Totalt antal arbetsersättningar	495	528	5	207	166	4	42	69	5	74	90	6	78	103	5	76	64	5	18	33	9	-	3	10
Totalt antal återställande av egendom	63	65	1	42	33	1	4	4	0	9	8	1	4	13	1	3	1	0,1	-	3	1	1	3	10
Totalt antal beteendevtal	654	834	7	265	283	6	56	43	3	71	186	13	130	121	6	99	131	10	25	65	18	8	5	17
Totalt antal begäran om ursäkt	3 709	4 101	36	1 641	1 839	40	530	485	36	168	228	16	895	868	40	392	585	44	83	85	23	-	11	37
Inga krav/avstår från krav totalt	1 393	1 220	11	481	477	10	208	167	12	160	141	10	445	349	16	53	71	5	36	15	4	10	-	-
Avtalens ersättningsformer i brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation totalt	10 749	11 271	100	4 190	4 633	100	1 482	1 341	100	1 258	1 390	100	2 351	2 187	100	1 038	1 323	100	399	367	100	31	30	100
Penningersättningarnas sammanräknade värde, €	1 761 467	1 843 832	95	660 845	803 160	97	240 829	178 860	96	273 277	349 429	94	271 097	260 788	91	174 327	174 770	96	128 949	72 951	88	12 143	3 874	100
Arbetsersättningarnas totala penningvärde, €	117 128	96 627	5	51 494	27 547	3	5 374	6 499	4	15 680	20 512	6	12 615	25 594	9	21 132	6 441	4	10 833	10 035	12	-	-	-
Totalt, €	1 878 595	1 940 459	100	712 339	830 707	100	246 203	185 359	100	288 957	369 941	100	283 712	286 382	100	195 459	181 211	100	139 782	82 986	100	12 143	3 874	100

Symboler som används i tabellen:

- Värdet noll

.. Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges

Lämnande av uppgifter för statistiken över medling i brott- och tvistemål 2010

Bifogat sänds formuläret för insamling av uppgifter om olika variabler för Institutet för hälsa och välfärds årliga statistik. I formuläret för de årliga grundläggande uppgifterna anges s.k. summariska uppgifter.

Datainsamlingen genomförs elektroniskt och skickas via Internet. Det elektroniska formuläret hittas på adressen från och med **1.12.2010**:

<http://www.thl.fi/fi/tilastot/rikossovittelulomake>

Närmare information ges i anvisningarna.

Uppgifterna lämnas in senast den 28 februari 2011.

Mer information:

Planerare Tuula Kuoppala, tfn 020 610 7234

E-post: fornamn.efternamn@thl.fi

Formulär: Insamling av uppgifter för statistiken över medling i brott- och tvistemål 2010

1. Regionförvaltningsverken (RFV)		
4. Kommun där medlingsbyrån finns		
6. Medlingsbyråns personal		
60. Chef (namn):		
61. Medlingshandledare (heltidsanställda), antal		
62. Medlingshandledare (deltidsanställda), antal		
63. Övrig personal (kontorspersonal, vaktmästare osv.), antal		
64. Antal aktiva medlare		
65. Antal medlare som finns i reserv		
11. De ärenden som byrån mottagit under året	st.	
111. Ange antalet brottsfall i ärendena	st.	
112. Ange antalet tvistemål i ärendena	st.	
113. Ange antalet fall av våld i nära relation i ärendena	st.	
13. Initiativtagare		
I brottmålet togs initiativet av		
131. polisen	st.	
132. åklagaren	st.	
133. parterna	st.	
av vilka	1331. offret	st.
	1332. gärningsmannen	st.
134. de sociala myndigheterna	st.	
135. en förälder/vårdnadshavare	st.	
136. intressebevakaren	st.	
137. någon annan	st.	
I tvistemålet togs initiativet av		
138. en privat person	st.	
139. en juridisk person	st.	

I fallet av våld i nära relation togs initiativet av			
140.	polisen		st.
141.	åklagaren		st.
14. Under året på medlingsbyrån			
14.1.	<u>påbörjade</u> brottsfall totalt		st.
14.2.	<u>påbörjade</u> fall av våld i nära relation totalt		st.
14.3.	<u>avbrutna</u> brottsfall totalt		st.
14.4.	<u>avbrutna</u> fall av våld i nära relation totalt		st.
15. Typ av brottsfall och/eller fall av våld i nära relation			
151.	Brottsfall: målsägandebrott		st.
152.	Brottsfall: brott som faller under allmänt åtal		st.
153.	Fall av våld i nära relation: målsägandebrott		st.
154.	Fall av våld i nära relation: brott som faller under allmänt åtal		st.
16. De berörda parterna i brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation (antal)			
161.	Misstänkta gärningsmän	Man	Kvinna
162.	Skadelidande/målsägande	Man	Kvinna
163.	Juridisk person som skadelidande		
17. Till medling överlämnade brottsfall indelade efter brottsbeteckning			
171.	lindrig misshandel		st.
172.	misshandel		st.
173.	grov misshandel		st.
174.	rån		st.
175.	stöld		st.
176.	bedrägeri/försnillning		st.
177.	skadegörelse		st.
178.	olovligt brukande		st.
179.	hemfridsbrott		st.
1710.	olaga hot		st.
1711.	ärekränkning		st.
1712.	annat fall		st.
	Annat fall, ange vilka...:		

18. Till medling överlämnade fall av våld i nära relation indelade efter brottsbeteckning

181.	lindrig misshandel	st.
182.	misshandel	st.
183.	grov misshandel	st.
184.	våldsamt sexualbrott	st.

20. Den misstänkta gärningsmannens ålder vid tidpunkten för gärningen (brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation), antal

201.	under 15 år
201.	15–17 år
203.	18–20 år
204.	21–29 år
205.	30–64 år
206.	65 år eller äldre

21. Den målsägandes/skadelidandes ålder vid tidpunkten för gärningen (brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation), antal

211.	under 15 år
212.	15–17 år
213.	18–20 år
214.	21–29 år
215.	30–64 år
216.	65 år eller äldre

26. Avtal

261.	Avtal som ingåtts under året i brottsfall	st.
262.	Delavtal som ingåtts under året i brottsfall	st.
263.	Avtal som ingåtts under året i tvistefall	st.
264.	Inget avtal i brott- och tvistemål	st.
265.	Avtal som under året ingåtts när det gäller våld i nära relation	st.
266.	Inget avtal när det gäller våld i nära relation	st.

27. Avtalens ersättningsformer i brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation	
271. Antal penningersättningar	st.
272. Penningersättningarnas sammanräknade värde	€
273. Totalt antal arbetsersättningar	st.
274. Arbetsersättningarnas totala penningvärde	€
275. Totalt antal återställande av egendom	st.
276. Totalt antal beteendeaftal	st.
277. Totalt antal begäran om ursäkt	st.
278. Inga krav/avstår från krav totalt	st.

Formulär: Insamling av uppgifter för statistiken över medling i brott- och tvistemål 2010 – Begrepp och definitioner**6. Medlingsbyråns personal**

64. Antal aktiva medlare: De som medlat under året.

11. De ärenden som byrån mottagit under året:

Anmälningar om utredning, förundersökningsprotokoll, tvistemål, eller ärenden som kommit t.ex. direkt från en av parterna. Med "ärende" avses till exempel den helhet som brottsbeteckningarna i förundersökningsprotokollet utgör. Ett ärende kan alltså bestå av ett eller flera brotts- (inklusive våld i nära relation) och/eller tvistefall.

111. Ange antalet brottsfall i ärendena:

Brottsfall anmäls enligt antalet ärendenummer för brottsbeteckningar som registrerats i polisens förundersökningsmaterial. Förundersökningsprotokollet kan innehålla många brottsbeteckningar, men här anges endast antalet brottsbeteckningar som omfattas av medling. Till exempel narkotikabrott eller våldsbrott mot barn torde inte vara medlingsbara brott. Obs! antalet fall av våld i nära relation i ärendena anges i 113.

113. Ange antalet fall av våld i nära relation i ärendena:

Våld i nära relation (fysiskt våld som lindring misshandel, misshandel, grov misshandel eller ett våldsamt sexualbrott) är våld mellan familjemedlemmar, eller i vidare bemärkelse mellan människor som har nära relationer till varandra. Parterna är äkta makar, sambor, familjemedlemmar, förlovade, frånskilda, par som håller på att skiljas eller par som tidigare varit ihop. Under variabeln för våld i nära relation anges inte ärekränkning, hemfridsbrott eller till exempel olaga hot mellan ovannämnda personer, eftersom det anges under variabel 17.

Våld i nära relation ska i regel inte omfatta andra brott än sådana som rör liv och hälsa, som t.ex. lindring misshandel, misshandel och grov misshandel. Om det är fråga om ett sexualbrott, i vilket våld använts, ska det inbegripas i fall av våld i nära relation (SL 20 kap.) I och med detta klargörs att begreppet våld i nära relation inbegriper faktiskt våld. De övriga brotten har också egna paragrafer i strafflagen. Observera definitionen av våld i nära relation också i de övriga frågorna om våld i nära relation.

13. Initiativtagare i brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation:

Här anges det totala antalet. I rubriken används "FALL", eftersom de brottmål som kommit från socialmyndigheterna samt de tvistemål som kommit från olika parter också anges i underpunkterna. När det gäller våld i nära relation och brott avses här enskilda brottmål som ingår i ärendena. Beakta och jämför antalen med dem som angetts under 111, 112 och 113.

14. Under året på medlingsbyrån...**14.1. och 14.2 påbörjade brottsfall och fall av våld i nära relation:**

Ett positivt beslut har fattats om behandling av brottsfallet och/eller fallet av våld i nära relation och fallet har skickats till medlarna. Medlingsprocessen har påbörjats och parterna har kommit överens om medling. I oklara situationer avgör byråchefen om behandlingen av fallet har påbörjats. Det att fallet anlönt till byrån är inte tillräckligt för att ange att medling påbörjats. De ärenden (brottsfall och fall av våld i nära relation) som byrån mottagit påbörjar inte nödvändigtvis under samma året (jämför punkt 111. och 113.)

14.3. och 14.4. avbrutna brottsfall och fall av våld i nära relation:

Ett positivt beslut om behandling av fallet har fattats, varefter behandlingen avbryts.

Medlingsprocessen avbryts enligt 19 § i lagen om medling: Medlingsbyrån ska omedelbart avbryta medlingen, om en part återtar sitt samtycke eller om det finns skäl att misstänka att samtycket inte varit frivilligt. Medlingsbyrån kan också avbryta medlingen, om det visar sig att det av andra orsaker än de som avses i 1 mom. inte finns förutsättningar för att medlingen ska lyckas.

I antalet inbegrips inte de fall där man inte når ett avtal som medlingsparterna kan godkänna.

Dessa fall anges under 26 (inget avtal).

15. Typ av brottsfall och/eller fall av våld i nära relation:

Ange det totala antalet fall. Beakta och jämför antalen med dem som angetts under 111 och 113.

16. De berörda parterna i brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation:

Här anges det totala antalet misstänkta gärningsmän och målsägande (män och kvinnor).

Exempel: Två personer slåss. Båda är både gärningsman och offer. Två offer och två gärningsmän statistikförs.

De antal som anges här stämmer inte nödvändigtvis överens med antalen i frågorna 20 och 21.

Det är inte alltid möjligt att få exakt ålder.

163. Juridisk person som skadelidande:

Här anges inte vilket kön företrädaren för den juridiska personen hade.

Om den ena parten är en stad, som omfattar många enheter, kan de enskilda enheterna ses som juridiska personer (Esbo stad/Finno skola eller Esbo stad/Mattlidens skola). Eller om byggnadskontoret varit målsägande i fem fall under året, kan det också anges fem gånger som juridisk person i statistiken.

17. Till medling hänvisade brottsfall indelade efter brottsbeteckning:

Ange antalet fall. Beakta definitionen av brottsfall vid 11. När antalet brottsbeteckningar räknas, följer man samma registreringsätt som i förundersökningsprotokollet. Om polisen till exempel registrerat misshandeln som en brottmålsbeteckning, anges den som ett fall av misshandel. Vid två brottmålsbeteckningar anges två misshandelsfall. Jämför det totala antalet med antalet under 111.

174. Rån: inbegriper rån och utpressning.

175. Stöld: inbegriper stöld, grov stöld, snatteri, häleri.

176. Bedrägeri/försnillning: inbegriper lindrigt bedrägeri, bedrägeri, grovt bedrägeri, lindrigt betalningsmedelsbedrägeri, betalningsmedelsbedrägeri, lindrig försnillning, försnillning och grov försnillning samt försäkringsbedrägeri, missbruk av förtroendeställning samt ockerbedrägeri.

177. Skadegörelse: inbegriper lindrig skadegörelse, skadegörelse och grov skadegörelse.

178. Olovligt brukande: inbegriper lindrigt olovligt brukande, olovligt brukande och grovt olovligt brukande.

179. Hemfridsbrott: inbegriper hemfridsbrott, grovt hemfridsbrott, spridande av information som kränker privatlivet samt olika typer av brott mot offentlig frid.

1710. Olaga hot: inbegriper olaga hot och tvång.

1711. Ärekränkning: inbegriper ärekränkning och grov ärekränkning.

1712. Annat fall: Detta är restgruppen där beteckningar som inte passar in i ovannämnda grupper anges, t.ex. trafikförseelse, vållande av personskada, vållande av allmän fara, djurskyddsbrott, sexuellt utnyttjande, motstånd mot person som upprätthåller ordningen, förfalskning, motstånd mot tjänsteman, frihetsberövande, bruksstöld av motordrivet fortkaffningsmedel, äventyrande av trafiksäkerheten, naturskyddsbrott, terrängtrafikförseelse, försök till sabotage, sabotage, besittningsinrång, falsk angivelse, ordningsstadgeförseelse, underlåtelse att vakta djur, varumärkesförseelse, förseelse mot arbetsavtalslagen, upphovsrättsförseelse, egenhandsrätt, lämnande av oriktiga personuppgifter.

Annat fall: Ge några exempel på brottsfall som det medlats i (en lista).

18. Till medling överlämnade fall av våld i nära relation indelade efter brottsbeteckning:
Ange antalet fall. Jämför det totala antalet med antalet under 113.

20. Den misstänkta gärningsmannens ålder vid tidpunkten för gärningen (brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation):

Här anges de totala antalen. Exempel: Två personer slåss. Båda är både gärningsman och offer. Två offer och två gärningsmän statistikförs. Antalet motsvarar inte nödvändigtvis antalet under 16. Det är inte alltid möjligt att få exakt ålder.

21. Den målsägandes/skadelidandes ålder vid tidpunkten för gärningen (brotts- och tvistefall):

Här anges de totala antalen. Exempel: Två personer slåss. Båda är både gärningsman och offer. Två offer och två gärningsmän statistikförs. Antalet motsvarar inte nödvändigtvis antalet under 16. Det är inte alltid möjligt att få exakt ålder.

26. Avtal

Ett brottsfall kan leda till högst ett avtal. Alternativen är avtal som ingåtts (261.), delavtal som ingåtts (262.) eller inget avtal (264.).

261. Avtal som ingåtts under året i brottsfall:

Här anges antalet avtal som ingåtts i brottsfall som det medlats i.

262. Delavtal som ingåtts under året i brottsfall:

I brottsfall har man i regel delvis nått enighet, eller en del av deltagarna har nått enighet.

263. Avtal som ingåtts under året i tvistefall:

Här anges antalet avtal som ingåtts i tvistefall som det medlats i.

264. Inget avtal i brott- och tvistemål:

Ange det antal fall där man inte nått något avtal. Det vill säga medling har påbörjats, men inget avtal nås. Här anges inte de fall där medling ännu pågår. Här anges inte heller de fall där medlingen avbrutits. Avbrutna brottsfall och fall av våld i nära relation anges under 14.2.

265. Avtal som ingåtts under året när det gäller våld i nära relation:

Här anges antalet avtal som ingåtts i fall av våld i nära relation som det medlats i.

266. Inget avtal när det gäller våld i nära relation:

Ange det antal fall där man inte nått något avtal. Det vill säga medling har påbörjats, men inget avtal nås. Här anges inte de fall där medling ännu pågår. Här anges inte heller de fall där medlingen avbrutits. Avbrutna brottsfall och fall av våld i nära relation anges under 14.2.

27. Avtalens ersättningsformer i brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation:

Man kan enas om ett och samma brottsfall på många olika sätt. Här inbegrips alla avtalsformer. I avtalet kan till exempel återställande av varor och beteendeavtal så att säga förutsätta varandra (räknas alltså som två). Av två gärningsmän betalar den ena en penningersättning och den andra utför ersättningen i form av arbete (räknas alltså som två).

I medlingen viktiga beteckningar på huvudbrott.

Observera att ovan är hemfridsbrott osv. och ärekränkning osv. enligt SL 24 kap. separata beteckningar:

Misshandel: inbegriper lindrig misshandel, misshandel och grov misshandel (SL 21 kap.).

Rån: inbegriper rån och utpressning (SL 31 kap.).

Stöld: inbegriper stöld, grov stöld, snatteri, lindrigt olovligt brukande, olovligt brukande och grovt olovligt brukande (SL 28 kap.) samt häleri (SL 32 kap.).

Bedrägeri/försnillning: inbegriper lindrigt bedrägeri, bedrägeri, grovt bedrägeri, lindrigt betalningsmedelsbedrägeri, betalningsmedelsbedrägeri, lindrig försnillning, försnillning och grov försnillning samt försäkringsbedrägeri, missbruk av förtroendeställning samt ockerbedrägeri (SL 36 och 37 kap.).

Skadegörelse: inbegriper lindrig skadegörelse, skadegörelse och grov skadegörelse (SL 35 kap.).

Olovligt brukande: inbegriper lindrigt olovligt brukande, olovligt brukande och grovt olovligt brukande (SL 28 kap.).

Hemfridsbrott: inbegriper hemfridsbrott, grovt hemfridsbrott, spridande av information som kränker privatlivet samt olika typer av brott mot offentlig frid (SL 24 kap.).

Olaga hot: inbegriper olaga hot och tvång (SL 25 kap.).

Ärekränkning: inbegriper ärekränkning (att framföra en osann uppgift eller antydning om någon eller utsätta honom eller henne för missaktning) och grov ärekränkning (SL 24 kap.).

Medling i brott- och tvistemål

Kvalitetsbeskrivning

Statistikuppgifternas relevans

Medlingsstatistiken för brott- och tvistemål innehåller uppgifter om antal ärenden som överlämnats till medlingsbyråerna och delats in brott enligt strafflagen, våldsbrott i nära relation och tvistemål. Brott enligt strafflagen, liksom även våldsbrott i nära relation, specificeras enligt brottsbeteckning och vem som tagit initiativ till medlingen. Tvistemål som överlämnats till medling behöver inte specificeras närmare på statistikblanketten.

Uppgifter om parterna i brott- och tvistemål insamlas enligt åldersgrupp och kön. Uppgifter fås även om medlingsfall som inletts och avbrutits under statistikårets lopp samt om antal medlingsfall, inom vilka parterna ingått avtal om ersättningsformer för de skador som orsakats av brottet, och penningbelopp (euro, €) som använts till ersättningar.

Uppgifter insamlas separat från samtliga 25 verksamhetsområden för medling i brott- och tvistemål.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) samlar in statistikuppgifterna om medling i brott- och tvistemål samt redigerar och publicerar en statistikrapport en gång per år.

I statistikrapporten och frågeformuläret förklaras de använda begreppen och definitionerna.

Rapporten är avsedd för förvaltningsmyndigheter, serviceproducenter av medling, forskare, studerande och personer som behöver information och siffror om medling i brott- och tvistemål.

Social- och hälsovårdsministeriet ansvarar för den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av medlingsverksamheten. Regionförvaltningsverken svarar för organiseringen av tjänster i hela landet. THL sammanställer statistik om medling i brott- och tvistemål, uppföljer och undersöker medlingsverksamheten samt koordinerar utvecklingen av denna. Som stöd för detta arbete fungerar delegationen för medling i brott- och tvistemål som tillsatts av statsrådet. Delegationens uppgifter fastställs genom förordning (267/2006, 1805/2009).

Metodbeskrivning för den statistiska forskningen

Uppgifter insamlas årligen från samtliga 25 verksamhetsområden för medling i brott- och tvistemål i hela landet. Medlingsbyråerna får en gång per år en uppgiftsbegäran som ska besvaras inom en viss tidsfrist.

Medlingsbyråerna lämnar in uppgifterna elektroniskt på en webropol-svarsblankett i enlighet med THL:s beskrivning av de begärda posterna.

De som inte svarar inom tidsfristen får en påminnelse. Statistiken sammanställs först när alla medlingsbyråer har lämnat in sina uppgifter. Statistikens täckning är nästan alltid 100 procent.

Uppgifternas riktighet och exakthet

Statistiken över medling i brott- och tvistemål innehåller summauppgifter, så det är inte möjligt att korstabulera dess olika delar. I statistikföringen är det inte heller möjligt att redovisa medlingsprocessen vid enskilda brott. Av samma orsak är det inte heller möjligt att dra särskilt långtgående slutsatser på grundval av resultaten. Statistiken förknippas med vissa osäkerhetsfaktorer. Det finns vissa brister till exempel i indelningen av de brott som överlämnats till medling i beteckningar, registrering av den instans som överlämnat fallet och registreringen av parternas ålder.

Uppgifterna är korrekta om uppgiftslämnarna har lämnat dem rätt. Statistiken uppdateras och korrigeras vid behov retroaktivt på grundval av de korrigeringsuppgifter som medlingsbyråerna lämnat. Därför ändras och uppdateras också uppgifterna i de årliga tidsserierna genom korrigeringar.

Uppgifternas aktualitet och rättidighet i publikationerna

Statistiken över medling i brott- och tvistemål sammanställs av THL en gång per år. Statistiken utkommer i juni.

Tillgång till uppgifterna och deras transparens/tydlighet

Statistikrapporten om medling i brott- och tvistemål uppdateras på THL:s webbplats på adressen <http://www.thl.fi/sv/statistik/medlingvidbrott>

De medlingsbyråer som lämnat in uppgifter får per e-post ett meddelande om att statistiken utkommit.

Statistikens jämförbarhet

Institutet för hälsa och välfärd (fram till 31.12.2008 Stakes) har samlat in uppgifter och gett ut statistikrapporten om medling i brott- och tvistemål allt sedan lagen om medling vid brott (1015/2005) trädde i kraft 1.6.2006. Sedan dess har man samlat in jämförbara data om antal brott- och tvistemål som överlämnats till medlingsbyråerna, brottsbeteckningar, antal personer som deltagit i medling, ersättningsformer i anslutning till medling i brott- och tvistemål samt penningersättningarnas belopp.

Statistikblankettens innehåll förnyas som bäst så att tidsserieuppgifter för de centralaste siffrorna på sina ställen bevaras vid sidan om den nya informationen.

Tydlighet och enhetlighet/överensstämmelse

Statistikmeddelandet innehåller uppgifter om brott- och tvistemål som överlämnats till medling i hela landet.

Mediation in Criminal and Civil Cases 2010

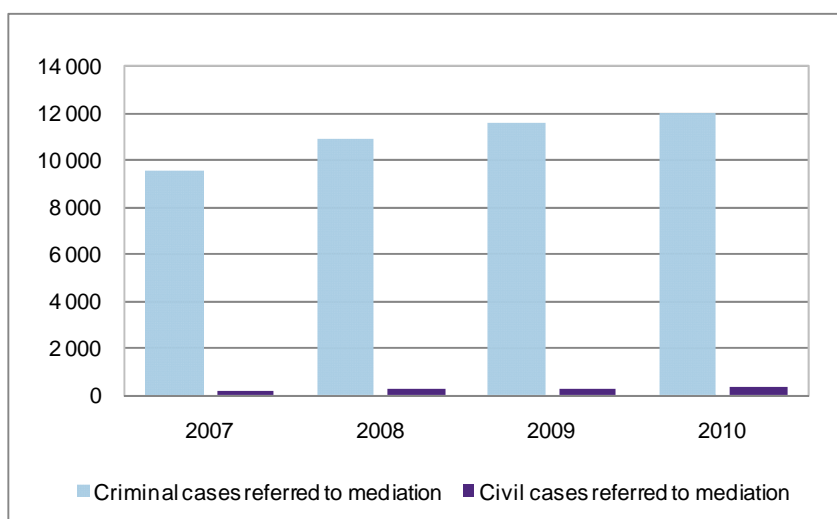
9.6.2011

A total of 12 313 criminal and civil cases were referred to mediation in Finland in 2010. This represented a 4 per cent increase on the previous year. The total number of mediated cases included 11 971 criminal cases and 342 civil cases. Out of all the criminal and civil cases referred to mediation, 46 per cent were violent crimes. Some 2 per cent of crimes under the Criminal Code were referred to mediation.

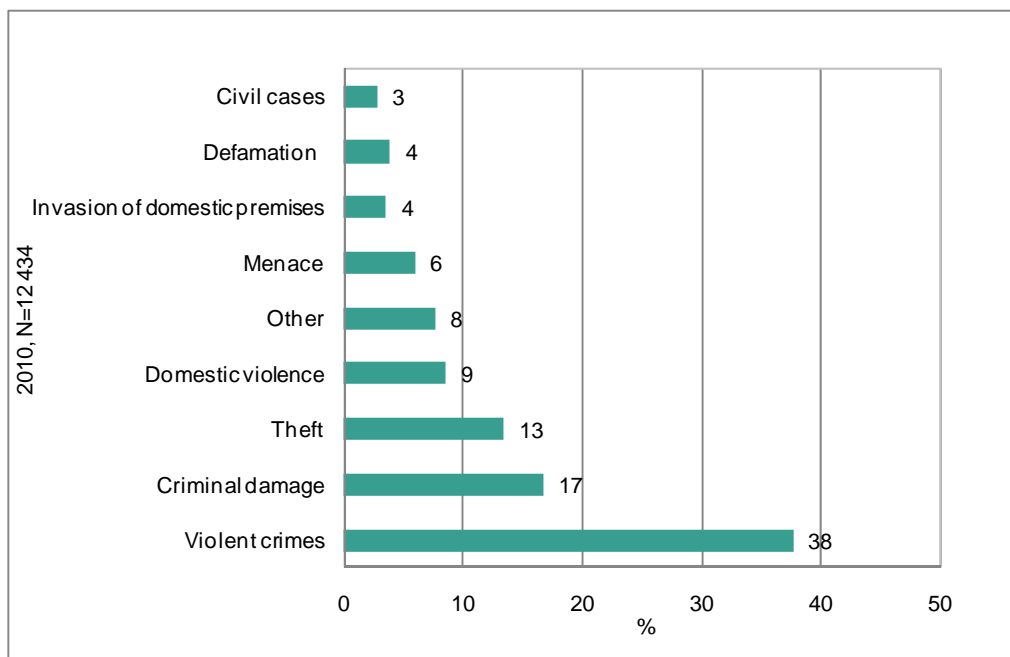
In 2010, mediation was undertaken in 71 per cent of all criminal cases referred to mediation. Out of all the cases in which mediation was undertaken, 16 per cent were discontinued.

Young offenders, in particular, participated in mediation. Just under half of all suspected offenders in mediation (48%) were under the age of 21, while some 15 per cent were under 15. The data clearly indicates that mediated offences are directed at the adult population.

Figure 1. Criminal and civil cases referred to mediation 2007–2010

Figure 2. Criminal and civil cases referred to mediation 2010, %

Table 1. Criminal and civil cases referred to mediation, 1 Jun–31 Dec 2006, 2007-2010, % *)

	1.6.- 31.12.2006	2007	2008	2009	2010	2010, %
Violence	1 719	4 450	5 277	5 634	5 738	46.1
out of which domestic violence	305	775	940	1 017	1 058	8.5
Menace	122	408	594	641	736	5.9
Theft	527	1 478	1 507	1 655	1 670	13.4
Criminal damage	723	1 983	2 086	2 060	2 078	16.7
Invasion of domestic premises	154	421	384	450	440	3.5
Defamation	184	353	368	429	483	3.9
Other	282	736	789	882	947	7.6
Civil cases	38	186	244	276	342	2.8
Total	3 749	10 015	11 249	12 027	12 434	100

*) The national statistics on mediation in criminal and civil cases begin from 1 June 2006, when the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases entered into force.

The total number of criminal and civil cases referred to mediation grew by 4 per cent in 2010. The number of cases grew more slowly than in previous years. In 2009, the growth rate was 7 per cent. At the time of the drafting of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, it was estimated that some 12 000 crimes would be referred to mediation each year, given an efficient organisation of the services and a close co-operation between mediation offices and authorities. This aim has now been attained, with 11 971 criminal cases and 342 civil cases brought to mediation in 2010 (Table 3).

Out of all the criminal and civil cases referred to mediation in 2010, 46 per cent were violent crimes. Aggravated assault accounted for 0.7 per cent of the criminal and civil cases referred to mediation. Criminal damage was the second most frequent type of criminal case referred to mediation, with a share of 17 per cent. Domestic violence cases accounted for some 9 per cent of all cases referred to mediation (Figure 2). Other unspecified cases accounted for 8 per cent. This category comprises any criminal cases not listed specifically on the form. The most frequent examples in the 'other cases' category include negligent bodily injury, failure to guard a animal, stealing of a motor vehicle for temporary use, or resistance to a person maintaining public order.

The percentages of criminal and civil cases referred for mediation have not changed compared to the corresponding percentages for 2009 and 2008.

Before mediation offices undertake mediation, they have to determine whether a criminal case is suitable for mediation and draw up an appealable decision in writing stating that the case is suitable for mediation. In 2010, mediation was undertaken in 71 per cent of all criminal cases referred to mediation. Cases in which mediation was discontinued accounted for 16 per cent of cases (Appendix Table 1).

Mediation in criminal and civil cases in 2010 was handled by a total of 1211 mediators, who have received training in mediation. In addition, there were 399 mediators in a reserve.¹

Referring cases to mediation

A vast majority (81%) of criminal cases referred to mediation are submitted by the police. The percentage of criminal cases referred to mediation by the police grew by 3 percentage points on 2009. Public prosecutors submitted about 15 per cent of the criminal cases to be mediated. The proportion of cases submitted for mediation by public prosecutors fell by 2 percentage points on 2009. This indicates that the distribution of labour between public prosecutors and the police has been streamlined in the sense that the police assess at the stage of pre-trial investigations whether cases are suitable for mediation and find out whether the parties are willing to volunteer for mediation. If all criteria for a suitable case are fulfilled, the police refer the case for mediation.

Under Section 13 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005), if the suspect or victim of a crime is underage, his/her guardian or other legal representative has the right to propose conciliation. However, only 0.1 per cent (15 cases) of proposed mediation cases are proposed by parents. The proportion of mediation cases proposed by parents in crimes involving persons under the age of 15 is low in view of the fact that crime suspects under the age of 15 account for 15 per cent (2015) of all crime suspects referred for mediation. This low figure is, however, explained by the fact that all crimes are reported to the police, which means that the police may suggest mediation and refer the case for mediation once the matter has been discussed with the guardian of an underage suspect.

Out of all criminal cases referred to mediation in 2010, 52 per cent were offences under public prosecution and 48 per cent were complainant offences. The percentage of complainant offences grew by 2 percentage points on the previous year. The number of civil cases submitted to mediation was 342, which represents some 3 per cent of all mediated cases. The proportion of civil cases out of all cases referred for mediation grew by one percentage point.

The cases referred to mediation in 2010 involved 13 230 suspected offenders and 9950 complainants. Men accounted for 79 per cent and women for 21 per cent of the suspected offenders. Men accounted for 62 per cent and women for 38 per cent of the complainants. The mediation cases involved a total of 1 530² legal persons³ as complainants.

Mediation in cases of domestic violence

In 2010, mediation went ahead in 710 of the domestic violence cases (1063) referred to mediation. Out of the domestic violence cases where mediation proceeded, 23 per cent were discontinued (160). The vast majority (79 per cent) of domestic violence cases referred to mediation are assault cases. In total, offences under public prosecution accounted for 83 per cent of domestic violence cases and complainant offences for 17 per cent. Cases of domestic violence are referred to mediation in accordance with the offence category recorded by the police; mediation offices do not

---

¹ The reserve refers to mediators on maternity or parental leave, study leave, job alternation leave or long-term sick leave.

² In 2009, there were 1620 legal persons as complainants. This number was entered as 100 in the statistical report for 2009 due to an error.

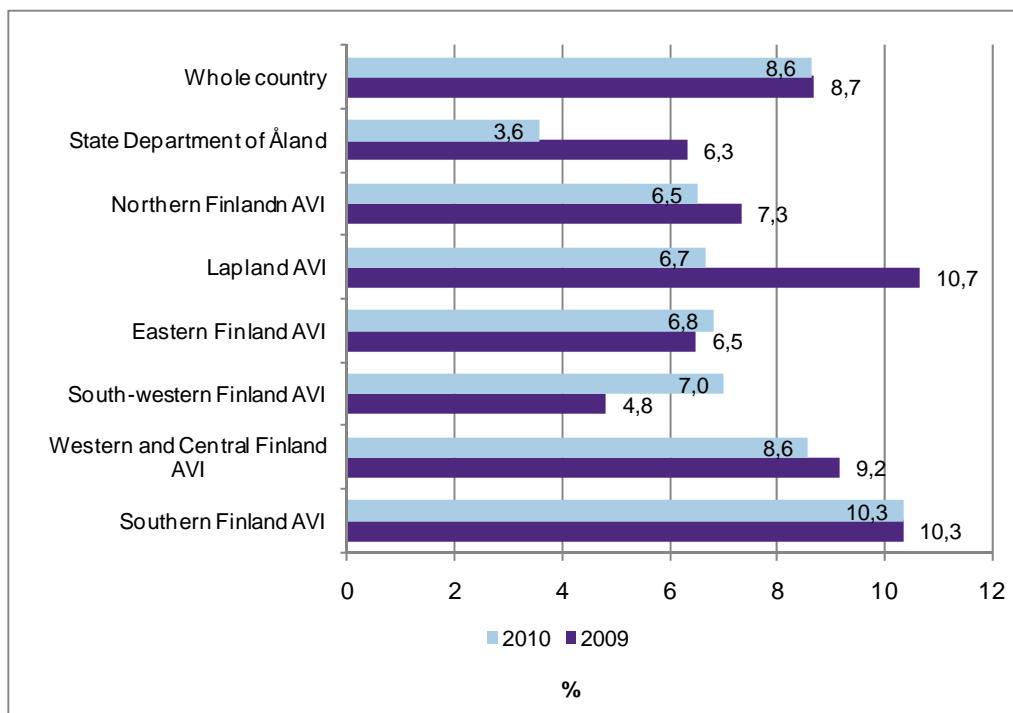
³ Typically, legal persons in mediation cases include housing co-operatives, insurance companies etc.

alter the category entered by the police. The three sex offences referred for mediation in 2010 were not mediated.

A majority of the cases of domestic violence, 80 per cent, were referred to mediation by the police while 20 per cent were referred by public prosecutors. Regional differences can be discerned in the mediation referral practices applied by police and public prosecutors (Figure 3).

Figure 3. Domestic violence cases as a percentage of civil and criminal cases referred to mediation, by regional state administrative agency, 2009 and 2010, %

Half of all cases of domestic violence referred to mediation in Finland are submitted in the district of the Regional State Administrative Agency for Southern Finland. The percentages of the other regional state administrative agencies range from less than one per cent to 23 per cent. In the regional state administrative agencies, domestic violence cases account for between 4 per cent and 11 per cent of all cases referred to mediation (Figure 3).

In 2010, most mediation cases regarding domestic violence were still initiated by the police. Mediation initiated by the police accounted for 88 per cent in the Regional State Administrative Agency for Lapland. South-western Finland accounted for the smallest percentage of cases initiated by the police, but even there, that was still nearly 71 per cent of domestic violence cases referred for mediation (Appendix Table 1).

The fact that most cases of domestic violence are referred to mediation by the police is actually based on practical reality. In most cases, the police and public prosecutors have agreed to a distribution of work at the local level. Through interrogation, the police also get first-hand information on the nature of the violence, the severity and repetition of the acts. Based on this information, the police can assess the suitability for mediation also in assault cases (an offence under public prosecution). In turn, public prosecutors may refer to mediation cases that the police have decided not to, for example due to the nature of the offence. By all accounts, this distribution of work between the police and prosecutors works at a satisfactory level.⁴

⁴ Iivari 2010

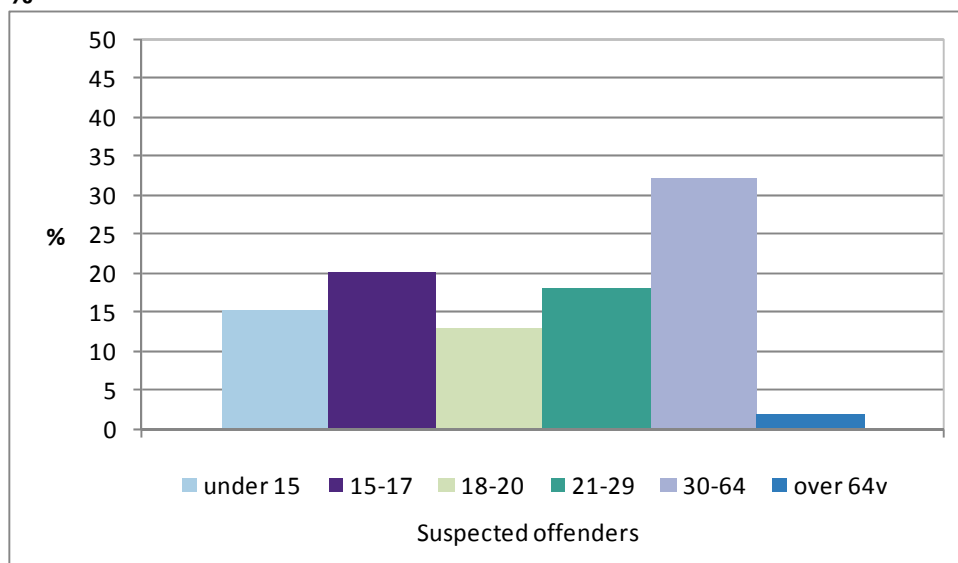
Different age groups in mediation

Suspected offenders under the age of 15 accounted for some 15 per cent of the total in 2010. In turn, suspected offenders under the age of 21 accounted for a total of 48 per cent. The percentage of under-15-year-olds has risen slightly every year, but otherwise the age distribution of the suspected offenders is largely the same as in previous years. Of the complainants, 29 per cent were under the age of 21. The data clearly indicates that mediated offences are directed at the adult population (Figures 4 and 5).

According to an observation in the evaluation study of the implementation of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases⁵, almost all the young suspected offenders referred for mediation are suspected of a crime under the Criminal Code. There is a higher percentage of suspected offenders under the age of 21 in mediation than in the total number of persons suspected of crimes under the Criminal Code. There are five times as many under-15-year-olds in mediation as in the national crime statistics of the police. Where young people aged 15–20 are concerned, there are almost twice as many in mediation as in the total number of crimes under the Criminal Code reported to the police. In fact, mediation reaches a bigger number of young suspected offenders than the national total of young offenders suspected of crimes under the Criminal Code reported to the police (Figure 6).

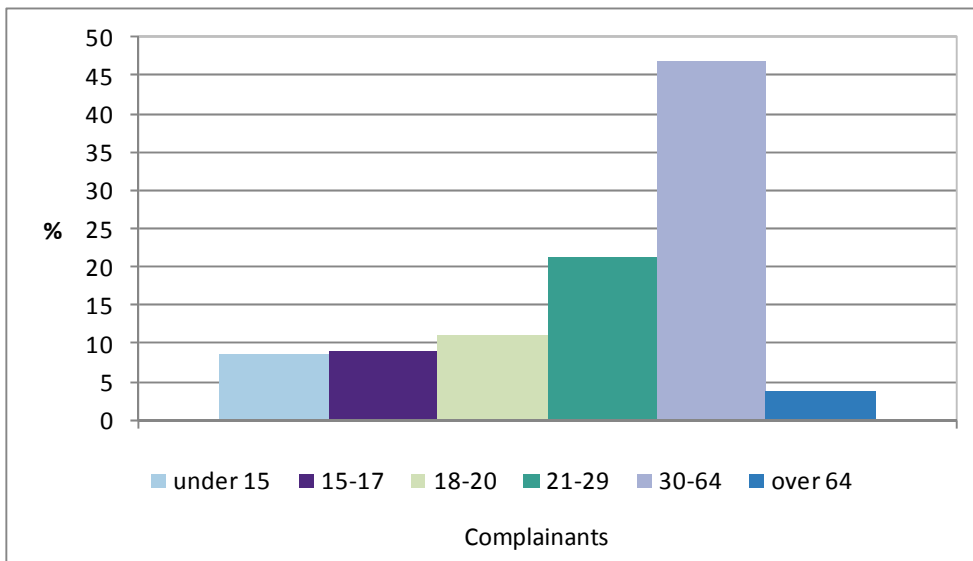
The high proportion of young suspected offenders in mediation is no coincidence. When mediation was first introduced, it was emphasised that the choice of mediation should be offered particularly to young offenders as an alternative to the criminal justice system; the dearth of alternatives offered by the criminal justice system for young offenders is part of the motivation for offering mediation to this group. According to the view of the authorities, mediation can also be a means to influence young offenders, by bringing impressionable young people face to face with their victims. Furthermore, young people under the age of 15 are specifically selected for mediation as a means of early intervention; mediation is considered to encourage young people to take responsibility and to reduce and prevent criminal behaviour. A study on young offenders and mediation by Eloheimo (2010) found that mediation offers a means of early intervention in young people's problems without labelling. According to the study, mediation has certain special development functions with regard to young offenders, chiefly development of individual meetings and the dialogical nature of mediation, improvement of preparations for mediation, the use of support persons in mediation and more efficient processes for directing young people into further services.

Figure 4. Age distribution of suspected offenders in mediated criminal and civil cases, 2010, %

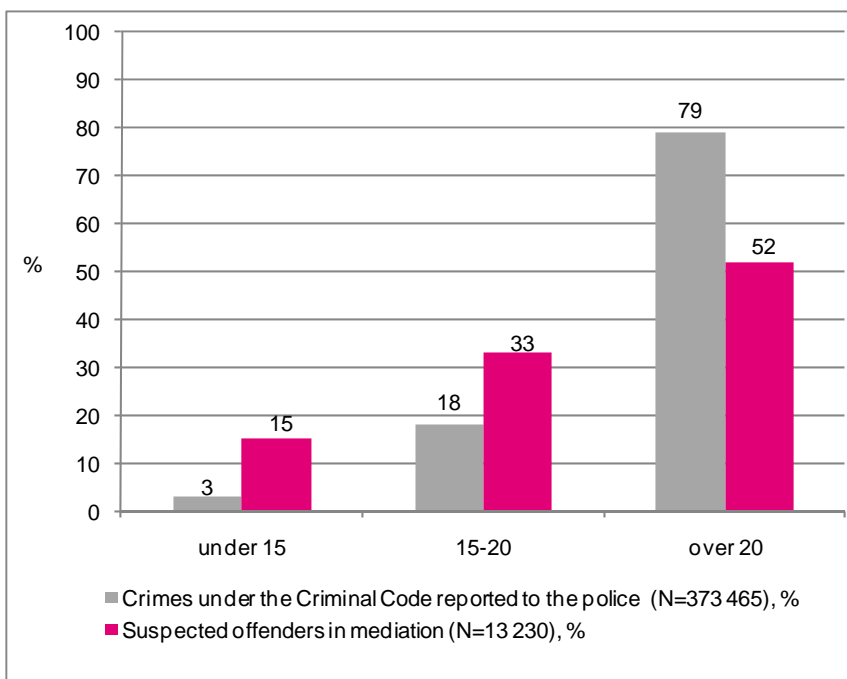

⁵ Iivari 2010

Figure 5. Age distribution of complainants in mediated criminal and civil cases, 2010, %

Figure 6. Age distribution of offenders in crimes under the Criminal Code reported to the police and suspected offenders referred to mediation, 2010, %

Source: Offences recorded by the police. OSF, Statistics Finland.

Mediation agreements

Agreement was reached in 82 per cent (6908) of all mediated criminal cases (8459). In 2010, agreement was reached in 83 per cent (591) of cases involving domestic violence (710). It should be noted, however, that when data collection begins at the beginning of the year, some of the mediation processes that started during the previous year are still in progress, and as a result, exact percentages cannot be obtained. The mediation process may be initiated in one year and concluded in the next.

The mediation cases undertaken during the year resulted in a total of 11 271 separate compensation settlements (Appendix Table 1). Monetary compensations accounted for 40 per cent and work compensations for 5 per cent of the different types of compensation. The combined value of the monetary and work compensations was EUR 1 940 459 (Table 2).

Altogether 55 per cent of the mediation agreements were so-called intangible settlements: apologies (36%), waivers of claims (11%), acceptable behaviour contracts (7%) and return of property (1%). The types of agreements largely follow the same distribution as in previous years.

Table 2. Monetary value of compensations in mediated criminal and civil cases, by regional state administrative agency in 2007–2010, €

Regional State Administrative Agency	Combined value of monetary compensations, €				Monetary value of work compensations, €				Total, €			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Southern Finland	631 355	690 461	660 845	803 159	22 691	31 647	51 494	27 548	654 046	722 108	712 339	830 707
Southwestern Finland	134 662	213 984	240 829	178 860	7 434	8 603	5 374	6 499	142 096	222 587	246 203	185 359
Eastern Finland	293 986	286 687	273 277	349 429	23 135	7 748	15 680	20 512	317 121	294 435	288 957	369 941
Western and Central Finland	269 299	310 971	271 097	260 788	26 344	27 782	12 615	25 594	295 643	338 754	283 712	286 382
Northern Finland	122 962	194 438	174 327	174 770	16 742	10 559	21 132	6 441	139 704	204 997	195 459	181 211
Lapland	116 112	120 765	128 949	72 951	6 046	8 855	10 833	10 035	122 158	129 619	139 782	82 986
State Department of Åland	4 723	14 691	12 143	3 874	440	3 000	0	0	5 164	17 691	12 143	3 874
Whole country	1 573 099	1 831 998	1 761 467	1 843 831	102 832	98 194	117 128	96 628	1 675 932	1 930 192	1 878 595	1 940 459

Differences between regional state administrative agencies

A regional analysis shows that 41 per cent of all mediated criminal cases were processed in the Province of Southern Finland. Furthermore, half of all cases of domestic violence referred to mediation in Finland are submitted in the district of the Regional State Administrative Agency for Southern Finland (Table 3).

However, an analysis of the percentage of violent crimes out of mediated cases shows clear differences between regional state administrative agencies. In Åland, violent crimes accounted for 52 per cent of mediated cases, while the lowest corresponding figure for the other districts was recorded in South-western Finland and Northern Finland; even there, however, the figure was 42 per cent (Appendix Table 1).

Table 3. Number of cases mediated, separate offences, domestic violence and civil cases, by province in 2007–2010 *)

Regional State Administrative Agency	No. of cases mediated					Case type														
						Separate offences ¹⁾				Domestic violence ²⁾				Civil cases						
	2007	2008	2009	2010	%	2007	2008	2009	2010	%	2007	2008	2009	2010	%	2007	2008	2009	2010	%
Southern Finland	2 886	3 402	3 504	3 831	43	3 326	4 021	4 182	4 498	41	419	498	493	533	50	93	81	92	123	36
Southwestern Finland	621	848	860	898	10	985	1035	1131	1103	10	94	86	59	87	8	13	28	33	50	15
Eastern Finland	1081	1248	1311	1257	14	1380	1492	1545	1481	14	50	101	112	114	11	29	51	67	78	23
Western and Central Finland	1306	1734	1571	1684	19	1827	1978	2 268	2 290	21	111	145	233	218	21	23	40	42	32	9
Northern Finland	533	732	749	863	10	667	902	913	1075	10	51	69	74	78	7	15	28	22	44	13
Lapland	360	362	407	365	4	583	451	464	436	4	48	42	57	32	3	13	13	14	13	4
State Department of Åland	38	59	56	27	0	40	47	68	25	0	2	9	5	1	0	0	3	6	2	1
Whole country	6 825	8 385	8 458	8 925	100	8 808	9 926	10 571	10 908	100	775	950	1033	1063	100	186	244	276	342	100

*) Read more about mediated cases and the offences involved under Concepts and definitions.

1) In the 2007 guidelines, the offences to be mediated were reported by category. In 2008, the guidelines were specified so that offences to be mediated were to be reported based on the number of offence category case numbers recorded in the preliminary investigation material of the police.

2) The 2008 guidelines specified that domestic violence should not include other offences than those relating to homicide and bodily injury (offences against life and health).

Uniform procedures for mediation in cases of domestic violence

Under section 13 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005), only the police and the public prosecutor have the authority to refer a case of domestic violence for mediation in Finland. Mediation of cases of domestic violence is implemented in accordance with good practices created on the basis of research information and practical knowledge, and in a uniform manner in the whole country. Mediation in domestic violence cases is only carried out by mediators who have been selected according to rigorous criteria and who have received extensive specialist training, and who further work under the supervision and guidance of professional mediation staff or as working partners with them.

When a case of domestic violence is referred for mediation, the head of the mediation office makes a separate assessment of whether the case in question is suitable for mediation, taking into account the willingness of the parties concerned, whether there has been repeated violence, the nature of the criminal offence, the state of the victim and the relationship between the parties. If, at this stage, any observation is made of repeated violence, one party pressuring the other, dismissing the offence, claiming that violence is acceptable or outright denial of violence, the case is not approved for mediation. Mediation can also be discontinued on the initiative of the mediator or the parties concerned if it becomes clear during the process that the conditions for continuing mediation are not fulfilled. Mediation involving cases of domestic violence always begins with separate meetings for the victim and the suspected offender, to ensure that the complainant is volunteering for mediation, to hear both sides and map out the parties' needs. If the conditions for mediation are fulfilled, one or more meetings where both parties are present are arranged. Mediation of cases of domestic violence also always include motivating the parties to seek further services and providing guidance to those services, in order to help the parties find a violence-free future. Mediation further includes monitoring to ensure that the mediation agreement is honoured.

A study on the implementation of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases⁶ showed that 80–85 per cent of participants in mediation of domestic violence cases considered the experience a positive one. Their most favourable experiences focused on the unbiased nature of mediation and the fact that it is confidential and voluntary. They also felt that they had an opportunity in mediation to influence the end result of mediation. There were only two variables out of 15 for which participants in mediation of domestic violence cases rated their satisfaction below that of participants in mediation of other types of crime (e.g. thefts and assault). However, even with regard to these two variables, 63–70 per cent of respondents were satisfied with mediation. This indicates the positive potential inherent in mediation. However, each case of domestic violence should be assessed separately to determine its suitability for mediation and the mediation process must be implemented with care.

Background

Mediation in Finland is regulated by the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005), which entered into force on 1 June 2006. According to the Act, the general supervision, management and monitoring of mediation services falls within the jurisdiction of the

---

⁶ livari 2010

Ministry of Social Affairs and Health.⁷ The National Institute for Health and Welfare (THL) is responsible for monitoring and research concerning the mediation of criminal and civil cases and also coordinates development work. THL is also the statistical authority concerning statistics on the mediation of criminal and civil cases. Each regional state administrative agency is obliged to arrange mediation services and ensure that they are available in appropriately implemented form in all parts of its administrative district. The regional state administrative agencies are also obliged to ensure that further training is provided for mediation staff.

The costs arising from mediation are reimbursed from central government funds. The sum that is to be divided among the regional state administrative agencies is EUR 6.3 million and has remained the same since 2006. The grounds for division of the mediation funding are the regional state administrative agency's population figure, geographical area and crime statistics at the end of the year preceding the year that precedes the accounting year.⁸

Finland has 25 administrative districts for mediation of criminal and certain civil cases.

Mediation offices are responsible for receiving referrals to mediation, ensuring that the conditions for mediation are fulfilled, choosing mediators and maintaining co-operation with different authorities. Once a referral has arrived at the mediation office, the person in charge will issue a written decision either accepting or refusing the case for mediation on the basis of an assessment of whether the case is suitable and whether it fulfils the conditions for mediation. Criminal cases not dealt with through mediation include serious offences, complex or hard-to-solve gang-related cases, white-collar crime, drug offences and professional crime.

Penal code offences account for some 2 per cent of crimes referred to mediation. The use of mediation could be expanded. This would require increased awareness of mediation among various authorities, more uniform practices and more efficient co-operation between the authorities.

Modelling of good practices in co-operation between the authorities with regard to mediation, multicultural mediation, mediation in domestic violence cases, and children in the context of mediation of criminal and certain civil cases has been undertaken by the mediation service providers in co-operation with the National Institute for Health and Welfare. The purpose of the modelling of best practices is to attain uniform practices in the whole country and to ensure that the special needs of each client group and special issues in specific areas can be taken into account in mediation. Moreover, a description of good practices in dialogical mediation has been drawn up in a bid to ensure dialogue in the mediation process in the interests of identifying client needs and finding solutions.

The national statistics on mediation in criminal and civil cases begin from 1 June 2006, when the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases entered into force. Before this date, statistics on mediation were collected through separate surveys.

Concepts and definitions

Mediation in criminal and civil cases

Mediation in criminal cases is a non-chargeable service that allows the victim of a crime and the offender to meet through an impartial mediator. Mediation provides the opportunity to discuss the mental and material harm caused to the victim by the crime and to agree on measures to redress the harm. Participation in mediation is always voluntary.

---

⁷ At the beginning of 2008, the main responsibility for the nationwide development of mediation services was transferred to STAKES, while the general supervision, management and monitoring of mediation services would still fall within the sphere of the Ministry of Social Affairs and Health.

⁸ The Act amending the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (966/2010), Chapter 2, paragraph 12.

The purpose of mediation is to reduce or repair the mental and material harm caused to the victim or the parties involved. As a method of conflict and dispute resolution, the aim of mediation is to prevent and reduce crime and promote an overall conciliatory spirit.

Before mediation offices undertake mediation, they have to determine whether a case is suitable for mediation and draw up an appealable decision in writing stating that the case is suitable for mediation. During the mediation process, the mediators or the parties involved can choose to discontinue mediation if the conditions for mediation are not fulfilled or if the parties choose to do so. If the process is discontinued, the case is returned for further processing to the authority that referred it to mediation or to the body that made the initiative for mediation.

Crimes dealt with through mediation

As stated in the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, mediation may deal with crimes that are assessed as eligible for mediation, taking into account the nature and method of the offence, the relationship between the suspect and the victim and other issues related to the crime as a whole.

Civil cases dealt with through mediation

Certain interpersonal civil cases may be referred to mediation if dealing with them through mediation can be considered expedient. The most common types of cases include disagreements concerning waste sorting for recycling in housing companies or smoking on balconies.

Operating area

At the regional level, mediation services are arranged by the regional state administrative agencies, of which there are six, and the State Department of Åland. The regional state administrative agencies have organised their mediation activities by setting up operating areas for mediation. There are 25 operating areas for mediation and some of these areas also have regional or branch offices. In the collection of statistical data on mediation, the data are requested by operating area.

Case/offence

In the statistics on mediation in criminal and civil cases, 'cases' and 'offences' are recorded separately. The fundamental statistical unit is a case, which may comprise several different offences (criminal offence, domestic violence or some civil dispute). Cases are usually submitted to mediation offices by the police. A case may include several offence categories, such as criminal damage, theft and assault, and one or more offenders simultaneously, but in different formations. Therefore, because of the mediation process and potential agreements, cases must be divided into separate offences. In 2008, the guidelines were specified so that offences were to be reported based on the offence category case numbers recorded in the preliminary investigation material of the police.

Domestic violence

The Criminal Code of Finland does not recognise the concept of domestic violence. However, domestic violence is a term used widely within social welfare and health care, and an offence that has the characteristics of an act of domestic violence is of particular interest in terms of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases. In connection with mediation in criminal cases, acts of domestic violence refer to violent crimes between individuals living in close relationships (i.e. family and intimate partner violence). Acts of domestic violence may involve spouses, co-habiting partners, family members, close relatives, engaged couples, divorced couples or couples about to divorce as well as partners and ex-partners. Cases of domestic violence are referred to mediation in accordance with the offence category recorded by the police.

Typical acts of domestic violence include the assault crimes referred to in Chapter 21 of the Criminal Code.

Mediation agreements

A single offence is resolved through a single agreement. Mediation cases are resolved through agreements or partial agreements, or left unresolved. A partial agreement means that the parties or some of the parties have reached a partial agreement on damages or other compensation.

Types of compensation

An agreement concerning a single offence can include several types of compensation depending on the willingness and needs of the parties involved. The statistics cover all types of agreement. For example, in mediation agreements, return of property and acceptable behaviour contracts may be mutually required. If the case involves two offenders, one may be obliged to pay monetary compensation and the other one may have to compensate in the form of work.

Literature

Elonheimo, Henrik (2010): Nuorisorikollisuuden esiintyvyys, taustatekijät ja sovittelu. Turun yliopiston julkaisu C 299. Turun Yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta.

Iivari, Juhani: Oikeutta oikeuden varjossa. Rikossovittelulain täytäntöönpanon arviointitutkimus. Raportti 5/2010. Terveystieteiden tutkimuskeskus, Helsinki

Iivari, Juhani (toim.): Rikos- ja riita-asioiden sovittelijan opas. Stakes Oppaita 66. Helsinki 2007.

Appendices

The process of mediation in criminal and civil cases

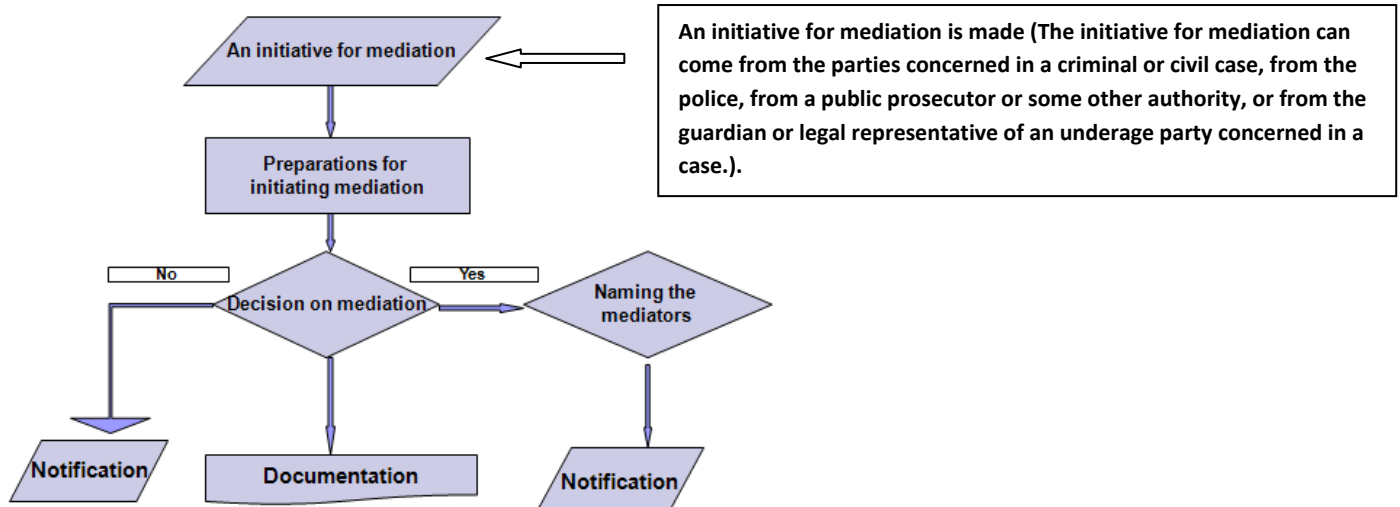
Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency in 2009–2010

Quality report

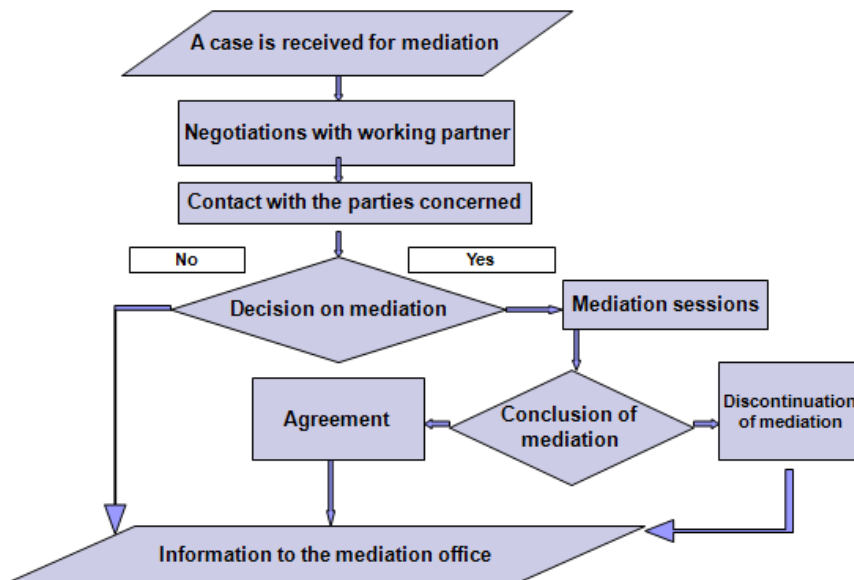

The process of mediation in criminal and civil cases

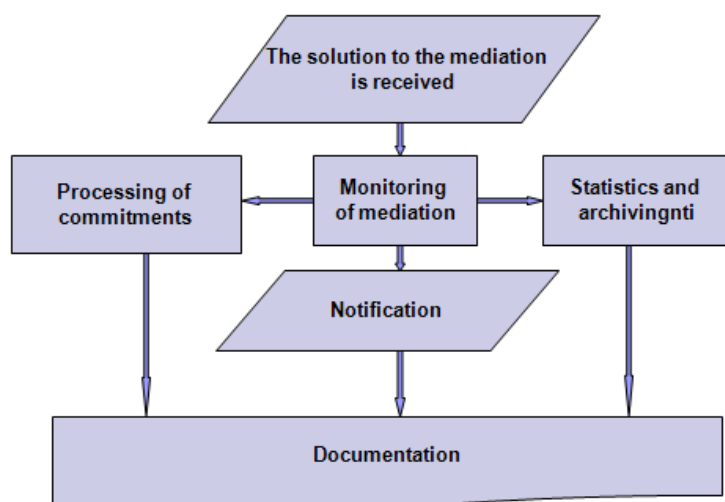
How a case is received for mediation:

The process of mediation:

Conclusion of mediation

Source: Kalevi Juntunen, Regional State Administrative Agency for Western and Central Finland

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency in 2009–2010

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Northern Finland			State Department of Åland		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
Number of cases referred to the office	8 458	8 925		3 504	3 831		860	898		1 311	1 257		1 571	1 684		749	863		407	365		56	27	
Number of criminal cases referred	10 571	10 908	89	4 182	4 498	87	1 131	1 103	89	1 545	1 481	89	2 268	2 290	90	913	1 075	90	464	436	91	68	25	89
Number of referred cases of domestic violence	1 033	1 063	9	493	533	10	59	87	7	112	114	7	233	218	9	74	78	7	57	32	7	5	1	4
Number of civil cases referred	276	342	3	92	123	2	33	50	4	67	78	5	42	32	1	22	44	4	14	13	3	6	2	7
Number of criminal cases and civil cases referred, total	11 880	12 313	100	4 767	5 154	100	1 223	1 240	100	1 724	1 673	100	2 543	2 540	100	1 009	1 197	100	535	481	100	79	28	100
Mediation activities at mediation offices during the year...																								
Criminal cases started (number), total	..	7 749	71	..	3 199	71	..	711	64	..	1 319	89	..	1 480	65	..	694	65	..	325	75	..	21	84
Cases of domestic violence started (number), total	..	710	67	..	364	68	..	48	55	..	100	88	..	113	52	..	56	72	..	29	91	..	-	-
Criminal cases and cases of domestic violence started (number), total	8 034	8 459	71	3 225	3 563	71	888	759	64	1 368	1 419	89	1 524	1 593	64	689	750	65	307	354	76	33	21	81
Interrupted criminal cases (number), total	..	1 172	15	..	575	18	..	91	13	..	171	13	..	204	14	..	93	13	..	36	11	..	2	10
Interrupted cases of domestic violence (number), total	..	160	23	..	87	24	..	12	25	..	20	20	..	28	25	..	13	23	..	-	-	..	-	-
Interrupted criminal cases and cases of domestic violence (number), total	1 290	1 332	16	574	662	19	102	103	14	315	191	13	172	232	15	68	106	14	56	36	10	3	2	10
Mediation agreements *																								
Agreements reached in criminal cases during the year	6 107	6 254	81	2 335	2 528	79	765	644	91	1 040	918	70	1 178	1 260	85	510	647	93	251	243	75	28	14	67
Partial agreements reached in criminal cases during the year	99	63	1	42	22	1	8	9	1	17	8	1	9	7	0.5	9	13	2	14	3	1	-	1	5
Agreements reached in cases of domestic violence during the year	615	591	83	335	305	84	35	42	88	55	61	61	128	101	89	34	54	96	25	28	97	3	-	-
All agreements reached in criminal cases during the year, total	6 821	6 908	82	2 712	2 855	80	808	695	92	1 112	987	70	1 315	1 368	86	553	714	95	290	274	77	31	15	71
Agreements reached in civil cases during the year	109	122		32	43		14	15		28	32		22	10		5	17		3	5		5	-	
Unresolved cases																								
Criminal and civil cases left unresolved	495	621		219	341		64	60		72	108		90	61		29	28		20	21		1	2	
Cases of domestic violence left unresolved	33	46		12	19		2	6		3	7		15	13		-	-		1	1		-	-	

* The method for calculating the number of cases that lead to mediation agreements in 2010 has been adjusted.

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency in 2009–2010

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Northern Finland			State Department of Åland		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
Initiatives for mediation in criminal cases																								
the police	8 179	8 692	81	3 165	3 479	79	898	894	81	1 372	1 323	89	1 538	1 665	74	782	948	88	381	361	83	43	22	88
a public prosecutor	1 837	1 575	15	836	660	15	191	183	17	128	119	8	502	451	20	100	94	9	74	68	16	6	-	-
parties involved	138	127	1	36	40	1	12	16	1	45	25	2	25	14	1	17	29	3	3	1	0.2	-	2	8
<i>parties involved, of which by the victim</i>	79	61		23	21		3	7		30	15		9	8		12	8		2	1		-	1	
<i>parties involved, of which by the offender</i>	62	67		15	19		9	9		15	10		17	7		5	21		1	-		-	1	
social welfare authorities	273	305	3	114	200	5	15	3	0.3	9	3	0.2	124	95	4	4	-	-	6	3	1	1	1	4
parents/custodians	20	15	0.1	11	8	0.2	3	2	0.2	-	1	0.1	2	4	0.2	4	-	-	-	-	-	-	-	-
trustees	-	3	-	-	2	0.0	-	-	-	-	1	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
other	61	70	1	22	28	1	12	5	0.5	15	10	1	6	20	1	6	4	0.4	-	3	1	-	-	-
Initiatives for mediation in criminal cases, total	10 508	10 787	100	4 184	4 417	100	1 131	1 103	100	1 569	1 482	100	2 197	2 249	100	913	1 075	100	464	436	100	50	25	100
Initiatives for mediation in domestic violence cases																								
the police	824	849	80	402	424	80	49	62	71	103	99	87	160	173	79	62	62	79	43	28	88	5	1	100
a public prosecutor	205	214	20	91	109	20	10	25	29	9	15	13	69	45	21	12	16	21	14	4	13	-	-	
Initiatives for mediation in domestic violence cases, total	1 029	1 063	100	493	533	100	59	87	100	112	114	100	229	218	100	74	78	100	57	32	100	5	1	50
In a civil case, the case was submitted to mediation by																								
a private person	171	207	61	57	76	62	14	25	50	45	48	62	22	18	64	18	26	59	12	12	92	3	2	100
a legal person	99	131	39	35	47	38	19	25	50	20	30	38	16	10	36	4	18	41	2	1	8	3	-	-
Civil cases submitted to mediation in total	270	338	100	92	123	100	33	50	100	65	78	100	38	28	100	22	44	100	14	13	100	6	2	100
Criminal cases referred to mediation, according to offence category																								
petty assault	776	864	8	347	380	8	94	103	9	110	120	8	137	150	6	45	77	7	40	34	8	3	-	-
assault	3 720	3 713	34	1 478	1 567	34	363	332	30	485	478	32	929	833	36	305	342	32	143	148	33	17	13	46
aggravated assault	75	63	1	28	18	0	9	2	0.2	16	17	1	11	16	1	6	4	0.4	4	4	1	1	2	7
robbery	46	40	0.4	24	12	0.3	1	2	0.2	6	4	0.3	7	15	1	7	5	0.5	1	2	0.5	-	-	-
theft	974	1 007	9	339	380	8	113	81	7	152	133	9	235	252	11	91	123	11	33	34	8	11	4	14
fraud/embezzlement	635	595	5	231	225	5	70	67	6	107	95	6	140	107	5	51	71	7	32	29	7	4	1	4
criminal damage	2 060	2 078	19	828	867	19	236	257	23	318	287	19	417	351	15	161	220	20	89	93	21	11	3	11
unauthorized use	46	68	1	24	32	1	1	5	0.5	7	10	1	9	6	0.3	4	14	1	1	1	0.2	-	-	-
invasion of domestic premises	450	440	4	148	170	4	63	48	4	91	63	4	82	93	4	47	39	4	16	26	6	3	1	4

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency in 2009–2010

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Northern Finland			State Department of Åland		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
menace	641	736	7	261	300	7	63	82	7	83	99	7	135	175	8	65	58	5	29	20	5	5	2	7
defamation	429	483	4	158	179	4	43	40	4	88	90	6	77	123	5	39	36	3	19	15	3	5	-	-
other	882	947	9	322	452	10	77	78	7	119	85	6	211	208	9	92	86	8	53	36	8	8	2	7
Criminal cases referred to mediation, according to offence category, total	10 734	11 034	100	4 188	4 582	100	1 133	1 097	100	1 582	1 481	100	2 390	2 329	100	913	1 075	100	460	442	100	68	28	100
Domestic violence cases referred to mediation, according to offence category																								
petty assault	134	193	18	71	113	21	6	22	25	16	13	11	26	28	13	11	12	15	3	5	16	1	-	-
assault	859	839	79	411	408	77	53	65	75	90	93	82	199	181	85	61	65	83	40	26	81	5	1	100
aggravated assault	18	23	2	9	11	2	-	-	-	3	6	5	1	4	2	1	1	1	4	1	3	-	-	-
violent sexual crimes	6	3	0.3	2	1	0.2	-	-	-	-	2	2	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Domestic violence cases referred to mediation, according to offence category, total	1 017	1 058	100	493	533	100	59	87	100	109	114	100	229	213	100	74	78	100	47	32	100	6	1	100
Violent crimes, Total	5 588	5 698	46	2 346	2 498	48	525	524	42	720	729	44	1 306	1 212	47	430	501	42	234	218	45	27	16	52
Type of criminal case and/or domestic violence																								
Criminal case: complainant offence	4 781	5 176	48	1 885	2 171	49	561	591	54	797	752	51	897	951	42	376	494	46	245	213	49	20	4	17
Criminal case: offence under public prosecution	5 666	5 663	52	2 289	2 297	51	570	512	46	748	729	49	1 296	1 301	58	512	581	54	219	223	51	32	20	83
Domestic violence: complainant offence	165	185	17	76	116	22	5	22	25	16	13	11	32	17	8	25	12	15	10	5	16	1	-	-
Domestic violence: offence under public prosecution	893	876	83	417	418	78	54	65	75	96	101	89	201	198	92	74	66	85	47	27	84	4	1	100
Number of mediators																								
Number of active mediators	1 234	1 211		515	491		142	154		152	143		207	209		117	117		88	83		13	14	
Number of mediators on the reserve list	365	399		143	156		6	11		60	79		23	30		53	70		77	47		3	6	

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency in 2009–2010

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Northern Finland			State Department of Åland		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
Parties concerned in criminal and civil cases and cases of domestic violence																								
Male suspected offenders	10 355	10 835	79	4 129	4 424	78	1 008	995	71	1 487	1 500	82	2 293	2 413	82	927	1 035	80	438	420	83	73	48	91
Female suspected offenders	2 675	2 874	21	1 114	1 277	22	307	407	29	370	326	18	526	513	18	224	258	20	121	88	17	13	5	9
Suspected offenders in total	13 030	13 709	100	5 243	5 701	100	1 315	1 402	100	1 857	1 826	100	2 819	2 926	100	1 151	1 293	100	559	508	100	86	53	100
Injured parties/complainants, men	5 711	6 193	62	2 307	2 574	60	623	644	62	832	850	63	1 125	1 240	64	495	615	68	268	246	65	61	24	80
Injured parties/complainants, women	3 523	3 740	38	1 513	1 715	40	373	396	38	465	497	37	738	706	36	285	288	32	127	132	35	22	6	20
Injured parties/complainants in total	9 234	9 933	100	3 820	4 289	100	996	1 040	100	1 297	1 347	100	1 863	1 946	100	780	903	100	395	378	100	83	30	100
Injured parties, legal persons	1 620	1 530		641	645		159	122		209	212		344	296		162	168		89	79		16	8	
Age of suspected offenders at the time of the act in criminal and civil cases of domestic violence																								
under 15	1 876	2 015	15	813	906	16	167	213	15	202	260	14	402	315	12	233	235	19	49	69	14	10	17	30
15–17	2 684	2 654	20	1 131	1 162	21	276	271	19	294	266	15	675	602	23	192	279	22	104	63	13	12	11	20
18–20	1 760	1 709	13	649	652	12	205	205	15	269	258	14	425	349	13	118	177	14	84	65	13	10	3	5
21–29	2 413	2 379	18	884	948	17	269	230	17	390	352	20	528	502	19	212	218	17	110	109	22	20	20	36
30–64	3 935	4 239	32	1 635	1 849	33	368	427	31	629	625	35	748	824	31	339	328	26	187	181	36	29	5	9
65 and over	224	234	2	76	103	2	30	46	3	50	35	2	30	26	1	26	13	1	12	11	2	-	-	-
Suspected offenders in total, by age at the time of the act	12 892	13 230	100	5 188	5 620	100	1 315	1 392	100	1 834	1 796	100	2 808	2 618	100	1 120	1 250	100	546	498	100	81	56	100
Age of complainants/injured parties at the time of the act in criminal and civil cases and cases of domestic violence																								
under 15	793	857	9	398	419	10	71	103	10	87	92	7	133	132	7	66	89	10	27	22	6	11	-	-
15–17	844	882	9	319	369	9	106	105	10	89	92	7	225	188	10	74	99	11	27	24	6	4	5	17
18–20	1 047	1 101	11	411	444	10	113	107	11	174	153	11	205	231	12	84	117	13	51	48	13	9	1	3
21–29	1 913	2 104	21	781	877	20	218	233	23	257	279	21	401	429	22	161	179	20	85	92	24	10	15	52
30–64	4 385	4 642	47	1 820	2 063	48	451	406	40	658	679	50	853	913	47	367	396	43	192	177	47	44	8	28
65 and over	325	364	4	113	130	3	37	59	6	66	58	4	59	67	3	31	34	4	18	16	4	1	-	-
Complainants/injured parties in total, by age at the time of the act	9 307	9 950	100	3 842	4 302	100	996	1 013	100	1 331	1 353	100	1 876	1 960	100	783	914	100	400	379	100	79	29	100

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency in 2009–2010

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Northern Finland			State Department of Åland		
	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%	2009	2010	%
Forms of compensation in mediation agreements concerning criminal and civil cases and cases of domestic violence																								
Monetary compensation (number)	4 435	4 523	40	1 554	1 835	40	642	573	43	776	737	53	799	733	34	415	471	36	237	166	45	12	8	27
Work compensation (number)	495	528	5	207	166	4	42	69	5	74	90	6	78	103	5	76	64	5	18	33	9	-	3	10
Return of property (number)	63	65	1	42	33	1	4	4	0	9	8	1	4	13	1	3	1	0.1	-	3	1	1	3	10
Acceptable behaviour contracts (number)	654	834	7	265	283	6	56	43	3	71	186	13	130	121	6	99	131	10	25	65	18	8	5	17
Apologies (number)	3 709	4 101	36	1 641	1 839	40	530	485	36	168	228	16	895	868	40	392	585	44	83	85	23	-	11	37
No claims/waivers of claims (number)	1 393	1 220	11	481	477	10	208	167	12	160	141	10	445	349	16	53	71	5	36	15	4	10	-	-
Forms of compensation in mediation agreements concerning criminal and civil cases and cases of domestic violence, total	10 749	11 271	100	4 190	4 633	100	1 482	1 341	100	1 258	1 390	100	2 351	2 187	100	1 038	1 323	100	399	367	100	31	30	100
Total value of monetary compensations, €	1 761 467	1 843 832	95	660 845	803 160	97	240 829	178 860	96	273 277	349 429	94	271 097	260 788	91	174 327	174 770	96	128 949	72 951	88	12 143	3 874	100
Total value of work compensations, €	117 128	96 627	5	51 494	27 547	3	5 374	6 499	4	15 680	20 512	6	12 615	25 594	9	21 132	6 441	4	10 833	10 035	12	-	-	-
Total value of all compensations, €	1 878 595	1 940 459	100	712 339	830 707	100	246 203	185 359	100	288 957	369 941	100	283 712	286 382	100	195 459	181 211	100	139 782	82 986	100	12 143	3 874	100

Explanation of symbols

- Magnitude nil

.. Data unavailable or too uncertain for presentation

Mediation in criminal and civil cases

Quality report

Relevance of statistical data

The statistics on mediation in criminal and civil cases contain data on cases referred to mediation offices and the separate offences contained within the cases, and also on domestic violence cases and civil cases. Offences under the Criminal Code and domestic violence offences are recorded according to offence category and according to the authority making the referral to mediation. The statistics form does not ask for specific data on civil cases referred for mediation.

Data is collected on the age group and gender of parties concerned in criminal and civil cases. Data is also received on criminal cases where mediation was initiated or discontinued during the statistical year, on the number of criminal cases in mediation where agreement is reached on the forms of compensation and the sums of compensation (given in euros, EUR).

Data is submitted separately by all 25 operating areas for mediation in criminal and civil cases.

The National Institute for Health and Welfare (THL) collects the statistical data for the statistics on mediation in criminal and civil cases, and edits and publishes a statistical report once a year.

The text section of the statistical report explains the concepts and definitions used in the statistics. The concepts and definitions are also explained on the form used for collecting the statistical data.

The Report aims to provide information and numerical data on mediation in criminal and civil cases to administrators, mediation service providers, researchers and students and any others in need of such information.

The general supervision, management and monitoring of mediation services falls within the jurisdiction of the Ministry of Social Affairs and Health. The regional state administrative agencies are responsible for ensuring that services are available throughout Finland. THL compiles statistical information on mediation in criminal and civil cases, monitors and conducts research on mediation activities, and co-ordinates development efforts in the field. The work is supported by the Advisory Board on Mediation in Criminal and Civil Cases. The Board is appointed by the Government. The Board's sphere of operations is defined by Decree (267/2006, 1805/2009).

Description of methods used in statistical research

Data is collected annually from all 25 operating areas for mediation in criminal and civil cases in Finland. Each year, the mediation offices are sent a data request form to be completed within due time.

The mediation offices supply the data in the format requested by THL using an online Webropol response form.

If an office fails to respond within due time, it will receive a reminder. The statistics are not compiled until the data needed have been received from all mediation offices. The statistics almost invariably have a coverage of 100 per cent.

Correctness and accuracy of data

The statistics on mediation in criminal and civil cases provide aggregate data, which means that cross-classification is not possible. The statistics cannot cover the mediation process for a single offence. For the same reason, the results do not allow for any far-reaching conclusions to be drawn. It should also be noted that there is some uncertainty in the data. For example, the data are to some extent incomplete as regards the offence categories, the person/organisation submitting the case to mediation, and the information on the ages of parties concerned.

The data are correct in so far as they have been reported correctly. The statistics are updated and corrected retrospectively each year on the basis of the data on changes submitted by the mediation offices. This means that the annual time series data will also be changed and updated.

Timeliness and promptness of published data

The statistics on mediation in criminal and civil cases are produced annually by THL. The statistics are published in June.

Accessibility and transparency/clarity of data

The statistical report on mediation in criminal and civil cases is also available on THL's website at www.thl.fi/fi/tilastot/rikossovittelu.

The mediation offices that provide data for the statistics receive an e-mail message on the publication of the statistical report.

Comparability of statistical data

The National Institute for Health and Welfare (THL) (formerly STAKES until 31 December 2008) has collected data and produced the statistical report on mediation in criminal and civil cases since the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005) entered into force on 1 June 2006. Comparable data is available from that point onward on the number of criminal and civil cases referred to mediation offices, on offence categories, the number of people in mediation, and on the forms of compensation and sums of compensation involved.

Work is now underway to improve the data collection form, maintaining the time series data on key figures alongside new data request categories.

Clarity and consistency

The statistical report contains data covering the entire country concerning the criminal and civil cases referred to mediation.